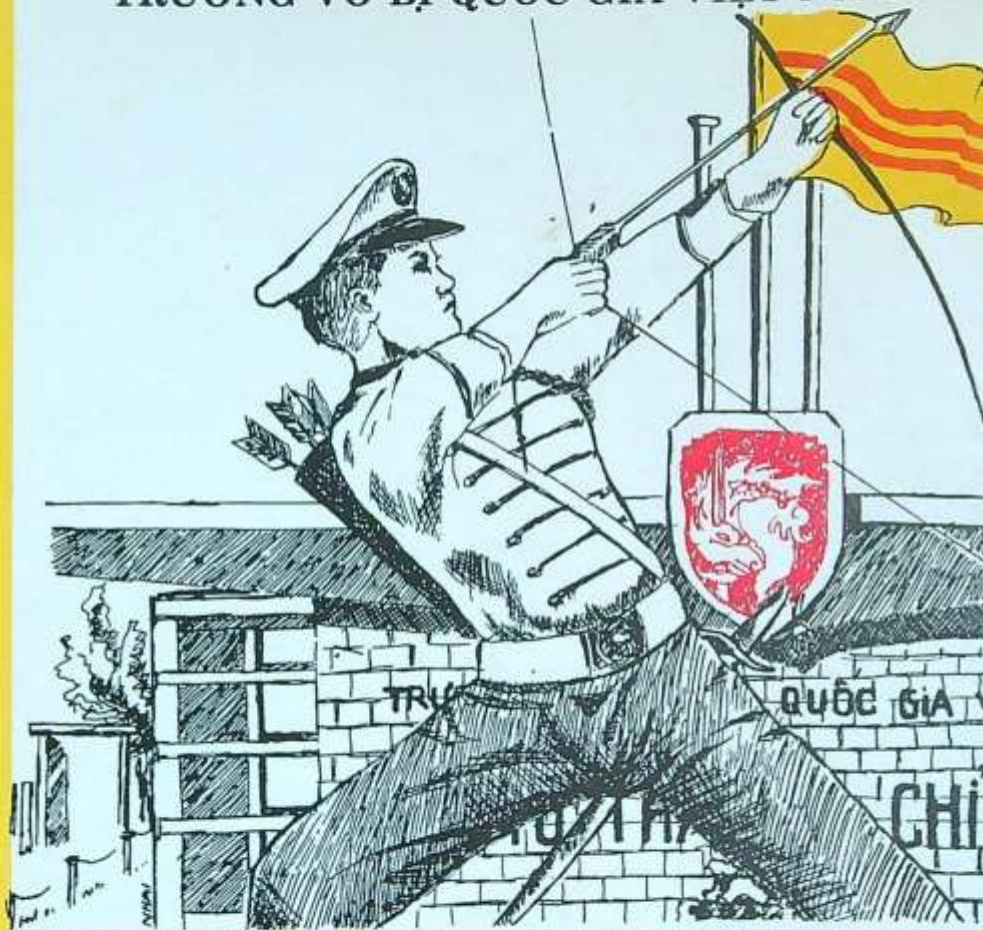


# ĐA HIỆU

CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA HAH/CSVSQ  
TRƯỜNG VÕ BỊ QUỐC GIA VIỆT NAM



4

SỐ ĐẶC BIỆT NHÂN QUYỀN

TVBQGVN

*Ha Trinh Tiet K29*

## LÁ THƯ LUẬN LƯU

Kính thưa anh em CSVSQ/TVBQGVN

Anh em CSVSQ/TVBQGVN chúng ta, ai ai cũng hãnh diện và phấn khởi về Tập San Đa Hiệu được sống lại tại hải ngoại.

Tuy nhiên, bên cạnh niềm vui ấy, mỗi lo âu về việc duy trì Tập San Đa Hiệu đè nặng trên anh em toa soạn :

- Chi phí tối thiểu cho mỗi kỳ phát hành không dưới 1.000 Mỹ kim.
- Cước phí mỗi tờ báo lên đến 1.25 Mỹ kim.

Để giảm bớt cước phí, Hội đang tiến hành thủ tục xin Bulk Rate, nhưng sẽ không xong sớm.

Để có tiền chi phí phát hành, anh em CSVSQ/TVBQGVN vùng Bắc California đã tận tâm ủng hộ, nhưng vẫn không đủ, nên ngân quỹ càng ngày càng thiếu hụt trầm trọng. Lại nữa, chúng ta không thể trông cậy và y lại những anh em nhiệt thành ấy mãi được. Chính những anh em đi hợp thường xuyên là những người ủng hộ tiền bạc, nhân lực thường xuyên. Thật là khổ sở để nói ra những điều này, nhưng là việc chẳng đặng đừng.

Ví thế, Đa Hiệu khẩn thiết yêu cầu anh em :

— Hãy vì Đa Hiệu, tiếng nói chung của chúng ta, mà góp công, góp của vào công việc chung.

— Hãy vì Đa Hiệu, môi trường ngôn luận của Hội chúng ta mà đặt mua báo dài hạn. Một năm 20 Mỹ kim giá ủng hộ. Báo sẽ được gửi đến địa chỉ của từng người.

Sự góp công góp của của anh em sẽ nuôi sống Đa Hiệu. Nếu không có sự góp sức ấy thì chắc rằng Đa Hiệu phải đình bản nay mai.

Kính chúc anh em và gia đình cùng thân thuộc may mắn, thành công và hạnh phúc.

Rất thân,  
ĐA HIỆU

## THÔNG BÁO

LƯU Ý CÁC CSVSQ/TVBQGVN  
và QUÝ VỊ ĐỘC GIẢ

- 1.) Thư từ, bài vở, tin tức gửi cho Đa Hiệu, toa soạn xin được giữ lại các bản thảo dù có đăng hay không. Xin viết hoặc đánh máy rõ ràng, bỏ dấu trên một mặt giấy. Bài đã gửi cho các báo khác, xin miễn gửi cho Đa Hiệu.
- 2.) Thay đổi địa chỉ : Xin cho biết ngay, để tiện việc liên lạc.
- 3.) Nhắn tin, Chúc mừng, Ai tin : miễn phí hoàn toàn. Xin ghi trên một mặt giấy riêng. Đa Hiệu xin được rút gọn nếu cần.
- 4.) Ủng hộ tiền bạc : là phương cách duy nhất để Đa Hiệu sống, danh tành quý vị ân nhân của Đa Hiệu xin được đăng trên đặc san kế tiếp.

TVBQGVN

*Ha Trinh Tiet K29*





**TẬP  
SAN**

# ĐA HIỆU

**CHỦ TRƯỞNG BIÊN TẬP**

*Chủ Nhiệm kiêm Chủ Bút :*  
**LÂM QUANG THI**

*Phụ Tá Chủ Nhiệm*  
**ĐỖ KIẾN NHIỀU**

*Tổng Thư Ký Toa Soạn*  
**Nguyễn Thiện Nghị**

*Trưởng Ban Biên Tập :*  
**Nguyễn Trung Khánh**

**BAN BIÊN TẬP :**

Lê Ngọc Ân - Hoàng Trọng Đức  
Lại Đức Hùng - Lê Văn Mễ  
Nguyễn Văn Trọng - Nguyễn  
Vân Lương - Trần Sỹ Thiện  
Hà Tấn Diên - Phạm Bá Cát  
Trọng Nhân - Lê Văn Riêm  
Minh Tuấn - Nguyễn Kế Nghiệp  
Nguyễn Huệ - Phạm Đình Thừa  
Nguyễn Lê - Hoàng Ngọc Tiêu  
Đỗ Ngọc Tung - Nguyễn Đình  
Hoa — Một số cựu Sinh Viên Sĩ  
Quan TVBQGVN và quý vị thân  
hữu của Hội Ái Hữu CSVSQ  
TVBQGVN.

*Thực hiện :*

**Trần Sỹ Thiện - Vũ Trọng Đăng**

**Địa chỉ liên lạc :**

**ĐA HIỆU**  
P.O. BOX 28298  
San Jose, CA 95159 USA  
Điện thoại : (415) 566-7613

*Tiền bạc xin gửi :*  
**Nguyễn Thiện Nghị**

**CƠ QUAN THÔNG TIN LIÊN LẠC  
VÀ NGHỊ LUẬN CỦA HỘI ÁI HỮU SINH VIÊN  
SĨ QUAN TRƯỞNG VÔ BỊ  
QUỐC GIA VIỆT NAM**  
Phát hành mỗi tam cá nguyệt

## MỤC LỤC

- |   |  |
|---|--|
| • <i>Quan điểm</i>  | <b>LÂM QUANG THI</b>   |
| • <i>Lebanon và Việt Nam<br/>hay là một sự tái diễn lịch sử.</i>                    | <b>LÂM QUANG THI</b>   |
| • <i>Việt Nam ngày nay</i>  | <b>HẢI TRIỀU</b>   |
| • <i>Cuộc chạy đua vào Toa Bạch Ốc</i>  | <b>BUI ĐÌNH ĐẠM</b>  |
| • <i>Động lực dân tộc cho con đường<br/>đấu tranh</i>                               | <b>HỮU PHƯƠNG</b>  |
| • <i>30 tháng 4 : Tưởng niệm<br/>Tướng Lê Nguyên Vỹ</i>                             | <b>TRẦN HỒNG PHÚC<br/>và PHAN THIẾT</b>  |
| • <i>Vấn đề đo thời gian</i>  | <b>NGUYỄN TIẾN ÍCH</b>   |
| • <i>Một thiếu nữ Việt Nam chọn<br/>binh nghiệp tại trường Vô Bị<br/>West Point</i> | <b>TRANG SINH<br/>GIAO CHỈ</b>   |
| • <i>Ngôi trường cũ</i>   | <b>BẠCH HỒ</b>   |
| • <i>Tiểu đoàn Cọp Ba Đầu Rắn BĐQ<br/>và Tết Mậu Thân tại Sóc Trăng</i>             | <b>NAM PHONG<br/>VINH SƠN</b>  |
| • <i>Vấn đề nhân tâm trong chế độ<br/>xã hội chủ nghĩa Việt Nam</i>                 | <b>CHIẾN SƯ</b>  |
| • <i>Lịch sử một truyền thống</i>   | <b>NGUYỄN VĂN TRỌNG</b>  |
| • <i>Trận Bình Long mở màn :<br/>Quận Lộc Ninh thất thủ</i>                         | <b>TÀO MẠNH ĐỨC<br/>THIỆN RÀU</b>  |
| • <i>Chất Hóa học trong chiến tranh</i>   | <b>NGUYỄN VĂN TRỌNG</b>  |
| • <i>Chuyện vui</i>   | <b>TÀO MẠNH ĐỨC<br/>THIỆN RÀU</b>  |
| • <i>Chuyện cảm cười</i>  | <b>CHIẾN SƯ</b>  |
| • <i>Nhấn tin của Gia Đình Mũ Đỏ</i>  | <b>NGUYỄN VĂN TRỌNG</b>  |
| • <i>Nhấn tin Đa Hiệu</i>   | <b>TÀO MẠNH ĐỨC<br/>THIỆN RÀU</b>  |
| • <i>Nhấn tin : Nguyễn Thành Phúc</i>   | <b>CHIẾN SƯ</b>  |
| • <i>Thơ</i>  | <b>NGUYỄN TRUNG KHÁNH NKX<br/>LÊ KIM THANH NGUYỄN TÓNG TIỀN<br/>ĐỖ TRỌNG NHÂN TGKH</b> |

**TVBQGVN**

*Hà Trinh Tiet K29*



# QUAN ĐIỂM

Trong mấy tháng gần đây, phong trào tranh đấu cho nhân quyền tại Việt Nam đã được phát động rầm rộ tại các nơi. Ngày 3 tháng 12 năm 1983, Chi hội cựu SVSQ/TVBQGVN tại vùng Nam California đã tổ chức đêm văn nghệ hưởng về "Quê Hương Lao Tử". Trong dịp này, nhân danh Hội trưởng Hội Ái Hữu CSVSQ/TVBQGVN tôi đã long trọng lên án những hành động vi phạm Nhân Quyền trắng trợn của tập đoàn CSBV đối với các chiến hữu của chúng ta còn bị giam cầm tại các "Trại Cải Tạo" rải rác khắp lãnh thổ Việt Nam.

Kể đó, ngày 11 tháng 12, 1983, do sự đề cử của Liên Hội Người Việt Quốc Gia miền Bắc California, Ủy Ban Tranh Đấu trao trả tự do cho tù nhân Lương Tâm Việt Nam do Giáo sư Nguyễn Văn Canh và cá nhân tôi đồng chủ tọa, với sự hưởng ứng nồng nhiệt của đồng bào vùng Santa Clara, đã tổ chức một buổi meeting ngoài trời để tố cáo tội ác Cộng Sản nhân ngày Quốc Tế Nhân Quyền.

Ngày 30 tháng 12, 1983, các Hội Đoàn Việt Nam tại vùng Santa Clara đã phối hợp với tổ chức Cựu Chiến Binh Mỹ chiến đấu tại Việt Nam để lên án hành động vi phạm Nhân Quyền của CSVN và đòi nhà cầm quyền Hà Nội phải trao trả tự do cho quân nhân Việt và Mỹ còn bị chúng giam cầm bất hợp pháp.

Những hoạt động kể trên chứng tỏ rằng cộng đồng Việt Nam Hải Ngoại đã nhận thức được sự khẩn trương của công cuộc tranh đấu cho Nhân Quyền tại Việt Nam, nơi mà chín năm sau ngày sụp đổ miền Nam Việt Nam, hàng trăm ngàn Quân, Cán, Chính và các thành phần dân sự khác vẫn còn bị hành hạ, tra tấn hàng ngày và phải sống trong những điều kiện vật chất và tinh thần đã vượt khỏi sức tưởng tượng của cộng đồng các quốc gia văn minh trên thế giới.

Nhà văn hào gốc người Nam Mỹ, ông Salvador de Madariago, khi đề cập đến vấn đề nhân quyền trên thế giới năm 1970 đã viết như sau: "Thật không thể tưởng tượng rằng, 2370 năm sau khi Socrate uống độc dược, 1970 năm sau khi chúa bị đóng đinh, 435 năm sau khi Thomas More bị chém đầu và 370 năm sau khi Giordano

Bruno bị hỏa thiêu, hàng trăm, hàng ngàn người, nam lẫn nữ, phải sống những ngày dài trong ngục tù vì những quan niệm của họ. Nhưng quan niệm phải được tự do. Hãy để người bạo động bị cầm giữ, những người tuyên bố những điều mình tin tưởng phải được tự do, và nếu người này bị bắt nhốt, thì không phải hắn mà chính là những người giam giữ hắn phải bị xỉ nhục".

Tại Việt Nam ngày nay, chẳng những không phải hàng trăm, hàng ngàn người, mà cả hàng trăm ngàn người đang sống những ngày dài khổ nhục trong một hệ thống gulaks vĩ đại do CSBV tổ chức, không phải để "cải tạo" như tập đoàn Cộng Sản Hà Nội thường rêu rao, mà là để "tra thù" đối với những thành phần mà họ cho là chống đối chế độ.

Trước thực trạng này, cộng đồng Việt Nam Hải Ngoại đã có thái độ dứt khoát và sẽ còn có những hành động thích đáng khác trong tương lai, vì không hành động, không có thái độ tức là đồng lõa với tội ác. Tương nên nhắc lại ở đây, một lần nữa, câu nói đầy ý nghĩa của nhà triết học chính trị Edmund Bunke: "Điều duy nhất cần thiết cho sự chiến thắng của tội ác là sự việc những người đầy thiện tâm không chịu làm gì cả".

Do đó, chúng tôi thiết tha kêu gọi tất cả các tổ chức Việt Nam tại hải ngoại, hãy nói lên tiếng nói của lẽ phải, hãy mạnh dạn tố cáo những tội ác của tập đoàn Cộng Sản Bắc Việt, và đánh thức lương tâm nhân loại trước những vi phạm trắng trợn nhân quyền tại Việt Nam. Chúng tôi kêu gọi mỗi cá nhân người Việt Nam hải ngoại hãy viết thư cho các Đại diện dân cư, chính quyền Hoa Kỳ, các cơ quan ngôn luận, Tổ chức Liên Hiệp Quốc cùng các Tổ chức Quốc Tế khác để đòi hỏi CSBV phải trao trả tự do cho những "tù binh lương tâm" còn bị giam cầm trái phép tại các trại tập trung rải rác trên khắp lãnh thổ Việt Nam.

Cuộc tranh đấu cho nhân quyền là một công tác trường kỳ, nhưng chúng ta quyết tâm tranh đấu đến cùng để đạt mục tiêu đã đề ra, vì chúng ta tin tưởng rằng:

Lẽ Phải và Nhân Phẩm phải được tôn trọng.

Tội Ác và Bạo Lực phải được lên án.

Nước Việt Nam phải được Tự Do, Ám Nô và Hạnh Phúc.

□ LÂM QUANG THI



■ LÂM QUANG THI

## LEBANON và VIỆT NAM HAY LÀ MỘT SỰ TÁI DIỄN LỊCH SỬ

Nếu "lịch sử là một sự tái diễn không ngừng" như một sử gia Pháp đã nói, thì Lebanon có thể xem như một sự tái diễn của việc bỏ chạy khỏi Việt Nam. Thật vậy, nhìn cảnh trực thăng Hoa Kỳ đi tản kiều dân Mỹ, Thủy Quân Lục Chiến và quân cụ khỏi Beirut trên TV trong những ngày vừa qua, chúng ta không khỏi không liên tưởng tới cảnh trực thăng Hoa Kỳ đi tản kiều dân Mỹ và thường dân Việt Nam khỏi phi trường Tân Sơn Nhất và Tòa Đại Sứ Mỹ ở Sài Gòn vào những ngày cuối cùng tháng 4, 1975

Sau ngày rút chạy khỏi Việt Nam, sau những ngày Tòa Đại Sứ Mỹ tại Ba Tư bị chiếm đóng, nhân viên Tòa Đại Sứ bị bắt làm con tin và sự thất bại thê thảm của cuộc hành quân tiếp cứu, một lần nữa người bạn Hoa Kỳ rút chạy để cho Tổng Thống Gemayel xứ Lebanon, tự lo liệu lấy số phận của một nhược tiểu đang tranh đấu tuyệt vọng cho sự tồn tại của chính mình.

Mặc dầu Tổng Thống Reagan cũng như ông Tổng Trưởng Quốc Phòng Weinburger đều cho rằng đây chỉ là một sự "tái phối trí" lực lượng và rằng Hoa Kỳ sẵn sàng tiếp tục yểm trợ chính phủ của Tổng Thống Gemayel, ai cũng thừa biết rằng đây chỉ là một sự rút chạy không hơn không kém. Ông James Schlesinger, cựu Tổng Trưởng Quốc Phòng tuyên bố: "Họ (nhân viên chính phủ) muốn đưa TQLC ra chỗ an toàn và họ cũng muốn chứng tỏ rằng họ còn nắm vững được tình hình. Nói một cách vắn tắt, họ ở vào thế lưỡng nan tìm cách rút và bỏ chạy nhưng lại không muốn chấp nhận rằng họ đang rút và bỏ chạy".

Một điểm đáng được lưu ý là sách lược Hoa Kỳ tại Lebanon có thể xem như là một sự tái diễn của sách lược Mỹ tại Việt Nam. Các nhà khoa học gia chính trị thường phân biệt ba nguyên tắc căn bản của nền bang giao quốc

tế: "ngăn chặn" (containment hay status quo), nguyên tắc "xoa dịu" (appeasement) và nguyên tắc "đế quốc" (imperialism). Hoa Kỳ, tại Việt Nam cũng như tại Lebanon, trên căn bản, áp dụng nguyên tắc ngăn chặn (ngăn chặn sự bành trướng của Nga Xô tại Trung Đông cũng như ảnh hưởng của Trung Cộng tại Đông Nam Á), nhưng một khi đã đổ bộ xong TQLC, thì lại áp dụng ngay sách lược "xoa dịu".

Thật vậy, tại Việt Nam, sau khi Cộng Sản mở cuộc tấn công Tết Mậu Thân hoặc sau khi CSBV ào ạt đưa quân vào tấn công miền Nam, thì thay vì tấn công thẳng ra Bắc Việt, hoặc bỏ bom các hệ thống đê điều ở miền lưu thổ sông Hồng Hà v.v..., thì Tổng Thống Johnson lại cho lệnh ngưng thả bom Bắc vì tuyến 17 để cố lấy lòng Bắc Việt chịu tham dự hòa đàm. Chính phủ của ông Nixon lại còn hứa viện trợ kinh tế cho Hà Nội, nếu CSBV chịu ký kết và tôn trọng ngưng bắn.

Tại Lebanon, mặc dầu đã có bằng chứng rằng Syria chính là kẻ thù phạm của cuộc thảm sát 241 TQLC Mỹ trong cuộc tấn công bằng bom, Hoa Kỳ không hề có một phản ứng thích đáng đối với Damascus. (Nếu ví dụ Do Thái bị thiệt hại tương tự, thì chắc chắn họ đã có những hành động khác hẳn). Hơn thế nữa, chẳng những Hoa Kỳ không có hành động trả đũa, mà chính phủ Mỹ còn phải gọi ông Rumsfeld, phụ tá của Tổng Thống về vấn đề Trung Đông, đi Damascus nhiều lần để gặp Tổng Thống Syria là ông Assad, để xin điều đình và thương thuyết một thỏa hiệp ở Lebanon.

Để thi hành chanh sách ngăn chặn nói trên, tại Lebanon cũng như tại Việt Nam, sự mạng giao phó cho quân đội vấp phải một khuyết điểm trầm trọng: đó là sự mạng này không được minh định một cách rõ ràng. Ông



James Schelsinger, cựu Tổng Trưởng Quốc Phòng Mỹ đã tuyên bố như sau, khi so sánh nhiệm vụ của quân đội Mỹ tại Lebanon và Grenada : "Khi sức mạnh quân sự được mang ra áp dụng thì nó phải thỏa mãn được hai tiêu chuẩn : sự minh bạch của nhiệm vụ và sự đầy đủ phương tiện để thi hành nhiệm vụ này. Hai tiêu chuẩn này được thực hiện ở Grenada nhưng lại thiếu sót trong trường hợp Lebanon".

Tại Việt Nam, quân đội Hoa Kỳ được sử dụng để ngăn chặn sự xâm chiếm của Cộng Sản ở miền Nam Việt Nam và "yểm trợ một chính phủ không Cộng Sản". Nhưng ngăn chặn Cộng Sản bằng cách nào ? Hoặc bằng cách áp dụng chiến lược gọi là "đầu cầu" (strategy of enclaves) bằng cách đóng quân ở những đô thị lớn gần bờ biển như Sài Gòn, Đà Nẵng, Nha Trang, như một số chính trị gia và Tướng lãnh Mỹ chủ trương ? Hoặc ngăn chặn Cộng Sản bằng cách tấn công các đơn vị CS tại miền Nam Việt Nam ? Hoặc tấn công thẳng vào lãnh thổ Bắc Việt ở Bắc vĩ tuyến 17 ? Hoặc bằng cách ngăn chặn các đường tiếp tế và chuyển quân của CSBV trên đường mòn Hồ Chí Minh ? Nếu áp dụng chiến lược "đầu cầu" hoặc tấn công các đơn vị CS ở miền Nam vĩ tuyến 17 thì quân số Mỹ hơn 500.000 người tại Việt Nam quá thừa thãi. Nhưng nếu muốn áp dụng hai chiến lược thứ ba và thứ tư kể trên thì cơ thể quân số này không đủ. Do đó ta thấy rằng sự kiện nhiệm vụ không được minh định rõ ràng đưa tới sự khó khăn trong việc ấn định phương tiện. Sự việc này đưa tới chỗ hai tiêu chuẩn do ông Schelsinger đề ra liên quan tới việc sử dụng sức mạnh quân sự không được thỏa mãn trong cuộc chiến tranh Việt Nam.

Tại Lebanon, nhiệm vụ chính thức của TQLC Mỹ là tham gia với Pháp và Ý Đại Lợi vào công cuộc gìn giữ hòa bình (peace keeping) tại Lebanon. Nhiệm vụ thật sự của TQLC tuy nhiên là để yểm trợ chính phủ thân Tây Phương của Tổng Thống Gemayel. Cũng như tại Việt Nam trước đây, câu hỏi đặt ra là : Yểm trợ chính phủ ông Gemayel bằng cách nào ? Bằng cách áp dụng chiến lược "đầu cầu" nghĩa là chiếm đóng một vài vị trí quan trọng gần bờ biển, chẳng hạn như phi trường Beirut như người Mỹ đã làm ? Hoặc bằng cách tấn công vào các đơn vị chống chính phủ thuộc bộ lạc Druzes ở những ngọn đồi phía Đông Beirut ? Hoặc bằng cách tấn công thẳng vào những vùng do quân đội Syria chiếm đóng ở phía Đông Bắc Beirut. Nếu áp dụng chiến lược "đầu cầu" thì một lữ đoàn TQLC là một phương tiện thừa thãi. Nhưng nếu định hành quân tấn công thì quân số này lại quá thiếu thốn. Do đó, cũng như tại Việt Nam, sự thất bại của Mỹ tại Lebanon là do chỗ không áp dụng một trong những nguyên tắc căn bản chiến tranh : đó là nguyên tắc "mục tiêu" (principle of objective) chính vì không có mục tiêu rõ rệt cho nên nhiệm vụ của các đơn vị cũng không được minh định chính xác, và điều này đã đưa tới những tổn thất về nhân mạng trầm trọng và sự đòi hỏi rút khỏi Lebanon của dư luận quần chúng Hoa Kỳ.

Một điểm tương đồng khác giữa Lebanon và Việt Nam, trên khía cạnh chính trị, là việc chính phủ Mỹ áp lực để chính phủ Lebanon và Việt Nam nới rộng và thâu nhận những thành phần đối lập, những phần tử Hồi Giáo thân Syria và Nga Sô tại Lebanon, và những phần tử trung lập và thân Cộng Sản tại Việt Nam.

Đến đây, ta nên mở dấu ngoặc để nghiên cứu hai thể chế chính trị bề ngoài có vẻ tương tự nhưng thật sự khác nhau rất nhiều từ nội dung lẫn hình thức : thể chế độc tài (authoritarianism) và thể chế chuyên chế (totalitarianism). Các thể chế chuyên chế cộng sản cho rằng vì chính quyền của họ là chánh quyền nhân dân, cho nên không thể nào lại có thể đàn áp nhân dân. Chính phủ nhân dân mà đàn áp nhân dân là một sự mâu thuẫn nội tại. Do đó những gì chính phủ nhân dân đề ra là cơ hội cho nhân dân, là hợp lý và nhân dân phải thi hành. Và cũng vì thế mà chế độ chuyên chế Cộng Sản sẽ tuyệt đối không bao giờ có thể trở thành một thể chế dân chủ kiểu Tây Phương, được đặt trên căn bản tôn trọng luật pháp do các đại biểu dân cử soạn ra.

Thể chế độc tài không dựa trên sự tôn trọng hiến chương và luật pháp như những chế độ dân chủ Tây Phương, nhưng trái lại được xây dựng trên một sự thỏa thuận mặc nhiên giữa cá nhân người cầm quyền và dân chúng bị cai trị. Người cầm quyền không có thể tự đề cao như là đại diện cho dân chúng như chính quyền Cộng Sản thường rêu rao, nhưng mặt khác cũng không thể vượt khỏi những giới hạn đã được ấn định bởi truyền thống và sự thỏa hiệp mặc nhiên với giai cấp bị thống trị. Vì rằng mối liên hệ này rất mong manh và vì rằng nhà lãnh đạo không có một căn bản chính trị vững chắc, cho nên một sự thay đổi, dù nhỏ bé, của cơ cấu chính trị, chẳng hạn như sự thâu nhận những thành phần đối lập vào chính phủ, sẽ có kết quả tai hại là đưa chính quyền tới sụp đổ. Trong quyển "Years of Upheaval", ông Henry Kissinger, khi đề cập đến sự việc Hoa Kỳ đòi hỏi ông Thiệu phải nới rộng thành phần chính phủ để thâu nhận những phần tử của Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam đã có những nhận xét như sau :



ĐA HIỆU



"Nền dân chủ pháp trị đặt quyền uy trên một lãnh vực trừu tượng : sự tôn trọng luật pháp. Tuy nhiên thể chế hiến pháp chỉ có thể hoạt động khi luật pháp được xem như phản ánh của sự thực hoặc xuất phát từ những hoạt động chính trị được mọi người chấp nhận. Tại phần lớn các nơi trên thế giới và trong lịch sử, những điều kiện này không được thực hiện. Luật pháp xuất phát từ nhà cầm quyền, nó không phải là kết quả của những hoạt động lập pháp ; chính trị lây quay xung quanh vấn đề : "ai có quyền ban lệnh?". Quyền hành cá nhân đã được chấp nhận dựa trên quan niệm của một sự ràng buộc song phương, như trong các xã hội phong kiến, hoặc bị hạn chế bởi tập quán như trường hợp các vua chúa ở thế kỷ thứ 17 và 18 ...



Vì những lý do trên, các chính phủ độc tài dễ bị lung lay doan bởi các mâu thuẫn nội tại hơn là các chính thể chuyên chế. Khi liên hệ cá nhân bị đổ vỡ, cá người cầm quyền lẫn người bị thống trị đều mất tinh thần : người thống trị vì không còn căn bản để cai trị bằng bạo lực, kẻ bị cai trị vì một khi lý do để tuân lệnh đã tiêu tan thì mọi lệnh lạc đều hầu như trở thành độc đoán và có tánh cách áp bức cái vấn đề của chúng ta là tại hầu hết các quốc gia đang mở mang trên thế giới, quyền hành còn đặt trên căn bản cá nhân. Sự chuyển tiếp qua thể chế hiến pháp là một hành trình phức tạp. Nếu, bị áp lực, nó có lẽ sẽ đưa đến chế độ chuyên chế hơn là thể chế dân chủ".

Do đó tại Lebanon cũng như tại Việt Nam, khi Hoa Kỳ làm áp lực ông Gemayel và ông Thiệu phải rời bỏ căn bản chính trị bằng cách thấu nhận những thành phần đối lập thì điều này có ảnh hưởng là đưa tới sự tan rã và sụp đổ của những cơ cấu và liên hệ chính trị hiện hữu.

Một điểm tương đồng khác giữa Lebanon và Việt Nam là sự chống đối chiến tranh của phương tiện truyền thông và Quốc Hội Mỹ. Cuộc tấn công Tết Mậu Thân cũng như cuộc tấn công bằng bom ở Beirut đã ảnh hưởng trầm trọng đến dư luận quần chúng và Quốc Hội Hoa Kỳ. Chánh phủ Nixon bị tê liệt bởi vụ Watergate cho nên không dám trả đũa trước những vụ vi phạm trầm

trọng Hiệp ước Ba Lê của Hà Nội. Cũng tương tự như thế, chính phủ của ông Reagan không dám trả đũa vụ tấn công đặc công của du kích Hồi giáo vào quân đội Mỹ, Pháp tại Beirut chỉ vì sợ ảnh hưởng tới cuộc bầu cử Tổng Thống vào tháng 11 năm 1984.

Cũng như trước đây tại Việt Nam, ảnh hưởng của dân phản chiến Mỹ đã khiến quốc hội Hoa Kỳ biểu quyết dự luật War Power Act năm 1974 cấm sử dụng quân lực Mỹ tại Đông Dương, Quốc Hội Mỹ năm 1983 đã biểu quyết một đạo luật chỉ thị chính phủ phải rút TQLC ra khỏi Lebanon trong vòng 18 tháng. Gần đây phe phản chiến và thân Cộng hoạt động rất mạnh mẽ tại Hoa Kỳ. Cuốn phim tài liệu, nhan đề "Vietnam : a history", một cuốn phim thân Cộng rõ rệt, đã chiếu đi chiếu lại nhiều lần trên TV Mỹ và đã ảnh hưởng rất nhiều đến dư luận Mỹ đi đến chỗ đòi hỏi chính phủ rút quân khỏi Lebanon, Honduras và Grenada.

Đám phản chiến Hoa Kỳ tố cáo chính phủ Thiên Chúa Giáo của ông Gemayel đã dã man tàn sát các dân tỵ nạn Palestinian, cũng như trước đây họ đã tố cáo chính phủ Thiệu vi phạm nhân quyền bằng cách bắt bớ giam cầm phe đối lập. Nhưng họ cũng hoàn toàn làm ngơ trước những vụ khủng bố giết người của đám du kích Hồi giáo, hoặc những vụ tàn sát dân lành của Cộng Sản Việt Nam. Trước đây họ cũng từng tố cáo chính quyền Tổng Thống Lon Nol độc tài tham nhũng, nhưng họ hoàn toàn làm ngơ trước vụ quân Khmer đỏ hành quyết hơn 3 triệu dân Kampuchea vô tội. Trước đây họ cũng từng tố cáo ông Shah xứ Iran chà đạp nhân quyền, nhưng sau đó họ lại hoàn toàn làm ngơ trước vụ ông Khomenei hành quyết cả chục ngàn người bị nghi ngờ theo chế độ cũ.

Một điều khiến ta lo ngại, là những điểm tương đồng kể trên hiện nay lại thấy xuất hiện ở sát cạnh nước Mỹ. Thật vậy, El Salvador ngay nay có thể coi như là một trường hợp Việt Nam thứ hai. Dư luận báo chí và Quốc Hội Hoa Kỳ tố cáo chính quyền El Salvador tham nhũng và vi phạm nhân quyền. Hàng ngày TV Mỹ chiếu cảnh tượng chết chóc, điều tàn do chiến tranh gây ra, những vụ hành quyết do các tiểu đội giết người (death squads) chủ mưu.

Đáng ngại hơn nữa, chính phủ Hoa Kỳ đang đòi hỏi chính quyền El Salvador phải thương thuyết với phe đối lập Cộng Sản, và phải rời bỏ thành phần chính phủ để lần lần tiến tới một chính phủ liên hiệp.

Sau sự thảm bại ở Việt Nam, ở Iran, bây giờ tới sự rút chạy ở Lebanon và có lẽ rồi đây sẽ tới lượt El Salvador. Không hiểu bao giờ Thế Giới Tự Do noi chung và Hoa Kỳ noi riêng, có đủ can đảm để chặn đứng sự "tai diễn không ngừng của lịch sử".

□ LÂM QUANG THI



## VIỆT NAM NGÀY NAY MỘT THẬP NIÊN SAU KHI NGƯỜI MỸ RỪT LULHÀ NỘI CAI QUẢN MỘT QUỐC GIA TRONG ĐIỀU TÀN.

(Bài của Jonathan Broder trên tạp chí Chicago Tribune,  
được nhật báo The Arizona Republic đăng tải ngày 22  
tháng 1 năm 1984)

Người dịch : HẢI TRIỀU (K. 25)

Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam — T. còn nhớ nỗi đau đớn của sự bỏ rơi anh đã cảm thấy khi chiếc trực thăng di tản cuối cùng của người Mỹ cất cánh từ nóc tòa đại sứ Mỹ. Đó là ngày 30 tháng 4 năm 1975, ngày Sài Gòn rơi vào tay Cộng sản và cuộc chiến dài tại Việt Nam đã đến hồi kết cuộc. T. hồi tưởng lại buổi bình minh hôm đó vô tận với tiếng nổ của đạn hỏa tiễn khi các bộ đội Bắc Việt tiến về phía trung tâm thành phố.

T., một tài xế làm việc cho một công ty Mỹ trong thời gian chiến tranh, đã bị sự kinh hãi cuốn đi nhanh chóng ngay sau khi xe tăng Cộng sản cán sập các cổng của dinh Độc Lập và tin đồn về tám màu gần kề đã lan rộng trong quần chúng.

T. nhớ lại rằng đã không có tám màu. Anh nói "Bộ đội Bắc Việt tử tế. Tôi đã ngạc nhiên và sung sướng. Tôi đã hy vọng. Cũng chiều hôm đó tôi đã hô to 'giải phóng' với những người khác". Niềm hy vọng của T. dâng cao hơn nữa khi sáng hôm sau Lê Đức Thọ, lãnh đạo miền Bắc, đã soạn thảo Hiệp định Ba Lê năm 1973 với Henry Kissinger, loan báo rằng người Việt Nam, sau 3 thập niên xáo trộn, sau cùng thống nhất, sẽ tái thiết xứ sở "một ngàn lần giàu hơn và đẹp hơn" trước chiến tranh. Họ Lê đã hứa "những ngày của đời khổ đã chấm dứt".

Ngày nay, những ký ức đó đã trở nên đắng cay và mai mĩa. T., 42 tuổi, bây giờ là phu xich lô trong một Sài Gòn mới được đổi tên là thành phố Hồ Chí Minh, kiếm được khoảng 500 đồng VN một tháng, tương đương với 50 đô la. Người con trai 20 tuổi của anh đã chết vì bệnh sốt rét hồi năm ngoái ở Cam Bốt, nơi mà bộ đội VN đánh nhau với du kích quân do Trung cộng ủng hộ từ năm 1979. Một người con khác ở Lào giao tranh với loạn quân kháng Cộng.

Người con nhỏ nhất của anh, bé gái lên 9, xinh nhưng thiếu dinh dưỡng, chưa từng vào trường học. Cô để giữ VN khỏi chìm nhưng lại ngăn cản không được bơi bè ăn mỳ trên vỉa hè, hằng đêm xin tiền và xa phong từ

các người Sô viết cao lớn, đã thay thế những người Mỹ ở Việt Nam theo sau cuộc chiến. Người em của T., chủ một gian hàng, đã bị đánh thuế nặng nề đến nỗi người em này phải đóng cửa tiệm rồi bị giới chức nhà nước ộp buộc về vùng quê để làm việc cho nông trường. Cộng sản cũng đã bắt người vợ giàu nghị lực của T. vào "trại cải tạo" năm 1978 rồi bắt tám từ đó.

T. nói "Không, đã không có tám màu. Thay vào đó, họ giết chúng tôi dần dần" và yêu cầu danh tánh của mình không được tiết lộ.

Đã một thập niên qua, từ khi những người lính Mỹ cuối cùng triệt thoái ra khỏi những đô thị, những căn cứ và những khu rừng núi Việt Nam, giải kết một cuộc chiến bị nhìn nhận là thua. Đối với thế giới bàng quan, sự sụp đổ của Sài Gòn 2 năm sau đó đã đánh dấu sự chiến thắng sau cùng của Cộng sản. Nhưng mặc dù những sự hứa hẹn của Hà Nội, những thành quả của sự chiến thắng vẫn chưa chín ngọt. Việt Nam vẫn vô trang qua mức, thiếu thực phẩm và rất cần những trợ cấp từ bên ngoài. Những người dân đã từng lạc quan như T. trở nên hoang mang không biết khi nào hòa bình và phồn thịnh như đã hứa sẽ bắt đầu.

Ngày nay, chế độ Cộng sản của Thủ tướng Phạm Văn Đồng vẫn còn ngự trị trên một cuộc hôn nhân cưỡng ép bằng súng liên thanh giữa Bắc và Nam, vùng vẫy ưỡng công với nền kinh tế quá ư kiệt quệ do mối đe dọa của kẻ thù lịch sử Trung cộng ở phương Bắc cùng sự can dự quân sự và chính trị sâu xa vào các nước láng giềng : Cam Bốt và Lào.

Trong nhiều năm, từ khi Hà Nội chiến thắng về quân sự, chính sách từ khước viện trợ của Hoa Kỳ cho Việt Nam đã càng đẩy nước này miễn cưỡng vào quỹ đạo của Liên Bang Sô Viết, một liên bang đã điều chỉnh viện trợ ra xa. Một vài nước Tây phương đáng kể là Pháp và Úc



đã chỉ trích chính sách của Mỹ là đầy thù hận và nông nổi. Nhưng thật khó mà tin rằng Hoa Thịnh Đốn, với vết theo VN còn đau nhức, theo sách lược chính trị có thể viện trợ cần thiết để kéo Hà Nội ra khỏi bàn tay của điện Cẩm Linh.

Trong khi đó, bộ đội VN tiếp tục chiến đấu và tử trận. Kể từ cuộc xâm lăng của Hà Nội vào Cam Bốt năm 1979; chế độ khát máu Khô Me đỏ của Pol Pot đã cao chung, bộ đội VN chiếm đóng ước chừng 180.000 người đã duy trì cuộc chiến chống lại những tàn dư của Khô Me đỏ ở phía Tây của nước này. Thêm 45.000 bộ đội Việt Nam ở Lào đã đâm mình trong cuộc chiến rừng thiêng nước độc chống lại lực lượng kháng Cộng. Cho đến nay, một sự đảo ngược vai trò đầy mỉa mai từ khi người Mỹ rút lui; bộ đội Hà Nội đang giao tranh với khoảng 2.000 người Nam Việt trung thành trên cao nguyên Trung phần.

Tại biên giới phía Bắc với Trung cộng, nước đã xâm lăng ngắn ngủi vào VN năm 1979 để trả đũa vấn đề Cam Bốt, những sự căng thẳng đã leo thang trong mùa Xuân này với các cuộc bắn trả trọng pháo của hai bên. Mặc dù những nhà ngoại giao Tây phương ở Hà Nội cho rằng mức độ về cuộc giao phong được tường trình đã được phóng đại quá đáng của cả 2 bên, tuy nhiên sự đe dọa của Trung cộng đã cầm chân được một phần tư triệu bộ đội VN nằm giữa biên giới và Hà Nội, một khoảng cách chỉ có 70 dặm.

Phi Long, một nhân viên Tỉnh ở một thị trấn biên giới phía Bắc Lạng Sơn nói "Người Trung Hoa đã cai trị Việt Nam 1.000 năm và họ không từ bỏ tham vọng sáp nhập xứ sở của chúng tôi. Chúng tôi không bao giờ rời bỏ việc canh phòng".

Việt Nam duy trì một quân đội vào khoảng một triệu người — Một quân đội lớn hàng thứ 4 thế giới sau Trung cộng, Nga và Mỹ, đã làm khô cạn các tài nguyên quốc gia. Việt Nam được Quỹ Tiền Tệ Quốc Tế (International Money Fund) phân loại như là một trong các nước nghèo nàn nhất trên trái đất với lợi tức mỗi đầu người là 160 đô la một năm.

Lê Mai, trưởng phòng Thông tin ở Hà Nội nói "Chúng tôi có thể thắng trên chiến trường, nhưng chúng tôi không thể thắng trên mặt trận kinh tế".

Trước đây không bao lâu, ngoại trưởng Nguyễn Cơ Thạch phản nãn rằng nước của ông ta nghe đến nỗi ông ta phải mượn quần áo của nhà nước để mặc cho những công tác quan trọng. Đúng hay sai, đã có một chút phóng đại đối với quan điểm của ông: Việt Nam gần như bị phá sản. Như một nhân vật khảo cứu về tình hình Đông Dương nhận định "VN giống như một bức hí họa của sự nghèo đói — một xứ sở mặc bằng thùng nước mưa".

Lạm phát tăng nhanh khủng khiếp đến mức độ 3 chỉ số (cao hơn 99%) trong khi mãi lực của lợi tức hàng tháng lại tuột dốc. Nhà nước cũng mắc nợ ngập đầu, không thể trả tiền lãi cho món nợ 3 triệu rưỡi đô la vay mượn ở ngoại quốc, mặc dù tiền lãi rất ít so với tiền vay. Sản xuất kỹ nghệ bị trở ngại vì thiếu bảo trì, thiếu đồ phụ tùng, vật liệu và năng lượng. Mới đây các nhà báo Tây phương được đưa vào thăm một nhà máy làm giấy kiểu mẫu ở ngoại ô thành phố Hồ Chí Minh, họ thấy nhà máy đóng cửa vì điện hư.

Các nhà ngoại giao cho hay sau những thiên tai bao lụt đã tàn phá mùa màng trong vài năm qua, sự cắt giảm nhập cảng về thực phẩm để bù lại sự thu hoạch cao bất thường hồi năm ngoái khiến người dân còn rất ít thực phẩm. Một người dân Hà Nội, chưa từng ăn một miếng thịt nhỏ trong suốt 4 tháng, nói rằng ông ta thực sự tiếc nhớ những năm chiến tranh, khi mà tiếp tế thực phẩm từ Trung cộng ít nhất cũng đủ no bụng. Một nhà ngoại giao Tây phương ở Hà Nội giải thích rằng "Họ đã phá sản. Họ không có tiền để trả cho bất cứ vật gì".

Phi tổn cho sự chuẩn bị quân lực và chiếm cứ Cam Bốt còn rẻ hơn so với sự mất mát trong việc trao đổi thương mại lẫn trợ giúp của Trung cộng và các quốc gia kỹ nghệ Tây phương. Các quốc gia này, với vai biệt lệ, thì hành việc tẩy chay thương mại làm kiệt quệ kinh tế như là một sự trừng phạt cho sự tiếp tục hiện diện của VN ở Cam Bốt. Sự phong tỏa kinh tế đã khiến VN làm nô lệ cho Nga Sô và một số đồng minh thuộc khối Đông Âu, mà viện trợ của họ cho Hà Nội chỉ nhằm vào những mục tiêu chiến lược và tài chánh của họ mà thôi.

Nga Sô bơm một số tiền khoảng từ 4 tới 5 triệu đô la một ngày để viện trợ kinh tế và quân sự cho VN, nhưng không đủ cho sự phục hồi thật sự trông thấy. Một nhà ngoại giao tại căn cứ Hà Nội nói rằng Cẩm Linh chú ý giữ VN lệ thuộc vào họ, sợ rằng một Hà Nội khỏe mạnh và tự tin có thể theo gương của Ai Cập năm 1972 tống khứ Nga Sô. Điện Cẩm Linh đặt giá trị chiến lược khổng lồ trên việc khai thác căn cứ Hải quân của Mỹ trước kia tại vịnh Cam Ranh.

Để hoàn lại món nợ, VN xuất cảng một ít thực phẩm qua Cẩm Linh, nhưng sự khủng hoảng tiền tệ cũng đã làm trì hoãn sự phát triển canh nông xa hơn. Tại miền Bắc, mỗi diện tích nhỏ của bình nguyên sông Hồng đã được canh tác. Những nhà ngoại giao nói còn một ít đất đai nữa có thể được khai thác không phải nhờ đến sự đầu tư lớn lao về phân bón và dụng cụ nhà nông tối tân. Một nhân viên ngoại giao nói "Nhưng họ cũng không có tiền để làm chuyện đó". Trong miền Nam, những người bị đưa về vùng quê đã trốn tập thể trở về Sài Gòn làm gia tăng con số thất nghiệp. Các nhà ngoại giao ở Hà Nội phỏng đoán chừng 40% lực lượng thợ thuyền của xứ sở bị thất nghiệp.



Những quầy bán rượu và các hộp đêm trên đường Tự Do đóng cửa một ngày sau khi Sài Gòn sụp đổ, nhưng gai đâm vẫn còn lai vãng, ngồi trên những chiếc xe đạp gạ một hành khách đi xích lô "Anh thích em chứ?" Những gã đạp xích lô nhanh trí lại có mối hàng bán cho khách Tây phương là những người có ưu thế hơn vì sự thất nhân tâm của kiều dân Sô Viết, những người được gọi là "người Mỹ không có tiền". Một người khách Tây phương nói "Tốt hơn bạn hãy đến với chúng tôi vì sự an toàn của bạn. Dân chúng có thể hiểu lầm bạn là người Nga". Muốn kiếm tiền sa ma tuy cũng không khó gì. Trong khi đó mấy tên trộm cắp oát con vẫn bắt phở trên các chiếc xe gắn máy, vọt ra từ các ngõ hẻm kín đáo giật chiếc máy ảnh trên cổ của một người khách thật thà, nhanh như con o, vồ bắt con chuột đồng.

Giống như những chiếc thuyền rí mục trên sông Sài Gòn từ từ nhường bước cho sự ầm ưốt mạnh, những cơ quan cũ cũng đang dần dần nhường bước cho một trật tự mới. Điều đó không nơi nào thấy rõ hơn là trong các nhà thờ, tu viện và các giáo đường Hồi giáo, là những mục tiêu của chiến dịch chậm nhưng có hệ thống nhằm tiêu diệt tôn giáo.

Các nhà sư Việt Nam đã giúp lật đổ 3 chính phủ thân Mỹ bằng cách chống đối và tự thiêu bảy giờ lại lên án chế độ cộng sản đàn áp Phật giáo. Trong vai cuộc mật đàm, họ nói về những luật lệ của nhà nước cấm đoán việc thừa nhận các nhà sư mới và ngăn cấm các sư vài cũ tự họp hoặc di chuyển đến các am tự khác. Họ nói ở đồng quê, các giới chức nhà nước đã tịch thu đất canh tác của thiên môn và không cho dân làng cúng dường để nuôi các thầy mặc áo cà sa vàng. Họ thuật rằng có vài nhà sư đã bị bắt bỏ tù trong các trại cải tạo vì chỉ trích chế độ. Một nhà sư ở Sài Gòn nói "Thật là đáng thương. Trước khi cộng sản vào, chúng tôi chống đối chiến tranh vì chúng tôi ao ước hòa bình. Bảy giờ chiến tranh đã chấm dứt, nhưng không có hòa bình".

Theo các giới chức Công giáo thì hàng tá nhà thờ và chủng viện đã bị đóng cửa trong miền Nam, đặc biệt là ở vùng quê. Con số cho những miền thôn dã thì không biết được, nhưng các nguồn tin của nhà thờ cho hay 400 ngàn giáo dân tại thành phố HCM chỉ còn có 6 giáo sĩ và một Trương đạo. Họ nói các linh mục phải được giấy phép của công an cho bất cứ các giáo sư và các hoạt động của nhà thờ ngoài các ngày lễ cuối tuần và họ luôn bị theo dõi thương xuyên bởi các công an trong các chiếc áo sơ mi một màu gọn ghẽ và mái tóc chải chuốt kỹ lưỡng.

92 ngàn tín đồ Tin lành và 20 ngàn tín đồ Hồi giáo cũng không khá hơn là bao.

Một vị Mục sư nói "Các giới chức nhà nước thường bảo với chúng tôi rằng các thanh niên không thể theo nhà thờ vì họ không còn là con của Chúa mà là con của Hồ Chí Minh".



Các nhà lãnh đạo tôn giáo cho hay khắp cả thành phố HCM và đồng quê các nhà thờ và các chùa kín được dựng lên tại các căn phòng phía sau nhà, sự tham gia và quyền góp đá gia tăng. Nhưng đó là lòng tin được bắt rễ từ sự hãi. Một giáo sĩ nói "Kể từ cuộc cách mạng CS, người dân cầu nguyện nhiều hơn vì họ sợ". Không một nhân vật tôn giáo nào được phỏng vấn lại bằng lòng cho tiết lộ danh tánh của mình cho công chúng vì e sợ giới chức cộng sản trả thù.

Nhưng mặc dù những cố gắng của Hà Nội nhồi nặn miền Nam theo khuôn khổ khắt khe của miền Bắc, người miền Nam tiếp tục ngăn trở từ mọi tầng lớp trong sự biến thể của xã hội chủ nghĩa. Sự tổng hợp đang tiến hành, nhưng đó là một tiến trình chậm, đau đớn, còn lâu mới hoàn tất. Một cuộc thăm viếng chợ trời trong thành phố HCM cho thấy sự thất bại của Hà Nội nhằm lôi cuốn quần chúng.

Giống như con rắn đói, khôn ngoan, chợ trời cuốn mình khắp thành phố từ trung tâm cho đến khu Chợ Lớn. Các gian hàng ngoài trời tràn ngập rượu huyết ki lậu, mây đầu băng, truyền hình Nhật, đồng hồ Rolex, số có la Mỹ, quần Jean và các bức chân dung lóa thể vẽ bằng sơn xịt với cặp núm hoa no tròn như những trái banh đánh bóng bằng vec ni. Khi được hỏi làm sao có được sản phẩm lóc mắt như vậy, gã bán hàng trạc trung niên mỉm cười tinh quái "Đó là ảo thuật. Ông bạn muốn vài Chivas chứ?"

Một vài món hàng còn lại từ những năm con người Mỹ. Các món khác từ những gia đình đem ra để mua chỗ trên tàu vượt biển bất hợp pháp hoặc giấy xuất cảnh chính thức từ các giới chức tham nhũng. Nhưng hầu hết là từ các kiện hàng của thân nhân ở hải ngoại gửi về bằng các chuyến bay Air France hàng tuần là mối liên lạc duy nhất của thành phố HCM và thế giới bên ngoài.

Chợ trời không những chỉ trợ giúp cho nền kinh tế yếu kém mà thôi; nó còn gần như là nền tảng giúp người dân nghèo ăn tối tại nhà hàng và tiêu pha gấp 3 lần lương hàng tháng chính thức của họ trong một đêm. Một nhà chuyên môn kinh tế Tây phương nhận xét "Bạn cũng có thể vào nhà thờ nhìn thấy dân nghèo bỏ nguyên một tháng lương của họ vào thùng quyền góp".



Cơ hội trốn khỏi sự nghèo đói kinh niên tại quê nhà đã thu hút nửa triệu người dân Việt Nam đi làm việc tại Nga và các nước thuộc khối cộng sản Đông Âu. Mặc dù các nhà ngoại giao Tây phương ở Hà Nội tin rằng không có người Việt Nam nào vào làm việc như những nô lệ tại hệ thống dẫn khí thấp thiên nhiên từ Tây Ba Lợi A đến Tây Âu như chính phủ Reagan đã cáo buộc, nhưng họ xác nhận rằng một phần ba lương của công nhân Việt Nam bị cắt giảm để trả cho viện trợ Nga Xô.

Các nhà ngoại giao Tây phương phỏng đoán chừng 6.000 vốn vấn Xô Viết và vai ngân người Cu Ba cùng với Đông Âu hiện diện tại Việt Nam.

Tại Hà Nội, họ tụ họp với nhau tại hộp đêm Quốc Tế, khiêu vũ mỗi buổi tối thứ bảy uống không biết bao nhiêu lượng rượu vodka, rum Angola và rượu nho Bulgaria; một số lượng rượu có thể làm trơn các bản lề cửa ri sét. Giữa tiếng nhạc ồn ào và những tia nhìn khiêu khích của những chàng trai Lào mảnh khảnh, một anh chàng Xô Viết buồn rầu mong muốn trở lại quê hương, bị quấy rầy bởi sự khó hiểu của Việt Nam.

Anh ta nói rằng "Họ giống như bất cứ những người dân Á Châu khác. Họ mỉm cười với bạn nhưng không bao giờ bạn biết họ muốn gì".

Trong khi chấm dứt chiến tranh đã khiến cho đời sống an toàn hơn tại miền Bắc thì những thập niên ối động kinh tế đã chứng tỏ sự mục rã khắp mọi nơi trên xứ sở. Tại phi trường Hà Nội, khu quan thuế là một nhà kho đổ nát. Đường vào thị trấn đầy nghẹt những chiếc xe cũ kỹ chở củi và gạch, do người và ngựa kéo đi. Cầu Long Biên nhỏ hẹp bắc qua sông Hồng đã bị Mỹ dội bom nhiều lần trong thời chiến vẫn chưa được sửa chữa tươm tất.

Người Nga đang xây đập lớn, nhà máy điện và nhà máy xi măng. Nhưng theo các nhà ngoại giao thì họ đã không giữ đúng lời hứa tái lập đường xe lửa Hà Nội - thành phố HCM, ngăn cản miền Bắc thiếu thực phẩm có thể thu nhận hoa mầu từ những mùa màng trù phú tại đồng bằng sông Cửu Long. Do đó những chợ búa ở miền Bắc gần như trống rỗng.

Hà Nội tự nó giống như một thủ đô cổ hủ của thuộc địa Pháp. Những người dân ở đó nói rằng kể từ thời đệ nhị thế chiến Hà Nội đã không có một kiến thiết nào. Tại những ngoại ô, vài tòa nhà làm nơi cư ngụ của công nhân, được xây cất từ năm 1975, nhưng kiến trúc qua nghèo nàn đến nỗi nhìn có vẻ cổ hủ hơn những công thự trong thành phố được người Pháp dựng lên từ 100 năm qua.

Những chiếc xe buýt và xe điện công cộng cổ xưa âm ỉ trên những đường phố đông người ở Hà Nội, chạy qua những tòa nhà với những tấm màn che cửa sổ làm bằng vải bao bố và vải trải giường. Gian hàng trung tâm là cái hang trống rỗng, lò mò, bày biện vài sản phẩm kém phẩm chất mà hầu hết được bán theo khẩu phần.

Về đêm, sự thiếu điện năng cho Hà Nội một bầu không khí của một đô thị vẫn còn trong tình trạng tối tăm của thời chiến. Trên những đường phố chính, ánh sáng duy nhất đến từ những ngọn đèn dầu leo lét của những người bán hàng dọc theo vỉa hè, họ dùng ống chích để bơm mực vào viết nguyên tử và bán thuốc lá lẻ, mỗi lần một điếu. Một gói thuốc lá Tây phương giá một đô la, bằng lương một tuần lễ làm việc.

Các nhà ngoại giao Tây phương trình sự gia tăng trộm cắp mới gần đây. Nhưng một cuộc tổng quát 2 triệu rưỡi dân Hà Nội dường như đã từ bỏ nếp sống khắc khổ để tìm những thú vui theo khả năng của mình. Trong công viên dọc theo hồ Hoàn Kiếm tại trung tâm thành phố, người bộ đội trẻ tuổi có lẽ đang chờ đi nghĩa vụ ở Cam Bốt, dạo đàn guitar khi những tình nhân trẻ thả bộ dưới những cành cây hoa nở. Một bầy học trò nhỏ đang sửa bộ điệu trước người thợ chụp hình của lớp học, đang lung tung không thể điều chỉnh ống kính.

Nếu Hà Nội, dưới chế độ cộng sản từ lúc người Pháp bị tống khứ hồi năm 1954, là anh chàng cô độc lầm lì, thì Sài Gòn là một thiếu phụ già nua, đang chống đỡ thời son trẻ đã mất nhưng vẫn còn mảnh lục khêu gọi sự tương tượng với những cung cách của một kiều nữ tuyệt vời mà nang đã từng một thời.

Ở bên ngoài, thành phố HCM là một vẻ đẹp tàn tạ, bu xu, những cành cây không người cắt tỉa, những biệt thự kiểu Pháp không được sơn sửa và đổ nát. Nhưng dưới một vòm trời nhiệt nóng ẩm, đầy mùi hôi của khói, mốc meo, rác rưởi và đồ phế thải, thành phố rịn ra lịch sử đời bại giống như thuốc độc. Ngay cả sau 8 năm dưới chế độ cộng sản, cuộc thăm viếng Sài Gòn vẫn "giống như ngồi trong những cánh hoa khép của một nụ hoa độc địa", như một văn sĩ người Mỹ thời chiến đã mô tả.

## CHÚC MỪNG

Được tin :

Anh **ĐỖ TRỌNG KIẾN**

cựu SVSQ khóa 29

*Đẹp duyên cùng*

Chị **LỮ LINH HOA**

Hôn lễ sẽ cử hành tại Anaheim California ngày 17-03-1984.

Chân thành chia vui và chúc anh chị trọn đời hạnh phúc.

**BAN CHẤP HÀNH**  
**VÙNG BẮC CALIFORNIA**



Chợ trời mạnh đến nỗi nhà nước phải công khai dung dưỡng. Giới chức cộng sản đành phải dịu giọng gọi đó là "Chợ Tự Do". Sự mạnh mẽ của nó đã tạo nên một hệ thống kinh tế đa tầng và phức tạp ; trong đó một người dân Việt Nam với số lương trung bình 13 đô la một tháng có thể mua một hộp cô ca gia 6 đô la.

Theo hối xuất chính thức thì 10 đồng VN ăn một đô la. Với tỉ lệ đó thì một bữa ăn gia 2.550 đồng tại nhà hàng bà Đại sẽ là 255 đô la. Nhưng theo giá chợ đen, các con buôn tiền đổi đồng lấy đô la với tỉ lệ 140 đồng ăn một đô la. Không những chỉ có ngoại kiều có thể lợi dụng để bóc lột giống như các tên cướp, mà các người dân địa phương cũng kiếm lợi được bằng cách bán vật dụng và các gói hàng từ ngoại quốc gởi về cho các bạn hàng chợ trời.

Mặc dù những chuyện xảy ra và chính sách hiện tại, các giới chức Hà Nội nói họ không từ bỏ con đường xã hội chủ nghĩa trong Nam. Mọi đây, với chủ đích giới hạn sự lớn mạnh của nạn chợ trời, các giới chức hạn chế người dân Việt Nam chỉ được phép nhận 3 lần quà một năm từ các thân nhân ở ngoại quốc. Trước kia con số đã không bị giới hạn. Các giới chức nói thế nào rồi nền kinh tế trong Nam cũng sẽ biến thể. Nhưng các quan sát viên Tây phương tin là sự biến thể phải mất nhiều thế hệ.

Trong khi đó, Hà Nội nói vẫn còn giữ 20 ngàn kẻ tù hạng gộc mà hầu hết là dân miền Nam, tại các trung tâm cải tạo, nơi mà các nhà ngoại giao mô tả như là các trại cưỡng bách lao động. Những nhà ngoại giao cũng nêu lên con số gần 100 ngàn tù nhân mà đa số bị tống khứ trong 3 năm sau khi cộng sản nắm chính quyền. Theo sự nghiên cứu của bộ ngoại giao Mỹ về thực thi nhân quyền của các nước trên thế giới thì Việt Nam được đặt vào hạng chót.

Có thể sai lầm khi cho rằng thái độ miền Nam ngay nay như là thách thức. Các nhà ngoại giao nói ngoại trừ các ổ kháng cự tại cao nguyên Trung phần, sự chống đối của dân miền Nam hầu như tiêu cực.

Mưu toan cai trị miền Nam của Hà Nội đã đưa đến sự ra đi của hơn một triệu người. Đó là sự phá sản tập thể của tài năng và chuyên môn. Trong khi đó nửa triệu người khác vẫn ở tại quê nhà đã làm đơn xin di trú tại Mỹ, Gia Nã Đại và Pháp trong chương trình ra đi có trật tự của Liên Hiệp Quốc. Những người không thể xin giấy xuất cảnh trả toi 2.000 đô la bằng vàng để mua một chỗ trên chiếc tàu vượt biển đông đúc, rĩ nước mà thường bị chìm hoặc bị hải tặc tác quái trước khi đến bờ bến tự do như Thái Lan, Hồng Kông hay Mã Lai. Các giới chức phụ trách chương trình ty nạn quốc tế phỏng đoán chừng 100 ngàn người Việt Nam đã chết trên đường đào thoát. Những người sống sót phải đối phó với những điều kiện khó khăn trong các trại ty nạn và sự hạn chế con số người được đi định cư tại các nước khác. Singapore đã từ chối không nhận thêm một người ty nạn nào nữa, và Hồng Kông đang nghĩ đến chuyện gởi trả thuyền nhân lại cho Việt Nam.

Những cuộc đàm thoại với những người Sài Gòn đã chạy ra xa khỏi màn lưới cộng an cộng sản cho thấy vẫn còn nhiều người nữa muốn rời khỏi Việt Nam một khi có thể. Một người đàn bà trẻ đang vật lộn với thuế hàng tháng tăng vọt để duy trì tiệm hớt tóc nói "Có lẽ đời sống ở đây không tệ lắm đối với ông, nhưng mọi chuyện rất khó khăn. Nhiều người chúng tôi chán ghét chính phủ Thiệu cũ, nhưng trước 1975 vẫn còn khá hơn".

Sự tăng giá thuế khoa trên các tiệm nhỏ và các nhà hàng là một phản đáp ứng của Hà Nội đối với những điều kiện đặc biệt để vay mượn quỹ tiền tệ quốc tế (IMF) vì cơ quan này đòi hỏi nhà nước phải giảm bớt tài trợ và gia tăng các nguồn lợi tức trong nước nhiều hơn. Một nhà ngoại giao ghi nhận "Nhưng với cách thức nặng tay và cố điển, thuế khóa làm người ta vô nơ". Thuế khóa đem đến một kết quả khác : Những người thất nghiệp bị bắt buộc về đồng quê làm việc cho nông trường.

Nhận thức sự thất bại của chính sách kinh tế cũ, Hà Nội tìm cách và viúu kinh tế một cách muộn màng cho phép một vài thực thi về thị trường tự do. Đó là thị trường bầy giờ được tham khảo như là "hệ thống kế ược" cho phép công nhân và nông dân bán sản phẩm trên thị trường tự do một khi những mục tiêu sản xuất của nhà nước đã đạt được.

Cho dù sự hợp tác kế ược đã gặt được một thành công nhỏ, nhưng những nhu cầu của quân đội về kinh tế và phương tiện chuyển vận thô sơ vẫn khiến cho nhiều người dân miền Nam thiếu luôn thực phẩm hoặc sản sóc y khoa. Tại bệnh viện Nhi đồng số 2 gần toa đại sự Mỹ cũ, trong thành phố HCM, các phòng bệnh đầy nhóc các trẻ em sắp chết đói — Một nửa số trẻ em này thuộc gia đình của các giới chức nhà nước Việt Nam. Người hướng dẫn, làm việc cho bộ ngoại giao, tiết lộ rằng bà ta phải đem đưa con gái 14 tháng ra khỏi nhà trẻ do nhà nước quản lý vì đứa nhỏ đã mắc bệnh tiêu chảy và rận liên miên.

## SITUS INVESTMENTS

79 South Third St. San Jose, CA. 95113

(Trong Thương Xá Tam Đa)

ĐT. Số : (408) 294-0626

Nhà : (408) 227-4348

## TRẦN QUANG MINH

CHUYÊN VIÊN ĐỊA ỐC  
THÀNH TÍN, TẬN TÂM

Anh Trần Quang Minh CSVSQ/K23/  
TVBQGVN. Đa Hiệu xin giới thiệu cùng  
độc giả và anh em CSVSQ.



Bác sĩ Dương Quỳnh Hoa, cựu thư trưởng y tế đã từ chức để trở thành một trong số ít người chỉ trích xác thực chính sách nhà nước nói "Sau 30 năm chiến tranh, Việt Nam vẫn đang chiến đấu và một nửa dân số không đủ ăn, 38% trẻ em chịu đựng sự thiếu dinh dưỡng. Các hoạt động quân sự dùng hết tiền đang lẽ được dùng để tái thiết xứ sở. Chúng ta nên đem những đũa con từ Cam Bốt về nhà một khi tình hình ở đó yên ổn".

Sự can dự quân sự của Việt Nam vào Cam Bốt là một tình trạng phức tạp mà muốn gán cho nhãn hiệu gì cũng được. Cộng sản Việt Nam đã và đang mưu cầu một Liên bang Đông Dương dưới sự lãnh đạo của Hà Nội ngay từ khi Hồ Chí Minh thành lập đảng Cộng Sản Đông Dương năm 1930 theo mệnh lệnh của Stalin. Xuyên qua 2.000 năm lịch sử, Việt Nam thường xử dụng Cam Bốt và Lào như là vùng trải đệm chống đỡ cuộc tấn công từ phía Tây, nơi mà Việt Nam chỉ rộng chừng 70 dặm theo chiều ngang. Và mặc dù cuộc xâm lăng Cam Bốt của Hà Nội năm 1979 đã là một vi phạm trắng trợn Hiến chương Liên Hiệp Quốc, nó lại cứu dân Cam Bốt thoát khỏi sự cai trị

độc chung của chính phủ Pôl Pot, người chịu trách nhiệm về cái chết của hai triệu đồng bào của ông ta giữa năm 1975 và 1979. Dưới nền cai trị của Việt Nam, Cam Bốt đã từ từ bắt đầu phục hồi. Emory Swank, cựu đại sứ Mỹ tại Nam vang nói "Đó không phải là sự chiếm đóng áp bức".

Hà Nội đang rút lui vào khoảng 20 ngàn quân ra khỏi Cam Bốt, nhưng phải mất một thời gian dài trước khi Việt Nam đồng ý rút toàn diện các lực lượng. Hà Nội nói một bước như vậy, không thể thực hiện được trừ phi Trung cộng ngưng ủng hộ quân Khê Me Đô. Trung cộng nói sẽ không có chuyện bình thường hoa bang giao với Việt Nam cho đến khi nào Nga Xô ngưng ủng hộ cuộc xâm lăng của Việt Nam. Vì sự tương tranh mạnh mẽ của Nga Hoa, không bên nào chịu nhượng bộ. Vì sự mỉa mai của thời hậu chiến sau cùng: Mặc dù 30 năm chiến đấu với các chiến thắng quân sự về vang trong sự nghiệp chống Pháp, Mỹ và Nam Việt; tất cả cho nên độc lập gian nan, Hà Nội đã bị giảm giá thành món đồ chơi rách nát của các không lồ cộng sản. ■

TRẦN TRỌNG THÔNG BÁO QUỸ VỊ ĐỒNG HƯƠNG

**Vụ-An Bản Quyền**

Còn phải  
đổi họ  
thêm nhiều  
thời-gian  
và tốn-lên  
qua nhiều  
vụ tranh-  
tụng để  
đuay ra từ  
có tội,  
trước  
luật - lệ  
Copyright  
của  
Liên-Bang,  
vì vậy  
ĐỊ - AN,  
SẢN - XUẤT  
VIDEOTAPES  
cho những  
PHIM  
VIỆT-NAM  
của  
chúng tôi  
đến nay vẫn  
chưa thuận-  
tiện thực-  
hiện

**PHIM QUÁI NỮ SỢ MA**

Quay theo cốt truyện "ĐỨA CON TRONG LỬA ĐỎ" của Năm Châu, 1 trong 9 bộ phim Việt Nam DANH TIẾNG NHẤT thuộc MY VAN FILMS. Bã bị nhiều TIẾM "VIDEO" "TI - VI" bán hay cho thuê VIDEOTAPES (Quái Nữ Sợ Ma bản quyền của Mỹ Vẫn tại và LUẬT LỆ "COPYRIGHT" của LIÊN BANG. Chúng tôi đã có một vài bằng chứng về đã vi phạm Luật lệ tại nhiều Thành Thị để TRUY TỐ theo LUẬT PHÁP HIỆN HÀNH.

- Vì sự chuyên môn lên tới, không thiếu từ BẢN PHIM CHÍNH, nên hình ảnh, màu sắc không rõ, có nhiều nơi lẫn nhò ảnh sáng chớp nháng gây thiệt hại cho người mua hay thuê khi xem thường bị hư hại mất, nhất là các trẻ em.

© Thứu Quý Vị Đồng Hương, vì bảo vệ BẢN QUYỀN PHIM chúng tôi sẽ BẦU TẠ QUỸ VỊ SỬA TẠ MỸ, ẬU CHẤU, AUSTRALIA hay CANADA mua ĐẶC HAY MƯỢT ĐƯỢC, cho chúng tôi hay, một hay nhiều cuộn "VIDEO TAPES" thuộc một hay nhiều BỘ PHIM của chúng tôi sau đây:

- 1- QUÁI NỮ SỢ MA tức ĐỨA CON TRONG LỬA ĐỎ, tài tử: Lê Thoại Tân, Lê Hoa, Thanh Nga...
- 2- TỬ SÁNG CÔN ĐẾN ĐIỆN BIÊN PHỦ, tài tử: Kiều Chinh, Thẩm Thúy Hằng, Lê Quỳnh...
- 3- 3 VUA NẾ VẾ LĂNG, tài tử: Thẩm Thúy Hằng, Lê Thoại Tân, Thanh Nga...
- 4- QUÁI NỮ VIỆT QUYỀN ĐẠO, tài tử: Lê Hoa, Thanh Nga, Thanh Việt...
- 5- CHÂN TRỜI TÌM, tài tử: Hồng Cẩm, Kim Vui, Bảo An...
- 6- TRIỀU PHỦ BẤT ĐẮC ĐÍ, tài tử: Thanh Nga, Ngọc Tuyết, Thanh Việt...
- 7- NGƯỜI CHỒNG BẤT ĐẮC ĐÍ, tài tử: Lê Thoại Tân, Kim Cẩm, Ngọc Tuyết...
- 8- SAU GIỜ GIỚI NGHIỆM, tài tử: Thanh Nga, Đoàn Châu Mân, Ngọc Phi...
- 9- SỢ VỢ HỜI ANH HÙNG, tài tử: Thanh Nga, Ba Ván, Thanh Việt...

MY VAN INTERNATIONAL Corp. Kính Báo  
2325 - 15th Ave. San Francisco, CA 94116 USA.



TÌM ĐỌC

**MĂNG ĐÀU MÙA**

tuyển truyền của

**VÕ HOÀNG và TƯƠNG NANG TIẾN**

Hương Quê tài bản, gia bản năm Mỹ kim, ngoài Hoa Kỳ và Gia Nã Đại cộng thêm một Mỹ kim bưu phí, chi phiếu, lệnh phiếu xin đề Hương Quê và gửi về:

1600 Wyatt Dr. #16 Santa Clara, CA 95054 USA



# ĐỘNG LỰC DÂN TỘC CHO CON ĐƯỜNG ĐẤU TRANH



**Đ**êm qua chúng tôi luận bàn để đi tới kết luận rằng trong hiện tình, trạng từ “quốc gia” dùng cho việc bổ nghĩa những tầng lớp quần dân đi tán không thể tồn tại được nữa. Có thể nói trạng từ đó rất là rỗng tuếch, vì chính nó không quy tụ, không dung nạp, không phát triển, không đúc thục được một phong trào tích cực nào hết. Nó chỉ còn là một nhân hiệu hầu như phai sần meo mốc mà thôi. Cho nên sự định lại vị thế của mỗi người chúng ta xét ra rất cần kíp nếu chúng ta còn muốn đặt lên một lý luận cách mạng hầu có thực thi nhiệm vụ giải phóng quê hương như ông Phạm Nam Sách đã diễn đạt một cách rất hàm xúc, rất trung thực và cũng rất xây dựng trong một xã luận của ông đã được đăng tải trong tập san Việt Nam Tự Do.

Sự định lại vị thế của chúng ta đối với chính chúng ta, đối với cộng đồng chúng ta, đối với xã hội và quê hương chúng ta đến bây giờ mới được đề cập đến thật thì đã quá muộn nhưng còn hơn là không làm gì hết mà cứ nhìn mãi chiếc áo cũ sờn rách ngày xưa che bọc lấy thân xác căn cốt của mình. Những kẻ đã bỏ xứ ra đi cùng như những ai còn im im ở lại, thuộc thành phần này hay thành phần khác, nguồn gốc này hay nguồn gốc kia nhưng cùng một lòng chống đối Cộng Sản đều phải tự làm lấy sự tái định vị trí. Chúng ta phải tự xoay chuyển lấy trên cái bình diện cố hủ quốc gia để tự thấy hình vóc

thật của chính mình mang ít nhiều dấu vết sai lầm và tội ác trong thời khoảng qua. Sai lầm to lớn của phía Cộng Sản không trốn chạy đi đâu vẫn là sự việc “công rấn cán gĩa nhà” : họ buông bỏ Trung Quốc để rồi tự làm tay sai cho đế quốc Sô Viết thực thi chủ nghĩa bá quyền thì chẳng có gì hơn. Lầm lẫn đó đang còn ảnh hưởng sâu xa đưa cả quê hương dân tộc không những vào con đường diệt vong diệt chủng mà còn lún vào một lối cụt chừa đầy hờn tủi mệnh mông. Việt Nam sẽ không bao giờ lấy lại cương vị nguyên thủy của nó nếu không sớm thu hồi được độc lập tự do.

Nhìn về phía chúng ta, những lầm lẫn hẳn không kém phần to lớn đâu. Vạch lên từng li từng tí như ông Phạm Nam Sách đã làm, chúng ta, không riêng một ai, đều cảm thấy rất có tội. Các cấp lãnh đạo lẫn mọi tầng lớp thứ dân đều không tránh khỏi mặc cảm tội lỗi. Để cho nước mất nhà tan, để cho tai họa Cộng Sản bao trùm lấy giang sơn gấm vóc, để cho thể hiện một cuộc đi tán dằng dai từ gần mười năm qua ... thật là một việc khó bào chữa cho dầu đã có nêu lên trăm nghìn lý do nọ kia cũng chẳng bùng bít được gì. Người càng ở vị thế cao càng đắc tội. Kẻ ở vị thế thấp vẫn phải bị kết án đồng lõa. Và nếu mọi người trong chúng ta đều tự nhận là quốc gia lại càng không thể tha thứ được.



Chúng tôi không làm một việc đã phá một cá nhân hoặc một tập thể nào đã và đang vì chính nghĩa gọi là quốc gia ngày cũ, hoạt động bình dân phục quốc. Chúng tôi luôn cúi đầu trước những hy sinh cao quý của những cá nhân và tập thể đang cuồng say với đại cuộc nhằm lật đổ bạo quyền Cộng Sản để cứu nguy dân tộc. Nếu trong hiện tình chúng ta còn ở trong tư thế tán mạt rời rạc, chưa hoàn toàn kết thể hợp đoàn, chúng ta phải tự xét lại lý lẽ tồn tại của cái chính nghĩa quốc gia. Và chẳng từ ngữ quốc gia đã tự nó làm lạc lỏng ý chí cương quyết của chúng ta chăng? Hay là tự nó đặt lên một lần ranh giới phi lý không mang lại sự việc thêm bạn bớt thù, trái lại chỉ làm cho thêm thù bớt bạn mà thôi. Trong khi chúng ta rất cần những tâm khí hào phóng biết nhận rõ đâu là chính tà, đâu là tốt xấu, đâu là khôn ranh ... tại sao chúng ta tự trời buộc chúng ta bằng hành động hay ý nghĩ loại trừ, đố kỵ, hay là kỳ thị, nhỏ nhen? Ngay xưa như trong Thánh Kinh đã tường thuật, chính Đấng Cứu Thế đã nêu một bài học về luận tội. Khi mà bọn trưởng giả Pharisêu đưa tới người đàn bà ngoại tình để yêu cầu Chúa xét xử. Chúa mọi phán với bọn trưởng giả rằng: nào ai trong các người cảm thấy mình vô tội thì hãy nhặt lấy đá ném vào nó đi. Sau lời phán đó, bọn Pharisêu từ từ giải tán mà không lấy một hành động nào hết. Dựa theo tinh thần phúc âm trên, chúng ta cũng nên tự kiểm thảo chúng ta như vậy để cùng dắt nhau trên một con đường hành động thích nghi mới.

Thiết nghĩ động lực dân tộc mới là chủ chốt cho mọi nỗ lực của chúng ta nghĩ về đất nước. Bất chấp khoảng cách địa dư to lớn, bất chấp xung đột tâm ý giữa nhau, bất chấp sai trái lơ lẩn, mọi người chúng ta hãy vì dân tộc, vì sự tồn tại của đồng chủng, vì sự cần phải có mức độ tối thiểu ấm no cho các tầng lớp nam phụ lão ấu thuộc giới bị trị, vì sự bảo tồn an sinh hạnh phúc của các cộng đồng tạo dựng nền móng xã hội và quốc gia Việt Nam, chúng ta hãy phát huy động lực dân tộc để cùng tiến tới và tiến nhanh trong việc kết lực hợp đoàn. Từ các phía và ngay cả trong môi trường cộng sản thuần túy hiện nay, động lực đó đang tự nó phát triển một cách chân thành và tinh tế, ở những cá nhân còn bền giữ lương tri của chính mình. Yếu tố dân tộc tự nó cao cả không thể có so bì. Nó đứng trên mọi quyền lực chính trị và quân sự. Nó đứng trên chủ nghĩa bá quyền của Nga Sô. Nó đứng trên ý chí hồi phục của Trung Quốc. Nó đứng trên ý thức hệ cộng sản hay dân chủ kiểu Tây Phương. Trên cả những mặt trận, phong trào, đoàn thể, phe nhóm. Trên cả mọi cá nhân vị kỷ của chúng ta. Cho nên nếu phải nêu yếu tố dân tộc để khởi sắc cho một chủ thuyết tạm gọi là mới để duy trì cuộc đấu tranh gay go lâu dài chống lại tập quyền cộng sản Hà Nội hiện nay hay bất cứ tập quyền cộng sản nào kế tiếp trong mai sau, có lẽ không ai trong chúng ta bất



phân tôn giáo, chủng tộc, phương miền đang được thúc đẩy bởi động lực cơ bản này không mau mắn làm lại sự tái định vị trí và vươn mình trở lại một cách cương trực hơn.

Đã đến lúc các tuyến quốc gia phải tự bồi xoa để tái lập một bức tường thành dân tộc. Cường lực bất biến vẫn tồn tại trong tâm não các con dân Việt Nam hoặc đang gian khổ ép mình dưới áp lực bạo tàn của cộng sản Nga Việt hoặc đang lao lung tán mạt trên khắp bốn biển năm châu. Nhưng nếu vẫn im ỉm trong buồng tim khối óc của từng cá thể người Việt tự do mà không kết tụ thành khối lớn vừa luồn lỏi vừa hiển ngang, tạo một thế đứng vừa thành trì vừa công phá, vừa hợp nhất vừa đại đồng, thì than ôi đến bao giờ chúng ta mới tiếp thu trở lại giang sơn trù phú của ngày xưa? Chúng ta sẽ không làm nên tích sự gì và yếu tố thời gian mỗi lúc mỗi nhạt nhòa sẽ không giúp được gì khi sự kết nghĩa giữa nhau, với nhau, và cùng nhau vẫn bị nhân hiệu quốc gia vui lấp cái động lực cơ bản dân tộc kia đi.

Vậy chúng ta hãy cùng nhau một lần dứt khoát với lòng ta mọi ý nghĩa mập mờ không phân ranh được giữa thù và bạn, giữa thực với mơ. Hãy nhìn lui lịch sử đấu tranh của dân tộc chúng ta mà tiến tới, mà kiên trì. Hãy nhìn vào tiến bộ của nhân chúng mà xây dựng mà củng cố. Hãy trông hai bên mạng sườn cũng như phía trước đang sau mà cậy tin nhau và trợ giúp nhau. Bằng những cái nhìn bên nhọn sâu sắc đó chúng ta sẽ đạp chân tới bất cứ nơi đâu miễn sao ý thức dân tộc của chúng ta nêu cao ngọn cờ chủ nghĩa cho hôm nay và nghìn đời mai sau bất chấp vật đổi sao dời cũng như thân tàn xác biến của nhiều thế hệ hiện tại và tương lai.

□ HỮU PHƯƠNG

Feb. 14, 1984





## 30 THÁNG 4

### Tưởng niệm tướng LÊ NGUYỄN VỸ

- Một cái chết oai hùng
- Một năm mờ đấp vùi dọc đường 13.

Người kể : TRẦN HỒNG PHÚ  
cựu trưởng phòng 3/BTL/SD5  
Người viết : PHAN THIẾT

Hơn sau năm trời trôi đi trong địa ngục lao tù CS dài tưởng như một đời, một đời nghiệt ngã chất đầy khổ nhục từng giờ, từng phút. Trong từng giờ, từng phút đau thương, người cải tạo viên, tên tù ngoại hạng đã cố gắng đem chút hơi mong manh sắp tàn mong chống chọi với mọi thử thách thác lũ đến từ thiên nhiên, từ chính mình và từ lũ người dã thú, chỉ để sống chờ một ngày ra khỏi địa ngục trần gian. Nơi mà người đã hành hạ và đối xử với người như loài trùng dế. Sống, một mơ ước thật giản dị và tội nghiệp nhưng thật quá xa tầm tay và có biết bao người đã bất lực buông tay. Người lính sa cơ bỗng trở thành tên tù không bản án, thường trực đối diện và sờ soạng lên nỗi chết của mình. Từ trại cải tạo này đến trại cải tạo khác, từ Nam ra Bắc mộ vô danh trải dài trên đoạn đường đi chuyển chôn vùi hình hài người ngã gục vì kiệt lực. Bao nhiêu chiếc thân gãy yếu tro xương bị đập cạy nát, nằm vất vèo trên vong kẽm gai trại tù kết thúc những giấc mơ tự do. Những bản án vô danh chớ mà cũng đã giúp tô đậm thêm màu máu các sân khám đường. Tôi đã đi qua và sống trong tận cùng ê chề, phần bần của một sinh vật tù CS. Dĩ vãng của phần đời trước đã bị đè bẹp, nhận sâu và dần dần đi vào vùng mù sương biển biệt.

Nhưng ngày kỷ niệm Quân Lực năm ngoài trong cảnh bao la trời nước của một trại ty nạn vùng Đông Nam Á, kỷ niệm đau buồn của ngày tàn cuộc chiến sống đây trong tôi như nước biển tràn bờ. Một số anh em đủ mọi binh chủng mọi thành phần đã tụ họp nhau lại để tưởng niệm những cái chết đã làm vinh danh Quân Lực: Nguyễn Khoa Nam, Lê Văn Hưng, Nguyễn Văn Hai. Những tên tuổi đó đã được nhắc nhớ tiếc thương và sẽ

con sống mãi trong tâm tư người lính Việt. Lòng tôi bỗng đứng ngậm ngùi, nước mắt tưởng đã cạn nguồn bỗng khơi giông trên má vì còn tên của một vị anh hùng nữa, người đã theo gương tiên nhân thề với lòng "Thà làm quý Phương Nam" và đã tự kết thúc đời mình trong danh dự trong giờ thứ 25 của cuộc chiến tại mặt trận miền Đông. Tướng Lê Nguyễn Vỹ, nguyên tư lệnh Sư Đoàn 5 Bộ Binh. Hình ảnh con lộ 13, những cánh rừng cao su xanh bóng lá trong giờ phút hấp hối của vụn nước đậm nét trước mắt tôi ...

Quốc lộ 13 chạy từ Bình Dương về hướng Bắc, qua khỏi Bến Cát là Lai Khê, Bầu Bàng, Chơn Thành và An Lộc, con đường vẫn còn kéo dài thêm về Lộc Ninh qua ngã biên giới Việt Miên. Những địa danh xum xít quanh con đường này như Xa Trạch, Tàu Ô ... đã hơn một lần được nhắc nhớ đến từ chiến cuộc hè 72 vì máu người đã chảy thành suối, và thấy người cũng đã phơi thành đồng.

Sáng ngày 30-4-75 sau phiên họp tham mưu thường lệ, tôi vẫn đứng tần ngần trong TTHQ trước tấm bản đồ vùng trách nhiệm của SĐ. Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn đặt tại Lai Khê trên lộ 13 và nằm giữa ba trận tuyến. Mặt trận Bầu Bàng do Trung Đoàn 7 trách nhiệm phía Bắc về hướng Chơn Thành. Phía Tây Nam do Tr./Đoàn 8 đảm trách mặt trận Phú Giao và Tr./Đoàn 9 án ngữ dọc dài theo con lộ Rạch Bắp, An Điền, Bến Cát. Phía Nam vùng trách nhiệm của Trung Đoàn này là khu Tam giác sắt, địa thế mà tướng Vỹ vẫn gọi là lưới kiếm nhọn đâm về Thủ Đức. Vào đầu tháng 4, Sư Đoàn được lệnh rút khỏi An Lộc và giao vùng này lại cho các đơn vị BĐQ/QK3 ; vùng trách nhiệm của Sư Đoàn đã được thu gọn lại so với chiến trận mùa hè đỏ lửa năm 72. Mấy hôm nay tướng Vỹ có vẻ



bồn chồn lo lắng. Hơn một năm về đêm trách Phong 3 tôi chưa bao giờ thấy hiện nét âu lo trên khuôn mặt ông đâu ở những trạng huống dầu sôi lửa bỏng nhất của chiến trường. Ông được tiếng là vị tướng mưu lược, trầm tĩnh và kinh nghiệm. Công trường Bình Long VC đã nhiều phen thăm thía với những đơn kỳ binh và yểm pháo của ông. Ông đã từng nói với SQ/TM: "Tại nó chơi pháo trên chân mình, nó nhiều pháo ta ít, mình phải dựng mưu chơi lại chúng nó". Và ông đã cho chế tạo những khẩu pháo gỗ hình thù và màu sắc in hệt như thật tăng cường các vị trí phòng thủ và di động pháo thật đến những vị trí mà địch quân không ngờ. Ngay tại BTL/SD5 một số pháo gỗ cũng đã được thiết trí. Ông cũng là người quyền biến, bị kẹt cứng ba tháng trường rờn rã trong vòng đai Tiểu khu An Lộc mùa hè 72 ông vẫn di động như con thoi từ vị trí chiến đấu này đến vị trí khác. Đại Tá tư lệnh phó Sư Đoàn thủ một khẩu M72 như một khinh binh, đi lung tăng địch. Chiếc sao trên cổ áo của ông cũng đã được gắn tháng 10/74 sau chiến tích lấy lừng của mặt trận An Điền, Bù Đốp. Chiến trường quá hẹp với bề ngang không đầy một cây số và bề dài khoảng 10cs, nơi đứng hơn đó là một trục lộ mà bộ tư lệnh Công trường Bình Long VC quyết định phải san bằng trên đường xuôi Nam về hướng mặt khu Tam giác sắt. Mười tháng giằng gai giữa SD5 và ba SD 5, 7, 9 VC tăng cường tới đa pháo và tăng, chiến trường kẹt cứng, có lúc một trung đoàn không tiến qua 200m trong một tháng. Nhưng ông đã gắng hết sức tự mình xoay sở, ở từng đơn vị và cuối cùng dứt một trận để dời, kéo một số tăng bắt sống được về triển lãm tại Dinh Độc Lập. Căn cứ 82 cũng đã được tái thiết lập trên trục An Điền, Bù Đốp như một ung nhọt chặn ngay yết hầu địch trên đường Nam tiến.

Nhưng nay thì ông tiền liệu có điều bất ổn lớn. Máy kế hoạch hành quân phải xếp lại vì thiếu phương tiện. Ngay chính chiếc CNC của ông cũng đã vắng bóng từ mấy hôm nay. Máy lần thứ lửa thua thiệt với sư đoàn 5 ta từ đầu tháng đến nay, VC đổi mũi dùi về hướng SD 18 của tướng Lê Minh Đảo mong dồn nỗ lực tìm một lộ trình mới tiến về thủ đô. Quận Phú Giáo do một tiểu đoàn của Tr./Đ 7 phòng thủ, trên đường tiến binh cuồng loạn của công trường Bình Long VC, đã phải rút về căn cứ Ba Lê và cầu sông Bé cũng đã bị phá sập ngày 27 tháng 4. Dồn dập toàn những tin bất lợi, QĐII vùng cao nguyên, QĐI miền Trung đã lần lượt được lệnh tái phối trí và Long Khánh, Xuân Lộc bỗng trở thành tuyến đầu ngăn chặn lan sóng đỏ. Chưa hết, sáng nay tin tình báo con ghi nhận địch đang mở một mặt trận khoảng cầu Định trên đường Lai Khê, Phú Lợi, lộ trình dự trù cho cuộc chuyển quân của toàn bộ tư lệnh SD về Bình Dương. Ông như một mãnh hổ bị kẹt cứng trong bốn bức tường chật hẹp.

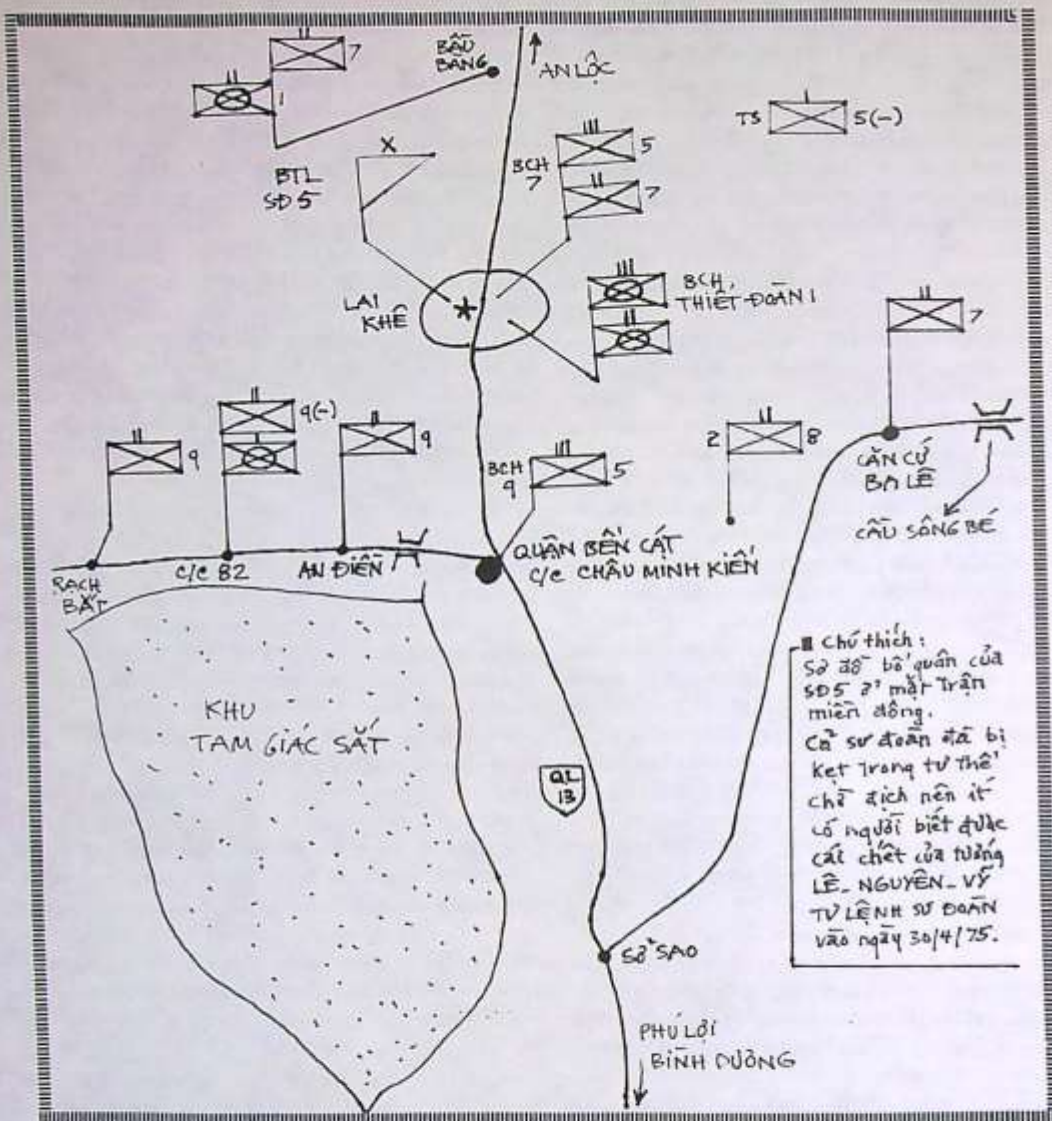
Cả buổi sáng nay đại Sài Gòn liên tục phát lời kêu gọi

chờ nghe thông điệp của vị nguyên thủ. Long quân sĩ trong các khu phòng thủ có vẻ xao động. Tôi được lệnh tướng Vỹ lái xe ra kiểm soát công trại. Mấy tuần nay pháo VC cứ dội liên miên vào BTL tư hướng Minh Thạnh cả ngày lẫn đêm. Bộ tư lệnh SD nằm trên một ngọn đồi cát bồi con lộ 13 nhìn xuống một vùng cao su xanh xen trong đất đỏ. Buổi sáng Lai Khê mây thật thấp, như thường lệ là đa trên ngọn cây. Mù sương dùn từng đợt quân mình theo từng tia nắng yếu ớt đầu ngày. Không gian chỉ còn vang lại tiếng rít của pháo 130, 122 ly. Pháo trái dài trên đường 13; nhìn ngược về hướng Bắc phía An Lộc, con đường ngập xương trắng máu đào của mùa hè đỏ lửa những chiếc mồ lấp liếm với vàng năm xưa không còn dấu vết, chỉ có cỏ dại tràn lên đất đỏ. Bao nhiêu người đã nằm lại trên đoạn đường này để chiếm lại An Lộc, một phần đất nhỏ của một quê hương điêu tàn và căn cõi vì bom đạn.

Trở lại trung tâm hành quân để được nghe tiếng xầm xì bàn tán của các sĩ quan và hạ sĩ quan về thông điệp của tướng Minh, tôi choáng người. Cùng lúc người HSQ truyền tin cũng báo cho tôi biết là địch đã xen được vào tần số nội bộ của SD và yêu cầu thi hành những điều khoản trong thông điệp. BỐ KHỈ ! buồng sung bàn giao là đầu hàng rồi. Mấy mươi năm chinh chiến tranh giành từng tấc đất, máu đã nhuộm đầy quê hương giờ lại kết thúc uất nghẹn như thế này sao ? Hình ảnh tôi bé nhỏ trong vòng tay mẹ trong làn xuôi Nam năm 54 đã là một ám ảnh kinh khiếp thường hằng. Sự đe dọa của một đại dương bao la đây sóng gió cuồng nộ đã không làm nản lòng người đi tìm tự do và 20 năm sau thăm kịch lại đến hồi tái diễn. Không thể thế được ! Không thể bỏ tay thua cuộc một cách nhục nhã trong khi toàn bộ SD5 vẫn còn nguyên vẹn và người chiến sĩ noi tuyến đầu vẫn còn chong sung chờ giặc. Tướng Vỹ chắc hẳn có cung quan điểm như tôi nên ông đã ra lệnh yên lặng vô tuyến và không trả lời địch. Pháo VC tăng cường độ, ý hẳn muốn bức bách một cuộc bàn giao.

Khoảng 11 giờ tướng Vỹ triệu tập một phiên họp bất thường. Phòng họp đông đảo nhưng yên lặng trong một không khí ngột ngạt. Toàn bộ sĩ quan tham mưu hiện diện đầy đủ không vắng mặt một ai, trừ Đại tá Tư lệnh phó và một vài sĩ quan được lệnh về Bình Dương ngày hôm trước để thiết trí các lực lượng bắt tay cho cuộc rút BTS/SD về Phú Lợi. Tôi ngược nhìn lên ghế chủ tọa, tướng Vỹ cao lớn oai phong trong bộ đồ trận. Khuôn mặt chữ điền với nước da hồng màu nắng không còn hiện vẻ lo âu, nhưng đôi mắt như biểu tỏ một trời phản hận. Thường ngày giọng nói của ông đầy truyền cảm nhưng hôm nay tiếng nói sang sảng kia mang âm hưởng uất nghẹn của một loài thú bị thương vẫy vùng trong tuyệt vọng: "Nhu anh em đã nghe lời tuyên bố của Tổng Thống





THE BANKERS LIFE

AGENCY OFFICE

2200 POWELL STREET, SUITE 640  
EMERYVILLE, CALIFORNIA 94608

XIN VUI LÒNG GỌI Ô. SÁNG VĂN TRẦN Đ.T. ngày (415) 652-7500  
đêm (415) 236-1366 để biết thêm chi tiết về quỹ hưu bổng cá nhân  
I.R.A. với lãi suất hấp dẫn.



Minh qua đại phát thanh. Lệnh cho chúng ta buông súng và bắt tay bàn giao với địch. Nói thẳng ra là lệnh cho chúng ta đầu hàng. Ở cương vị của một vị tướng chỉ huy mặt trận tôi không thể thực hiện được lệnh này. Tôi cũng đã nghĩ nhiều đến một phương cách danh dự cho chúng ta là dẫn toàn bộ SĐ đánh thẳng về hướng Bình Long qua ngã biên giới lập thành chiến khu chống cộng trường kỳ, nhưng nhìn lại cái thế cô lập của chúng ta hiện tại bên cạnh cả một thế nước ngửa nghiêng, làm như vậy tôi lại kéo dài thêm sự thống khổ cho anh em và gia đình đồng thời máu xương cũng phải đổ nhiều. Tôi tự nghĩ thân làm tướng là phần nào đã hưởng được nhiều vinh dự và ân huệ của quốc gia hơn các anh em nên tôi đã nghĩ đến một lối đi riêng cho cá nhân tôi. Riêng anh em tôi xin gởi lời chân thành cảm ơn về sự chí tình cộng tác với tôi trong những giai đoạn gai lửa vừa qua và từ giờ phút này anh em có thể tự quyết định cho mình một lối thoát". Nói xong ông trầm tĩnh bước ra khỏi phòng họp và đó là lần cuối cùng tôi được nhìn thấy ông.

Trong tiếng đạn pháo liên hồi không ai nghe được tiếng súng lục đơn lẻ nổi lên trong gian phòng vị tư lệnh. Người anh hùng không chấp nhận hàng giặc đã tự giải quyết đời mình trong cung cách của một vị tướng quân. Thoảng như hồn Vô Tánh, Ngô Tùng Châu hiện về trong vùng đất đau thương chia cắt bởi con lộ máu.

Trưởng thành trong binh nghiệp theo từng năm tháng chiến chinh trên quê hương, ông đã khởi đi từ một chức vụ khiêm nhường bên Dù, trung đội trưởng rồi quận trưởng Bến Cát. Ông thật sự về với SĐ5 với chức vụ Tiểu đoàn trưởng, rồi Trung đoàn phó, Trung đoàn trưởng và Tư lệnh phó SĐ. Mười mấy năm ở một đơn vị ông thuộc lòng địa hình địa vật vùng trách nhiệm như lòng bàn tay. Ông lo lắng và giao huấn cho từng đơn vị thuộc cấp như lo cho từng đứa con. Kế hoạch tăng gia sản xuất tại đơn vị được ông triệt để thi hành vì ông quan niệm sự sung túc của đơn vị sẽ giúp đỡ phần nào cho đa số lính nghèo với đồng lương chết đói. Đối với dân chúng, lính SĐ5 là những người bạn tốt không những nhiều và tận tình giúp đỡ. Câu chuyện áp dụng hình phạt kỷ luật với hai chú lính trên đường hành quân trở về bị ông bắt gặp đang tự động lấy mía trên một chiếc xe bò mà không đếm xỉa đến khổ chủ đã được lan truyền trong các đơn vị và dân chúng. Trong đời ông ghét nhất là những hành động ăn cắp và ăn bẩn, vì vậy các cấp chỉ huy thuộc quyền ông đều nói theo gương này. Kỷ luật nghiêm minh đến các cấp đơn vị nhỏ đã vỗ an ba tanh, đảm dẫn lãnh nghèo đói sống bám víu tuyệt vọng trên vùng đất đỏ nhìn những giống nhựa cao su chảy như những giống sữa hời sinh và đó cũng là vùng thi thố bạo tàn của Bắc quân. Hậu thuẫn của dân chúng đã đóng góp tích cực trong các hoạt động của SĐ5 bảo vệ vùng trách nhiệm đề kháng lại chiến dịch

Xuân Hè 75 của VC nhằm dứt điểm miền Nam.



Binh nghiệp của ông cũng đã lấm thẫm trăm. Tan cuộc chiến An Lộc mùa hè 72 mỗi quân nhân tham dự trong vòng đại tiểu khu được thăng lên một cấp, riêng ông Tư lệnh phó SĐ đoàn được lãnh phần thưởng an ủi bằng chuyến du ngoạn Đài Loan và khi trở về lại được điều động về làm ông phó ở SĐ 21. Ông vẫn không nản lòng hay bất mãn, kiên trì chờ một ngày thời cơ đến với mình. Ngay đó cũng đã đến giữa lúc chân ông còn đi khắp khềnh vì vết thương trong một tai nạn trực thăng, ông được trở về lại với những đứa con thân yêu cũ trong chức vụ tư lệnh thay thế cho một vị tướng có hồ sơ không sạch và một năm sau ông được thăng cấp tướng tại mặt trận.

Ước vọng cuộc đời là được vui chôn thân xác tại sân cỏ BTL đã bị cuốn trôi theo cơn hồng thủy ngập tràn quê hương khi chiếc tăng của đơn vị tiền phương địch tiến vào cổng BTL/SĐ xế trưa ngày 30 tháng 4. Toàn bộ SQ bị quân thù tạt tại chỗ và chỉ có dăm ba anh em HSQ/P3 được phép lo việc tống táng người chủ tướng. Họ đã tẩm liệm ông trong bộ đại lễ cấp tướng, bộ lễ phục vẫn còn nguyên mùi vải mới chưa một lần được sử dụng. Bốn tám vạn thổ đồng vội gởi trọn thi hài người anh hùng suốt đời tận trung báo quốc.

Bên kia con đường 13 ven cánh rừng cao su non mới mọc, một khoảng đất trống dùng làm sân trực thăng, người HSQ đắp xúc đất cuối cùng lên mộ đất vừa vun khép kín một xác thân trần tục với nhiều ước vọng chưa tròn nhưng cũng đã mở ra một trang sử mới với tên tuổi của một chiến sĩ Việt Nam bất khuất. Dù là sân bay không là sân cỏ như ước nguyện cuối cùng nhưng tương Vỹ, ông đã thật sự ở lại với thuộc cấp, những chiến sĩ can trường đã bỏ mình dọc đường 13.

Bầu trời Lai Khê vẫn vũ mưa giăng sấm động. Trời đã thăm sâu tuôn lệ, đất cũng thờ tiếng ngậm ngùi. Người HSQ đứng chống cuốc nhìn mông lung trong khoảng trời xám đục về phương Nam. Và về hướng Tây Nam do cách 50cs đường chim bay là Sài Gòn, nơi hỗn loạn, kinh hoàng của giờ mặt thế đang diễn ra. Người dân đô thị bàng hoàng tung chạy về mọi nẻo đường với hy vọng muồn mang tay bám được vào chiếc thuyền Noah, nhưng tấm lưới oan khiên đã khép kín dần bằng rừng tăng và nỏ cối ... đánh dấu một ngày vĩnh biệt tự do, ngày 30 tháng 4 năm 1975 ●



BÙI ĐÌNH ĐẠM

## CUỘC CHẠY ĐUA VÀO TÒA BẠCH ỐC

Vào tháng 11 năm 1984, cử tri Mỹ đi bầu để lựa chọn vị tân Tổng thống và Phó Tổng Thống nhiệm 1985-1989. Ngoài ra họ còn bầu một phần Thượng Nghị Viện và một số Hạ Nghị Viện Hiệp Chúng Quốc. Trong phạm vi bài này ta thử đoán xem ai sẽ là người ngự trị Tòa Bạch Ốc và lãnh đạo Huê Kỳ trong vòng bốn năm sắp tới khi ông kim tổng thống Ronald Reagan chấm dứt nhiệm kỳ thứ nhất của ông ta vào ngày 20 tháng 1 năm 1985.

Hiện nay đảng Dân Chủ đang đi qua một tiến trình rất dài trong việc tuyển lựa ứng cử viên Tổng Thống. Cho đến nay thì người có nhiều triển vọng được đảng Dân Chủ đề cử làm ứng cử viên Tổng Thống là ông Walter Mondale, cựu Phó Tổng Thống dưới thời Tổng

Thống James E. Carter. Mọi đây đảng Dân Chủ còn có thêm một

ứng cử viên người da đen, ông Jesse Jackson nâng tổng số ứng cử viên lên thành tám vị: cựu Phó Tổng Thống Walter Mondale, các Nghị Sĩ Anlan Cranston, Gary Hart và Ernest Holdings, cựu Thống Đốc Reubin Askew, cựu Nghị Sĩ George McGovern, và ông Jesse Jackson.

Ông Jackson tuy không có triển vọng được đảng Dân Chủ đề cử nhưng cũng đã làm cho cuộc chạy đua thêm hào hứng. Mục đích của ông Jackson có thể chỉ là để có cơ hội trình bày nguyện vọng của khối thiểu số da đen còn có một địa vị thấp kém trong xã hội Mỹ do khối đa số da trắng chi phối hoàn toàn và đồng thời cũng tạo cho chính mình một thế đứng trong chính trường Mỹ. Sau khi tuyên bố ra tranh chức vụ ứng cử viên Tổng Thống Dân Chủ, các hệ thống truyền thanh, truyền hình và báo chí đã nói đến ông Jackson khá nhiều. Ông Jackson còn được chú ý hơn nữa trong chuyến đi Syrie vào cuối năm 1983 và đầu năm 1984 xin phong thích Hải Quân Trung Ương Phi Công da đen Robert Goodman bị bắn rơi tại Lebanon ngày 4 tháng 12, 1983. Tòa Bạch Ốc đã đánh giá thấp chuyến đi này của ông Jackson. Các cố vấn thân cận của Tổng Thống Mỹ ít phải hối tiếc về việc ông Reagan đã từ chối không điện đàm với ông Jackson trước khi ông này lên đường qua Damascus. Việc nhà cầm quyền Syrie trả tự do cho Trung Ương Goodman đã làm tăng uy tín ứng cử viên Dân Chủ Jackson không ít. Rất có thể Syrie chơi một đòn chính trị để tạo điều kiện thuận lợi cho sự liên lạc sau này với chính quyền mới trường hợp ứng cử viên Tổng Thống Dân Chủ thắng cử mà cũng có thể là một dấu hiệu hòa hoãn đối với chính phủ Reagan nhằm giải

quyết tình hình khó khăn Trung Đông.

Người đang dẫn đầu cuộc tranh tài để được tuyển chọn làm ứng cử viên Tổng Thống đảng Dân Chủ là ông Walter Mondale. Ông Mondale mới đây đã được ba tổ chức khá quan trọng biểu quyết ủng hộ gồm Tổng Liên Đoàn Lao Động, Hiệp Hội Giao Giới Quốc Gia và Hiệp Hội Phụ Nữ. Trong ba tổ chức trên, Tổng Liên Đoàn Lao Động (AFL-CIO) quan trọng hơn cả vì số đoàn viên rất đông đảo (14 triệu) lại có một hệ thống tổ chức trên toàn quốc về nhân sự và tài chánh. Yếu tố vừa kể đã làm nghiêng cán cân về phía ứng cử viên Mondale không ít. Nếu không có gì bất ngờ xảy ra trong cuộc chạy đua, việc cựu Phó Tổng Thống Mondale sẽ được đảng Dân Chủ chính thức đề cử làm ứng cử viên Tổng Thống trong kỳ đảng hội đảng tại San Francisco vào mùa hè năm 1984 coi như chắc chắn.

Riêng về đảng Cộng Hoa thì buổi may tranh cử đã sẵn sàng. Đương kim Tổng Thống Ronald Reagan sẽ chính thức tuyên bố ý định ra tranh cử lần thứ hai vào cuối tháng Giêng sắp tới. Trong lịch sử Huê Kỳ, rất ít đương kim Tổng Thống trong nhiệm kỳ thứ nhất lại không muốn ra tranh cử lần thứ hai mà đa số đã được ngồi lại Tòa Bạch Ốc thêm bốn năm. Gần đây có cố Tổng Thống Lyndon B. Johnson quyết định không ứng cử lần thứ hai. Mặc dù ông Johnson cũng lãnh đạo Huê Kỳ sáu năm trong đó có hai năm kế vị Tổng Thống John F. Kennedy bị ám sát ngày 22-11-1963 tại Dallas, ba tuần lễ sau khi cố Tổng Thống Ngô Đình Diệm bị hạ sát tại thủ đô Sài Gòn. Ngoài ra cũng ít khi có chuyện một Tổng Thống đang cầm quyền lại phải vất vả tranh cử với một đảng viên cùng đảng như trường hợp nguyên Tổng Thống Carter

ĐA HIỆU

TVBQGVN

*Ha Trinh Tiet K29*



phải đối đầu với Nghị Sĩ Kennedy bốn năm về trước. Sự kiện này đã làm cho nội bộ đảng Dân Chủ chia rẽ và thêm phần khó khăn trong việc tranh cử của Tổng Thống Carter.

Như đã trình bày ở trên, cuộc chạy đua vào Tòa Bạch Ốc sẽ diễn ra giữa hai đầu thủ Reagan-Mondale và có thể xoay quanh các vấn đề như Thủy Quân Lục Chiến tại Lebanon, tài giám vô khí giữa Nga và Mỹ, sự cắt giảm ngân sách xã hội, và nền kinh tế ...

Thủy Quân Lục Chiến tại Beirut hay chính sách Trung Đông được nhắc tới gần như hàng ngày trên các hệ thống truyền thanh, truyền hình và báo chí. Nếu không muốn cho vấn đề này trở thành một đề tài tranh cử bất lợi cho mình, chính quyền Reagan phải đạt được một giải pháp trong đệ nhất lục cử nguyệt 1984 cho "núi lửa Trung Đông". Bất cứ một giải pháp nào cũng phải đưa đến việc hồi hương Thủy Quân Lục Chiến hiện đang trấn đóng Beirut. Nếu trước tháng 11-1984 mà không có một biến chuyển nào có lợi cho chính phủ Reagan mà lại kèm theo một vụ thiệt hại cho Thủy Quân Lục Chiến Hoa Kỳ tương tự như kỳ trước thì sự thất cử của ứng cử viên Reagan sẽ không phải là một chuyện lạ.

Nếu Nga Mỹ nối tiếp cuộc thảo luận về tài giám vô khí trong vài tháng sắp tới thì vấn đề này không còn là một đề tài tranh cử hấp dẫn nữa. Đây là một việc lâu dài đã được khởi sự từ nhiều năm qua dưới nhiều chính quyền Dân Chủ cũng như Cộng Hòa: Nixon, Ford, Carter, và Reagan chứ không phải là một vấn đề mới mẻ gì. Một bản thỏa hiệp đã đạt được dưới thời Tổng Thống Carter nhưng lại bị Thượng Nghị Viện cùng do đảng Dân Chủ kiểm soát bác (SALT II). Dù sao thì vấn đề tài giám vô khí cũng là một nhu cầu cấp thiết cho

cả hai siêu cường Nga-Mỹ nhằm giảm thiểu sự chạy đua bất tận làm hao tổn nhiều tỷ Mỹ kim mà còn có thể hủy diệt nhân loại.

Việc cắt giảm ngân sách xã hội trong mấy năm vừa qua do chính quyền Reagan chủ trương là một trong những vấn đề hấp dẫn đối với ứng cử viên Dân Chủ. Ông Mondale cũng như các ứng cử viên Nghị Sĩ và Dân Biểu thuộc đảng Dân Chủ sẽ mạnh dạn tố cáo chính quyền Reagan phục vụ người giàu và bỏ rơi một khối người rất đông đảo nghèo khổ. Tại một nước giàu có vào bậc nhất trên thế giới mà lại có người nghèo đói thì thật là một chuyện khó tin đối với người Việt chúng ta nhưng lại là chuyện có thiệt. Theo tác giả Thomas R. Dye(1), Huê Kỳ có khoảng 24 triệu người nghèo tức 12 phần trăm dân số. Theo dữ kiện năm 1980, một gia đình ở thành phố gồm 4 người được kể là nghèo nếu lợi tức trong một năm ở vào khoảng \$7.500. Cũng theo ông Dye thì trong số 24 triệu người trên có khoảng 45 phần trăm có xe hơi, 42 phần trăm có nhà riêng, và 50 phần trăm có tiền để dành tại ngân hàng. Vấn đề quan trọng được đặt ra ở đây là sẽ có bao nhiêu người nghèo ủng hộ đảng Dân Chủ và chịu đi bỏ thăm cho các ứng cử viên Dân Chủ. Liệu đảng Dân Chủ có thể thuyết phục khối cử tri nghèo mà đa số là dân da đen và các gốc dân thiểu số khác sốt sắng đi bầu và đôn phiếu cho họ vì tư trước đên nay số người có lợi tức thấp kém thường không mấy thiết tha đến việc bầu cử.

Lợi điểm quan trọng nhất đối với ông Reagan là đa phát triển kinh tế mỗi ngày thêm sang sủa và số người có công việc làm gia tăng đáng kể làm cho tỷ lệ thất nghiệp xuống thấp. Riêng tại tiểu bang California, số người thất nghiệp trong tháng 12 năm 1983 chỉ còn 7.9%, một tỷ lệ thấp nhất kể từ hai

năm qua. Trên phương diện tâm lý cử tri thường muốn duy trì cái đang có, đang được hưởng có chiều hướng tốt đẹp. Ngoài ra tổng thống Reagan còn tố ra cương quyết và thực hiện những gì ông ta vạch ra và tuyên bố trong đó có vấn đề gia tăng sự hữu hiệu và khả năng Quốc Phòng Mỹ, cải tiến kinh tế, và cương quyết đối đầu với khối Cộng Sản. Việc thiết lập các đơn hoa tiễn Pershing II tại Âu Châu, việc giải cứu Granada và hứa rút quân về trong một thời hạn ấn định đã chứng tỏ lời nói đi đôi với việc làm của đương kim Tổng Thống Huê Kỳ.

Xét chung vấn đề quốc tế và quốc nội và nếu không có biến cố lớn lao nào bất lợi xảy ra cho chính phủ đương thời trước ngày bầu cử đầu tháng Mười Một 1984, Tổng Thống Reagan có nhiều triển vọng ngồi lại Tòa Bạch Ốc thêm nhiệm kỳ thứ hai sẽ bắt đầu vào ngày 20 tháng Giêng 1985.

Với chánh quyền Reagan, theo thiên ý, sự liên lạc giữa Huê Kỳ và Việt Nam cộng sản khó có gì mới mẻ. Đảng Cộng Hòa chủ trương thân thiện với Trung Cộng thì việc thiết lập ngoại giao với Việt Nam còn lâu mới được đặt ra. Hà Nội sẽ thỉnh thoảng lại trao trả Huê Kỳ vài xác chiến binh Mỹ hay tiếp đón một vài phái đoàn tư nhân nhưng đối với chính quyền Reagan đường giây Hoa thịnh đốn và Bắc Kinh xem ra mỗi ngày thêm bèn chặt. Chuyển đi Trung Hoa đổ vào đệ nhị tam cử nguyệt 1984 của Tổng Thống Reagan và đồng thời cũng là ứng cử viên Tổng Thống của đảng Cộng Hòa sẽ làm cho Mạc Tư Khoa và Hà Nội không mấy vui lòng. ●

(1) Thomas R. Dye: Understanding Public Policy, fourth edition 1981, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, trang 107, 108.



# thơ



## sầu viễn xứ

Có những chiều thu đượm giáng hồng,  
Tôi ngồi đơn lẻ nghĩ mông lung  
Hồn lìa bay về phương trời cũ,  
Nơi ấy bao người đang ngóng trông.

Bóng con cô nhận lạc trên không,  
Vội vã bay trong chút nắng hồng.  
Nhận hơi ! có về nơi đất Việt,  
Xin gửi đôi giọng lệ nhớ mong.

Rồi một chiều thu chốn gió đông,  
Lạnh cả không gian, lạnh trong lòng.  
Nào ai thấu được sầu Tô Vũ ?  
Viễn xứ đau lòng ai biết không ?

Chiều tàn trong bóng tối mênh mông,  
Đâu đây nghe vắng tiếng tơ lòng.  
Dây tơ bỗng đứt hồn tan vỡ.  
Có quận xa vời hận quốc vong.

Tân thu 1983  
TGKH.

## tự cảm

Chàng tuổi trẻ vốn giọng hào kiệt,  
Xếp bút nghiên theo việc đao cung (1)

Thươ đất trời nổi lốc,  
Thân trai Lạc Việt tộc,  
Đánh xa nơi trường ốc  
Sách vở xếp một góc  
Chọn Võ Bị nghề gốc  
Đỉnh Lâm Viên dựng mốc.  
Tháng năm chuyên cần học  
Vấn võ kiếm lâu thuộc

Sau ngày mãn khoa học,  
Hạ sơn vì dân tộc,  
Nhảy dù lựa làm mốc.  
Lối Vũ ngành gai góc,  
Biệt Kích là sở học.  
Cộng nô nghe bể óc.  
Giải Trường Sơn trải dọc,  
Núi rừng thiêng nước độc  
Bao tháng năm lăn lóc,  
Vẫn cười trong cực nhọc.

Những người chinh chiến bấy lâu  
Nhẹ xem tình mệnh như màu cỏ cây (1)

Bóng thế cờ đổi cuộc,  
Thành cái thế mất nước  
Gây bao cảnh tang tóc !  
Đánh lê chân cát bước  
Tha đàn con nheo nhóc  
Cúi đầu chịu tui nhục  
Cu ly tại Mỹ Quốc.  
Tối ngày mặt lem luốc.  
Uống công dùi mài học !  
Dù không lời cầu ước,  
Chúa vẫn không ban phước.  
Trời xanh kia ác độc.  
Dọa thân này tận gốc  
Chẳng còn hình dáng vóc  
Chân bước ngang bước dọc,  
Tay chống gậy lặc cộc  
Thật dở cười dở khóc !

Xanh kia thâm thẳm từng trên,  
Vĩ ai gây dựng cho nền nổi này ! (1)

Dấu mặt trời chẳng mọc.  
Dấu trời không cho góc.  
Dấu chẳng đứng dậy được.  
Ráng bầy con ăn học.  
Chờ quên nguồn cội gốc.  
Cháu con Rồng Tiên quốc.

□ TAM CUỐC ĐẠO NHÂN [TGKH]

11/83

(1) Chinh Phụ Ngâm.





## MỘT THIẾU NỮ VIỆT NAM CHỌN BINH NGHIỆP TẠI TRƯỜNG VÕ BỊ WEST POINT

Ngày 1-5-1975 có lẽ là ngày đầy kinh hoàng đối với cô bé họ Nguyễn 12 tuổi. Cả gia đình, mẹ cô, hai người anh em trai và hai người chị em gái ngồi đối diện trước người cha đang ôm khư khư trong lòng một quả mìn Claymore loại phòng thủ như chục chòr châm ngòi. Cô Nguyễn Jean đã hồi tưởng lại chuyện xưa trong nước mắt và lời cha cô trong tận cùng tuyệt vọng: "Nếu phải chết thì chúng ta cùng chết".

Nhưng cả gia đình đã không chết vì trái mìn Claymore oan nghiệt kia hay trong bàn tay khát máu của bạo quyền CS vừa chiếm được miền Nam. Sau giây phút lảng đờng tâm tư và cạn nghĩ, thân phụ cô, ông Nguyễn Minh đã không châm ngòi mìn và đã cố gắng sắp xếp cho gia đình rời Kiên Phong bắt đầu cho một chuyến phiêu lưu tạo dựng cuộc đời mới tại một xứ sở xa lạ.

Nhưng điểm sôi nổi nhất của câu chuyện bất chấp cái chết vừa kể là việc cô gái nữ của vị cựu Đại Tá đầu tỉnh Kiên Phong đã gia nhập trường võ bị West Point và đợi ngày mãn khóa với cấp bậc thiếu úy hiện dịch vào năm 1985, mười năm sau ngày cô bỏ xứ.

Binh nghiệp không phải là nghề hương thụ và 4 năm là cả một khoảng thời gian dài đầy thử thách, nhưng cô thiếu nữ Việt Nam bé nhỏ đã luôn giữ vững tinh thần và một tâm hồn trẻ thơ nhí nhảnh trong suốt thời gian tập tành với các bạn đồng khóa trong bộ quân phục màu xám của trường West Point. Cô là một trong 492 nữ sinh viên sĩ quan của khóa trong tổng số 4.525 các cô từ trước đến nay.

Mặc dầu là một học sinh thuộc hạng khá ở bậc trung học, khi vào West Point cô đã phải khó khăn vật lộn với chương trình học ở đây và thư viện hầu như là nhà cô sau buổi cơm chiều. Năm đầu cô đã bị trượt về Anh văn và có nhiều lúc cô đã có ý định bỏ cuộc, nhưng cha cô đã khuyên nên trì chí từ từ tiến từng bước. Cô đã tham dự lớp hè và khắc phục được trở ngại Anh văn. Cô đã tâm sự: "Dù cố gắng tranh thủ, tôi vẫn tiến chậm như rùa bò, nhưng tôi sẽ không bao giờ nghĩ đến việc bỏ cuộc". Cô cũng cho biết là không có sự đối xử nào khác biệt với cô trong cuộc sống quân trường, nhưng khi về nhà cô lại gặp phải thái độ ít thiện cảm của mẹ, bà Lan, người không thể





chấp nhận được ý tưởng có một cô con gái theo dõi binh nghiệp.

Mùa Hè năm rồi cô đã có dịp huấn luyện các Tân khoa sinh khóa đàn em vừa nhập trường tại căn cứ Fort McClellan, Alabama. Cô đã không nín được cười khi kể lại chuyện la hét quý vị đàn em máy râu, dềnh dang to lớn và cao hơn cô cả vài feet, theo lệnh cô tiến bước và hít đất. Cho đến bây giờ kỷ niệm của những ngày đáng cay sau ngày CS cưỡng chiếm miền Nam 30-4-75 vẫn không làm sao mờ phai trong tâm trí cô. Khi người Mỹ đi đi tản khỏi Sài Gòn ngày 29/4, cô và hai người chị em gái đã phải rời thủ đô, nơi cô đang trọ học tại một trường đạo, tìm đường về nhà. Cùng lúc hàng ngàn người cũng đang tìm cách trốn chạy họa CS.

Hai ngày sau các cô về được nhà và trông chờ một dịp trốn thoát. "Thật là hãi hùng, đêm đó tôi sợ trời chết. Tôi nghĩ là không bao giờ chúng tôi có thể thoát được và trong đầu luôn luôn lang vắng hình bóng cán binh VC ủa vào để bán giết chúng tôi. Ba tôi đã nói thà là tự sát cả gia đình hơn là để VC bắt được".

Nhưng ba cô đã thay đổi quyết định và dàn xếp với một người bạn để đi tản bằng trực thăng. Chiếc trực thăng nhỏ nhất đây áp 30 người bay về phía biển Nam Hải. Hai giờ sau chiếc trực thăng với sức phi hành quá trọng tải cũng đáp được lên một chiếc tàu nghệt cứng người, cách bờ hàng trăm hải lý và cuối cùng bị xô xuống lòng biển. Sau nhiều ngày lênh đênh trên mặt biển trong thiếu thốn thực phẩm và vệ sinh, tàu cũng cập được bến

Phi Luật Tân ngày 7 tháng 5. Hai tuần sau với sự giúp đỡ của cơ quan Hồng thập tự, gia đình cô lại lên tàu trực chỉ Guam với 4.500 người tỵ nạn khác. Sau hai tháng dài người trong các trại tỵ nạn ở Guam và đến Fort Chaffee, Arkansas, gia đình cô đã được một nhà thờ Lutheran bảo trợ về Milton, Pennsylvania ngày 1 tháng 8 năm 1975.

Ông Minh được nhận vào làm việc tại hãng Zenith, và mặc dầu cả gia đình chỉ nói được tiếng Việt và một ít Pháp văn, ông Minh vẫn khuyến khích các cô cậu tiếp tục sự học.

Nhưng cuộc sống mới khởi đầu không dễ dàng lắm, nhất là với cộng đồng dân chúng địa phương. "Họ đã trêu ghẹo chúng tôi với lăm lăm danh từ khôi hài nhưng chúng tôi cứ lo đi". Cô đã kể lại với nhà báo. Ông Minh bị cho nghỉ việc và ba cô gái lớn phải đi làm trong một tiệm ăn nấu sẵn (fast food). Hai năm sau đó ông Minh mới tìm được một chân thư ký tại một hãng computer vùng lân cận, và công việc này ông theo đuổi cho đến ngày nay.

Nhờ sự trợ giúp của một người bạn cũ của gia đình, thiếu tá Herbert Lloyd, người đã quen ông Minh tại Việt Nam, cô Nguyễn Jean đầu đơn vào trường võ bị West Point.

Ngày 6 tháng 12 năm 1980, cô nhận được tờ giới thiệu của một vị cựu nghị sĩ Quốc Hội, ông Allen Ertel, nhưng công việc cấp thiết nhất là việc nhập tịch của cha cô để cô hội đủ điều kiện công dân. Cha cô đã nhập tịch vào ngày 2-3-81 và bốn tháng sau cô nhập trường West Point vào ngày 1-7-1981.

Thứ hạng của cô thật cao ở trường, và cô cũng đã tham dự những cuộc chạy vượt rào, chơi banh lửa (field hockey), cử tạ. Cô đã kể lại: "Tất cả bọn con trai đều trở mặt nhìn tôi và nói liên miên. Cô làm gì ở đây? Cô vào nhầm chỗ rồi, chỗ này đâu phải cho cô. Tôi cứng người và không nhắc nổi một lần tạ".

Được hỏi tại sao cô lại chọn West Point, cô đã trả lời là khi tàu đến Phi Luật Tân, cô đã chứng kiến cảnh cờ vàng ba sọc đỏ của quê hương thân yêu của cô phải hạ xuống và cả gia đình đều biết rằng đây là lần cuối cùng còn thấy được lá quốc kỳ tung bay trong gió.

"Ngay khi lá cờ vừa hạ xuống trên sàn tàu, lòng tôi bỗng ngậm ngùi, tôi đã mong muốn làm một cái gì ... Tôi biết một số lớn người Mỹ đã hy sinh trên chiến trường Việt Nam cho tự do. Tôi cũng muốn làm một cái gì cho các gia đình tử sĩ này".

Tóm dịch bài "Viet success story at West Point" của ký giả S.W. Bell, nhật báo S.F. Sunday Examiner & Chronicle số ra ngày 8-1-1984.

□ TRANG SINH



# NGÔI TRƯỜNG CŨ

▷ GIAO CHỈ VŨ VĂN LỘC



Vào khoảng tháng 8 năm nay, trong số thư từ nhận được, có một lá gọi cho tôi nhiều kỷ niệm. Đó là thư của Hội Ai Hữu Cựu SVSQ Đà Lạt. Các anh em trẻ gọi đó là trường Võ Bị, riêng tôi, vẫn gọi là trường Đà Lạt, theo thói quen và cũng để phân biệt với trường Thủ Đức. Vì Đà Lạt chính là tên gọi ngôi trường cũ thân yêu của tôi. Ngôi trường đã dạy tôi vào đời. Ngôi trường cũ đầy kỷ niệm.

Hôm đó là ngày 19 tháng 3 năm 1954, vào khoảng hơn 200 thanh niên, tuổi trung bình từ 18 đến 20. Lạc đặc đó đây vai bạn trên 20 tuổi. Chúng tôi tập trung tại trại nhập ngũ Ngọc Hà, Hà Nội, thuộc Đệ Tam quân khu. Phico chở cả đám rời phi trường Gia Lâm tới Tân Sơn Nhất lúc nửa đêm. GMC đưa về tạm trú tại trại binh ở Hòa Hưng, sau này là trại Đào Bá Phước thuộc Biệt động quân. Đối với tôi, về sau mới biết đó là lần vĩnh biệt Hà Nội. Chờ đợi vài ngày, một đoàn convoi chở đám khóa sinh Hà Nội lên thẳng Đà Lạt. Chúng tôi sẽ được thụ huấn tại ngôi trường mang tên là Trường Võ Bị Liên Quân Đà Lạt. Sau này các bạn tôi đặt hỗn danh là Trường Võ Bị Liên Miền Đầy Đọa. Chỉ huy trưởng mới bắt đầu có Việt Nam đảm trách, hồi đó là Trung tá Nguyễn Văn Chuẩn. Các cơ cấu và huấn luyện viên còn hỗn hợp cả Ta lẫn Tây. Việc huấn luyện còn dùng tiếng Pháp chen lẫn tiếng Việt. Đây là Khóa Tư Phụ. Thuộc loại SVSQ trừ bị nhưng lại được đào tạo bởi Trường Sĩ Quan hiện dịch Đà Lạt. Dù vậy, đối với chúng tôi, Đà Lạt vẫn là bà mẹ đích thực. Cả khóa vốn không có một chút gì mây may liên hệ với ngọn đồi Tăng nhân phủ Thủ Đức. Núi của chúng tôi vốn là ngọn Lâm Viên, ngọn núi Trẻ đứng xừng xững mà hầu hết các SVSQ đều có phen chinh phục. "Trắng bao nhiêu tuổi trắng già? Núi bao nhiêu tuổi mới là núi non?" Ấy, chính ngọn Lâm Viên mới là biểu tượng của người trai Đà Lạt. Từ lúc còn là sinh viên, cho đến khi ra trường, đám Đà Lạt vẫn còn mang trong lòng niềm hãnh diện kin đáo khi so sánh ngọn Lâm Viên

Đà Lạt với đồi Tăng nhân phủ Thủ Đức. Dù khóa 4 phụ vốn chỉ là những đứa con nuôi. Khi chúng tôi mới vào trường được ít lâu thì khóa 10 Đà Lạt vừa từ các miền thực tập ĐỒ SƠN, VẬT CHAY trở về trường. Cùng một lúc chiến trường Bắc Việt trở nên vô cùng sôi động. Dù vậy, đám trừ bị Hà Nội vẫn hồn nhiên theo học các chương trình cam go của một ngôi trường đã bắt đầu khua nổi tiếng tại Việt Nam. Nào những buổi tập cơ bản thao luyện nát người. Những đêm tập tác chiến trong rừng. Những buổi di hành dã chiến. Ngày chinh phục đỉnh Lâm Viên. Đêm gán Alpha để sang hôm sau xuống phố. Biết bao nhiêu mồ hôi và nước mắt. Biết bao nhiêu lần bị phạt. Buổi tập thể dục mỗi tỉnh sương. Biết bao phen chạy Đọan đường chiến binh. Bỏ dưới hòa lực. Cũng có những mẩu kỷ niệm vui như những vần thơ trẻ con tôi viết cho tờ báo của nhà trường: "Đà Lạt có trăng có sao, có trường Võ Bị có tao có mây. Đà Lạt có gió cùng mây, Những hôm trời mát có Tây lẫn Đầm". Vần thơ này đã làm cho tác giả và thư ký tòa soạn bị anh Tây chỉ huy phó mới lên hỏi thăm sức khỏe. Một lần khác, tôi lấy lưới lè khác câu thơ sau đây vào tấm bảng của sân bãi: "Người ta bán đồng, bán tày. Sao anh chẳng bán vào đây phát nào? Giờ đây biết tính làm sao?" Câu thơ lảm cẩm này được dành cho 8 buổi phạt trình diện đêm với quần phục tác chiến và hai tuần cấm túc.

Trong lúc đó, trận Điện Biên Phủ bùng nổ rồi tàn lụi. Đất nước chia đôi. Khóa Cương Quyết của chúng tôi ra trường, nhưng nước non chỉ còn một nửa. Trong hơn 200 sỹ quan của Cương Quyết Đà Lạt 54 đã có 46 người tình nguyện đi Nhảy Dù. Họ trở thành phần lớn các sỹ quan nòng cốt của Liên đoàn Nhảy Dù Việt Nam tức là sư đoàn Mú Đơ sau này. Một vài bạn quen biết tên tuổi một sớm một chiều đã thành tên Trại. Một số anh em khác về đơn vị cực kỳ mới mẻ và họ trở thành các bộ của các lữ đoàn Thủy Quân Lục Chiến. Riêng phần tôi bắt đầu nhập cuộc trong thành phần của Tiểu đoàn khinh quân hồi đó là các Tê Đê Ka Cu. (T.Đ.K.Q.).



Bao nhiêu nước đã chảy dưới chân cầu. Những ngày tháng trôi qua. Quân đội và khói lửa đã làm chúng tôi trưởng thành và chúng tôi cũng đã đóng góp khá nhiều để xây dựng cái đạo quân thần yêu nhưng khốn khổ ấy. Luôn luôn chúng tôi vẫn nhớ về ngôi trường yêu dấu và chúng tôi cũng nhớ về hộp mật mỗi năm. Anh em cùng khoa chúng tôi ngày thêm tăng tiến mà đồng thời cũng thêm mất mát. Kỳ họp mật năm 1973, anh em xếp hàng thành trung đội, có đội lơ thơ chỉ còn vài người. Cả đám cùng nghe ngao hát những bản hùng ca mà ngôi trường Mẹ đã dạy cho hơn 20 năm về trước. Vũ Thế Quang hát: "Bây giờ mấy tháng rồi hỡi Em?". Nguyễn Thế Nhã hát bài: "Một con chuột là một cái đuôi". Ngày xưa Nhã vốn là quân ca của trung đội 21 và là bạn tâm giao của tôi. Trước khi mất miền Nam, Trung đoàn trưởng Nguyễn Thế Nhã đã hy sinh tại Huế. Xác của Nhã đưa về Sài Gòn và chúng tôi làm một vòng hoa thật lớn với hàng chữ: TIẾT THƯƠNG NGUYỄN THẾ NHÃ anh hùng, Khóa Cương Quyết Đà Lạt còn được vài chục người về họp mật dưới trời mưa bay của nghĩa trang Mạc Đình Chi để lấp mồ cho người quân ca của thầy Xương năm 1954. Bạn bè đứng đó, còn có cả Nghiêm Kế, mới được Hà Nội mở cửa nhà tù Bác Việt trao trả tự do. Mỗi năm trước đó, nơi miền hòa tuyến với những trận gió Lào oi bức, Trung tá Nguyễn Thế Nhã, trưởng phòng ba sư đoàn Nhảy Dù đã đứng chờ trung tá công binh chiến đấu Nghiêm Kế trong ngày trao trả tù binh ở bên này sông Thạch Hãn. Hai người bạn Đà Lạt Cương Quyết 54 đã ôm nhau, nước mắt lưng tròng. Và ở nghĩa trang Mạc Đình Chi, khi Nhã nằm xuống, Nghiêm Kế đứng ngo ngẩn với nắm đất trong tay.

Bởi có chút nghề văn thơ vợ vẫn, lại là chỗ tâm giao, tôi đứng ra đọc diếu văn cho Nhã, người thứ hai mươi bảy của khóa Cương Quyết đã hy sinh ngoài mặt trận. Chúng tôi hứa hẹn rằng sẽ tiếp tục con đường anh đi. Lời hứa đó, đám bạn đồng khóa hèn hạ của anh chẳng bao giờ làm đúng. Khóa Cương Quyết Đà Lạt 54 giờ đây lưu lạc được sang đất Mỹ đếm trên đầu ngón tay. Đa số hiện đang tù đầy trong các trại cải tạo trên miền núi rừng Bắc Việt. Sống chết chẳng hề ai biết để nhật tu. Ngày mất nước Trần Quốc Lịch, mang bản án tương bản đang ở trong tù, và từ chỗ đó anh bước vào luôn ngục tù cộng sản. Vũ Thế Quang thì còn tìm thấy trong cuốn Đại Thắng mùa Xuân khi Văn Tiến Dũng viết về đoạn lấy khẩu cung tư lệnh phó của sư đoàn 23. Một cách chắc chắn, tôi đã biết Quang thoát khỏi thị trấn Ban Mê Thuột nhưng sau đó lại thu góp tàn quân đánh trở lại dù rằng trong tuyệt vọng. Anh đã yêu cầu không quân oanh kích toàn thể vị trí và đã nói lời vĩnh biệt. Nhưng sau khi đợt chốt đã trút hết bom đạn mà chưa san bằng trận địa thì Vũ Thế Quang vẫn còn đứng đó để rồi lọt vào tay Văn Tiến Dũng. Nếu có ai đòi hỏi anh phải tự vẫn hay nêu gương sáng như anh hùng Trần Bình Trọng, chắc chắn

không phải là những bè bạn của anh. Chúng ta vốn đồng hội đồng thuyền, chúng ta vốn biết nhau quá nhiều. Anh đã không bỏ trốn trước hàng quân, anh đã kêu bom thả trên đầu và như vậy là anh đã làm tròn nhiệm vụ. Nhiên hậu chỉ có thương để mới có quyền phán xét. Chúng tôi, những thằng Cương Quyết chạy theo tàu Mỹ sẽ không bao giờ có đủ tư cách để phán xét anh em. Nghìn trùng xa cách, chỉ còn biết chia sẻ nỗi ngậm ngùi. Gửi nước mắt bất lực về gọi hồn anh em. Nào đâu những Nghiêm Tôn, Đỗ Đình Vượng, Ngô Lê Tĩnh và biết bao anh em khác. Chúng ta sẽ chẳng bao giờ họp khóa nữa. Và ngôi trường cũ của anh em ta phải chẳng bây giờ chỉ còn là kỷ niệm của một kiếp lưu đầy. Cái khóa Cương Quyết Đà Lạt 54, đáng lẽ phải họp ở hai nơi. Hoặc là nghĩa trang, hoặc là nhà tù. Tôi muốn đến họp khóa với anh em nhưng tôi không dám đến, bởi vì như các bạn đã biết ngay từ lúc còn ở trong trường, Giao Chỉ tôi trước sau vẫn chỉ là thằng chết nhất nhiều mơ mộng.

Và sống ở đây tôi tưởng mình đã mất dần kỷ ức, sống mơ mộng du trong một thế giới xa lạ cho đến khi những anh em bạn trẻ mới đi họp hội Ái Hữu cựu SVSQ Đà Lạt. Tôi thông cảm với anh em nhiều lắm. Khoa chúng tôi thời đó, câu chuyện lý tưởng vốn còn quá mơ hồ. Chương trình học có hơn 6 tháng. Vậy mà kỷ niệm còn tràn ngập núi đồi. Huống chi các bạn trẻ của tôi, học đủ 4 năm. Thực tình mà nói, khi ra trường, so với hoàn cảnh xã hội thời đó, các bạn thuộc lớp người vãn vô song toàn. Vậy mà có những anh em, ngày ra trường là ngày dự cuộc hành quân đi tàn khối trường Mẹ, về làm lễ mãn khóa tại Long Thành, đất nước lúc đó chỉ còn tính từ lần ranh Xuân Lộc. Bốn năm trước, bước chân vào trường những tưởng phen này thỏa chí binh sinh, xây mộng hải hồ. Nào ngờ khi ra trường các huynh trưởng làm ăn ấm ở thế nào mà nước non cùng quân lực đã tan tành trong khoảng khắc. Hôm nay còn được gọi là huynh trưởng tôi thấy luống những hổ người.

Đêm nay, ngồi lại với nhau khi chuyện quê hương đã ngậm ngùi bỏ lại sau lưng. Chuyện trước mặt, nhìn nhau mới biết là cùng một Mẹ, hãy cố lấy chút tình cốt nhục đó để dùng làm keo mà gắn thành một khối. Nếu không làm được chuyện gì đáng kể thì hãy cố mà chia nhau nỗi buồn rầu của những người trai mất nước. Vì vậy tôi xin các bạn hãy ghi tên tôi vào danh sách hội viên, dù chỉ là một đứa con nuôi của trường Đà Lạt. Sau này, nếu có ai tổ chức hội NHỮNG NGƯỜI LÀM MẤT NƯỚC, cũng xin vui lòng kết nạp ngay tôi làm hội viên, bởi vì khi ta đã từng học ngôi trường cao cả ấy thì chắc chắn hôm nay phải chia sẻ nỗi nhục nhân dù là với tư cách của kẻ thất phu.

□ GIAO CHỈ

Viết cho CƯƠNG QUYẾT ĐÀ LẠT 1954

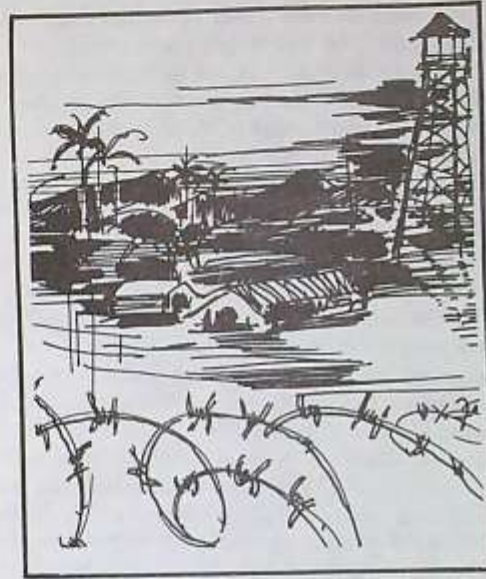
(Trích Lâm Viên)



# TIỂU ĐOÀN “CỌP BA ĐÀU RẦN” BĐQ VÀ TẾT MẬU THÂN TẠI SÓC TRĂNG

của BẠCH HỒ

*LTS: Sau đây là thiên hồi ký của CSVSQ/K20 Nguyễn Đức Thăng, bút hiệu Bạch Hồ, một Đại đội trưởng của tiểu đoàn “Cọp Ba Đầu Rần” Biệt Động Quân vào Tết Mậu Thân tại Sóc Trăng. Đa Hiệu xin đăng đoạn hồi ký này để nhớ lại Tết Mậu Thân đau thương năm nào và ghi lại một phần nào chiến bại của Cộng quân trong vụ tổng công kích đầu Xuân năm ấy.*



Một giờ sáng mừng một Tết Mậu Thân, sư đoàn gọi cho biết Việt cộng vi phạm hựu chiến tấn công chiếm cố đô Huế, lệnh cho ĐĐ Nguyễn cảnh giác đề phòng. Nguyễn phải đích thân đi kiểm soát vị trí đóng quân và thông báo cho các anh em binh sĩ biết tin Việt cộng vi phạm hựu chiến chiếm Huế. Trở lại BCH/ĐĐ, Nguyễn trần trọc không ngủ được, mở radio, chuyển qua lại ba đài Quân đội, Sài Gòn và Cần Thơ để nghe tin tức. Lời chúc của ca sĩ Nhật Trường không hên, mỗi phút đầu tiên của năm mới Mậu Thân, non nước đã tơi bời khói lửa trong các thành phố. Sau giờ sáng 29-1-1968 (mùng một Tết Mậu Thân), Nguyễn được lệnh sư đoàn ở tại phi trường ứng chiến, chuẩn bị M79, trung liên, hỏa lực tối đa, sẽ có 2 trực thăng ra phi trường, bốc xuống yểm trợ cho quận Giã Rai, Việt cộng bao chung quanh quận rất đông. 8 giờ sáng hai trực thăng, một của Trương Mỹ, một của Trương Minh, bốc hai toan của ĐĐ Nguyễn gồm 8 trung liên và 6 M79, chính Nguyễn thủ một cây. Bay 20 phút trực thăng tới quận Giã Rai, Việt cộng đầy trên quốc lộ 4 và các cánh

đồng chung quanh quận. Thấy trực thăng bay tới Việt cộng bất ngờ, chạy tìm chỗ ẩn nấp, 8 trung liên và 6 M79 của đơn vị Nguyễn tạc xạ dữ dội vào các đám Việt cộng. Trên trực thăng nhìn những cán binh Việt cộng té sấp té ngựa, lăn lộn, kéo những tên bị thương cố gắng chạy núp xuống các kinh rạch và vào xóm nhà dân. Yểm trợ cho quận Giã Rai một tiếng đồng hồ, đánh tan được đơn vị Việt cộng bao quận. Thiếu tá Quận trưởng cho ĐPQ ra lục soát tịch tu 20 vũ khí đủ loại, địch để lại 40 xác quanh quận và trên quốc lộ 4. 10g15', trực thăng trở về phi trường. ĐĐ Nguyễn được lệnh về trại bổ xung đạn dược, kiểm điểm báo cáo quân số để đi Sóc Trăng giải toa tính đã bị địch chiếm một phần ba hồi 6 giờ sáng. 10g45' quân số chỉ còn được 300, 30% anh em đã nhảy dù về quê ăn tết sau tiếp liên hoan mừng tất niên. Riêng ĐĐ 3 chỉ còn được 65 kẻ cả Nguyễn. Không có trực thăng, Trương Minh dùng thiết vận xa dẫn đầu phá mô hương dẫn đoàn xe quân vận chở tiểu đoàn đi Sóc Trăng. Vừa tới đầu xóm Xầy ca na đầu tỉnh Sóc Trăng, chiếc Thiết quân vận đi đầu bị B40



của Việt cộng bắn cháy, súng nổ dữ dội hướng vào đoàn xe của tiểu đoàn. Đoàn xe dừng lại, tiểu đoàn chia làm hai cánh tiến lên tấn công chiếm xóm Xây ca nà. Tiểu đoàn trưởng Long đi với hai đại đội 2 và 4 tấn công xóm nhà bên phải, tiểu đoàn phó Lộc đi với ĐĐ Nguyễn và ĐĐ1 tấn công xóm nhà phía bên trái. Đơn vị địch khoảng hơn một trăm, phần lớn tuổi từ 13 tới 18 đều có đủ dũng mãnh can bước tiến của tiểu đoàn, chỉ hơn một tiếng đồng hồ, tiểu đoàn thanh toán đơn vị địch, giết 60, bắt sống 20, tịch thu 40 vũ khí đủ loại. Tiểu đoàn giao chiến lợi phẩm và tù binh cho đơn vị Thiết Vận Xa, tiếp tục tiến quân vào tỉnh Sóc Trăng. Địch đã chiếm nửa tỉnh từ cầu Sắt trở về phía Nam, các dây phố phía mặt từ đầu tỉnh tới sát mé sông, kéo dài qua đường đi Bãi Sao. Phía bên trái, Việt cộng chiếm khu trường tiểu học, xóm nhà bên xe kéo dài về phía trái khu nhà mới của anh em quân nhân và công chức. Tiểu đoàn đơn độc, không yểm trợ tiến vào tỉnh. Từ xóm Xây ca nà vào tới đầu tỉnh qua một cánh đồng trống, địch đặt hai cây đại liên trên nhà lầu 3 tầng đầu tỉnh bán chặn. Cánh Alfa của Long bị cầm chân không tiến được ra lệnh cho Lộc điều động ĐĐ Nguyễn lợi dụng mé quốc lộ phía trái tiến lên cách đầu tỉnh 300 thước, đại liên địch thấy quay qua bắn, cả ĐĐ phải núp xuống mé lộ. Nguyễn gọi Long xin toán 57 ly biệt phái lên cho Nguyễn để diệt đại liên. 14g30' toán 57 ly lên tới Nguyễn chỉ vị trí đại liên địch cho 57 ly bắn. Nguyễn cho lệnh ĐĐ chuẩn bị xung phong chiếm xóm nhà khi 57 ly bắn trúng vị trí đại liên địch. Trái đầu 57 trung ngay cửa sổ địch đặt đại liên, ĐĐ xung phong chiếm đầu tỉnh dưới làn đạn hỏa lực cá nhân của địch. Dùng M79, lựu đạn, ĐĐ Nguyễn thanh toán từng căn nhà mở đầu cầu cho tiểu đoàn tiến lên. ĐĐ1 của Mau tiến chiếm khu nhà phía sau bên xe ngang khu nhà ĐĐ Nguyễn chiếm cách khoảng 300 thước bị đại liên địch cầm chân, không chiếm được Nguyễn liền lạc Lộc cho ĐĐ1 núp kỹ chờ cánh Alfa của Long lên thế vị trí, Nguyễn sẽ đánh sâu vào trong tỉnh rồi tiến qua đánh địch từ phía sau giải tỏa áp lực đại liên của địch cho ĐĐ Mau tiến lên. 14g45' Long lên tới, ĐĐ Nguyễn đánh lên, địch hoảng sợ bỏ các nhà chiếm được chạy dạt ra phía sau vườn và phía trái bên trường tiểu học Sóc Trăng. Nguyễn xin Long cho ĐĐ2 của Tai tiến lên lục soát phía sau vườn của khu phố, yểm trợ phía phải cho Nguyễn tiến thêm khoảng 500 thước, địch hầu như rút lui khỏi phố. Nguyễn xin Long cho ĐĐ4 lên thay vị trí, điều động ĐĐ chuyển hướng tấn công qua phía trường tiểu học, giải tỏa áp lực đại liên của địch cho ĐĐ1 tiến lên. Long chấp thuận, Nguyễn cho toán xung kích vượt qua lộ chiếm dãy nhà bên trái lập đầu cầu, yểm trợ cho ĐĐ tiến quân qua. Nguyễn đem theo toán 57 ly, đi ngược lại phía ĐĐ1, lợi dụng các ngõ ngách tiến gần tới căn lầu địch đặt đại liên

vấn ĐĐ1, dùng 57 bắn sập lầu, thả trái khơi cho Mau biết vị trí ĐĐ Nguyễn để mau tấn công lên. Nguyễn bố trí hàng ngang kiểm soát các ngõ hẻm chờ dứt những tên chạy trốn về phía sau. 15g15' ĐĐ1 chiếm được khu nhà trước mặt, địch rút về phía sau gặp ĐĐ Nguyễn dứt ngang hông chạy dạt qua khu nhà mới của anh em quân nhân và công chức. ĐĐ1 bắt tay được với Nguyễn căng hàng ngang lục soát khu trường tiểu học, địch trống trải yếu ớt, bỏ trường học rút lui ra khu nhà mới phía sau. Đại đội Nguyễn chiếm trường học, khoảng 400 dân chúng ẩn trú dưới các gầm bàn học. Nguyễn cho binh sĩ hướng dẫn ra đường lộ, tránh xa khu vực đụng độ. Cánh Alfa của Long đã bắt tay được với ĐPQ của tỉnh từ cầu sắt kéo xuống nên tất cả dân chúng bị kẹt trong vùng Việt cộng chiếm kéo ra lộ di chuyển lên khu an toàn phía bên kia cầu sắt. Từ trường tiểu học qua khu nhà mới cách một khoảng trống, địch bố trí ba cây đại liên dưới hầm có nắp kiên cố cầm chân đại đội Nguyễn và ĐĐ1 không thể tiến qua khoảng trống được. Địch còn cho cối 82 ly, 61 ly pháo vào trường tiểu học và khu nhà xung quanh cầm chân cánh Bravo. Nguyễn dùng 57 ly cố diệt 3 ổ đại liên, chỉ diệt được một cây ở gần còn hai cây ở xa không diệt được. 17g30' vẫn chưa chiếm được, Long cho lệnh bố trí tại chỗ qua đêm để hôm sau đánh tiếp. Cơm đem hơi sáng đã ăn hết, anh em vào các nhà dân mua bánh tét đưa hầu ăn bữa chiều. Ngăn chặn địch phối hợp tấn công tiếp, Nguyễn xin Long cho tiểu khu bắn trái sáng, trái nổ pháo binh suốt đêm vào rừng tre cặp phía ngoài đồng gần khu nhà mới. Địch không dám tấn công tiểu đoàn Nguyễn nhưng xâm nhập thêm khu nhà đường đi Bãi Sao, phía Đông tỉnh Sóc Trăng, pháo quấy phá vào tỉnh và vào khu vực của tiểu đoàn Nguyễn đóng quán. 7g00 sáng 30-1-1968 (mùng 2 Tết Mậu Thân), ĐĐ Nguyễn và ĐĐ1 tiến quân chiếm khu nhà mới, không gặp phản ứng của địch, báo cáo cho Long. Tiểu khu ra lệnh tiểu đoàn tiến quân lục soát rừng tre sát vòng đai thành phố, phía sau khu nhà mới. Đợt cánh Alfa kéo qua, tiểu đoàn tiến quân hàng ngang chiếm bờ tre. Địch chống trả dữ dội, tiểu đoàn xin PB yểm trợ diệt ba cây đại liên của địch và bắn đạn nổ chụp hơn 100 trái dọc rừng tre sau đó xung phong chiếm, địch rút chạy về phía tây ra khỏi khu vực thành phố. 15g tiểu đoàn giao lại vị trí bờ tre cho ĐĐ/ĐPQ tỉnh, rút về khu bên xe đóng bảo vệ mặt phía nam của tỉnh. 17g00 tiểu đoàn trưởng, TĐP cùng 4 ĐĐT lên họp với tỉnh trưởng, Trung đoàn trưởng trung đoàn 31. Lâu rồi, kể từ ngày Kiệt chết tại kinh Thác Lác, Hưng lên Trung tá nắm Trung đoàn 31. Nguyễn ít gặp Hưng, trông Hưng đã trắng ra hơn lúc còn là tiểu đoàn trưởng 2/31 Sáu Thần. Hưng cho biết đi với tiểu đoàn 2/31 từ Chương Thiện ra giải tỏa khu vực phía đông, đường đi Bãi Sao. Hưng được



tướng Minh ra lệnh, tiểu đoàn "Cọp Ba Đầu Rắn" đặt dưới quyền chỉ huy của Hưng giải tỏa Sóc Trăng, địch có thể sẽ tấn công nữa, tiểu đoàn 2/31 có nhiệm vụ bảo vệ phía đông "Cọp Ba Đầu Rắn" bảo vệ phía Nam đêm nay. Hưng chia cho tiểu đoàn phân cơm và đồ ăn dân chúng đã nấu sẵn tặng các đơn vị giải tỏa Sóc Trăng. Hưng lấy đạn của tiểu khu bổ sung cho tiểu đoàn. Tổng kết hai ngày giải tỏa Sóc Trăng tiểu đoàn chết 6 bị thương 25, ĐĐ Nguyễn chết 2 bị thương 10. Địch chết 150, bắt 30 tù binh, tịch thu 80 vũ khí, trong có 6 B40 và 4 ĐL. Một số anh em binh sĩ tiểu đoàn quê Sóc Trăng nhẩy dù về ăn Tết ra trình diện, ĐĐ Nguyễn được 8 thay vào chỗ anh em bị tử thương và bị thương. 7 giờ sáng ngày 31-1-1968 (mùng 3 Tết Mậu Thân) tiểu đoàn được lệnh về Bạc Liêu giải tỏa, địch đã chiếm hết gần nửa tỉnh, đang dùng đại liên bắn vào bộ tư lệnh Sư đoàn. 7g30', Thiết vận xa dẫn đầu hàng dọc GMC lăn bánh, hết tốc lực Bạc Liêu trực chỉ. 9g30', tiểu đoàn xuống xe tại phi trường, cánh Alfa đi cập xóm Đạo tiến về đường đi Cà Mau lục soát khu Trà Kha, cánh Bravo do Lộc chỉ huy gồm ĐĐ3 của Nguyễn, ĐĐ1 của Mau tiến dọc theo xóm nhà nằm bên trái kinh đào sát quốc lộ chiếm ngã tư Quốc Tế, chuyển đội hình hàng ngang đánh xuống khu phố chính trước mặt Bộ tư lệnh Sư đoàn. Thanh toán từng căn nhà bằng lựu đạn, M79, ép địch rút về giữ trường tiểu học. Đại đội Nguyễn phá vỡ và moi diệt được ổ đại liên của địch đặt tại căn lầu phía góc trái trường tiểu học bằng lựu đạn. Cây đại liên này đã dứt của Nguyễn một chết hai bị thương khi vừa tiến vào trường tiểu học. Diệt được cây đại liên, đại đội Nguyễn tiếp tục tiến, ĐĐ1 của Mau cập bên cánh trái lục soát khu nhà dọc kinh lò gạch. 14g00 địch rút ra cố thủ xóm lò gạch, ĐĐ1 lên ngang với ĐĐ Nguyễn dùng hỏa lực tối đa tác xạ vào khoảng 40 căn nhà nằm dọc theo khu lò gạch. B40 của địch bắn ổ đại liên của ĐĐ Nguyễn, hai binh sĩ bị thương. Địch, bị áp lực của hai ĐĐ, chém vỡ qua kính lò gạch để lại một số tử thủ, đốt hết 30 căn nhà của dân chúng ngăn cuộc truy kích. 15g30' địch hoàn toàn rút khỏi vòng đai thành phố. 16g00 bàn giao ĐĐ/ĐPQ tỉnh và cánh sát dã chiến, căn bộ xây dựng nông thôn, cánh Bravo rút về trước Bộ tư lệnh Sư đoàn bố trí chờ cánh Alfa trở về nhận lệnh phong thủ của Tướng Minh. Tổng kết trận đánh, cánh Bravo chết 4, bị thương 12, địch 80 chết, 5 bị bắt, 40 súng bị tịch thu. 17g00 Long vào gặp Tướng Minh nhận lệnh. Tiểu đoàn có một tiếng đồng hồ về hậu cứ bổ sung đạn dược. 18g00 đại đội 4 với Long bảo vệ Bộ tư lệnh Sư đoàn, ĐĐ1 với Lộc giữ hậu cứ, ĐĐ2 giữ phi trường ĐĐ3 của Nguyễn giữ cầu sắt đường ra vườn nhân vọng biển. 5 giờ sáng 1-2-1968 (mùng 4 Tết) địch chiếm ấp Trà Kha, phía Tây nam của tỉnh, toán Xây dựng nông thôn đóng tại Trà Kha bị địch đánh chạy rút

về giồng Me phía sau hậu cứ tiểu đoàn. 7g30 ĐĐ Nguyễn và ĐĐ1 do Lộc chỉ huy vượt tuyến xuất phát áp giồng Me tiến quân giải tỏa xóm Trà Kha. Địch khoảng hơn 150 tên bố trí trong nhà dân và ngoài bờ vườn, bám trụ chặn bước tiến cánh Bravo. ĐĐ Mau đi bên trái lục soát thành toán các ổ kháng cự của địch nằm ngoài đồng và sâu vào 50 thước trong bờ vườn. ĐĐ Nguyễn bắt tay với ĐĐ1 lục soát xóm nhà và phần còn lại của vườn sau xóm nhà. Trung đội 1 của Nguyễn hợp với toán xung kích thành toán địch từng căn nhà, tiến rất lẹ qua mặt các trung đội bên trái, đôi khi bị B40 và đại liên của địch từ phía sau bờ vườn bắn xéo qua cản bước tiến. Nguyễn liên lạc Mau cho ĐĐ1 tiến nhanh và hồi Chuẩn úy Ngọc ĐDP cho hai Trung đội 2 và 3 tiến nhanh. Đơn vị địch cũng chỉ toàn dưới tuổi vị thành niên nên không kèm chân nổi cánh Bravo của "Cọp Rắn". 10g00 địch bỏ xóm Trà Kha chạy băng đồng ra phía vòng biển, Nguyễn gọi Lộc xin PB bắn truy kích, ra lệnh ĐĐ dừng lại không truy kích chờ Lộc báo cáo Sư đoàn xin lệnh mới. Y Tá trưởng ĐĐ lại báo cáo bắt được một nữ cán bộ tuổi chừng 17, bị thương vì miếng lựu đạn ngay gò vù phía mặt, máu ra ướt áo nhưng nhất định không cho băng bó. Nguyễn trở lại phía sau ra lệnh hai binh sĩ giữ tay, một binh sĩ giữ đầu cho y tá trưởng dùng kéo cắt áo lót và נית vụ, băng bó vết thương. Băng bó xong, Nguyễn hỏi cô nhỏ :

— Cô bị thương, máu ra nhiều sao không chịu cho băng bó ? Có ta trả lời.

— Các anh lớn dạy đừng cho lính Quốc Gia sờ vào

## PHIẾU MUA BÁO ỦNG HỘ DÀI HẠN

Tên : \_\_\_\_\_

CSVSQ/Khóa \_\_\_\_\_

Thân hữu \_\_\_\_\_

Địa chỉ : \_\_\_\_\_

Điện thoại : [nếu được]

Đặt mua :

Một năm báo [\$20.00]

Hai năm báo [\$40.00]

Đính kèm chi phiếu \_\_\_\_\_

Sẽ gửi sau.

Chi phiếu xin đề :

Nguyễn Thiện Nghị

1685 Betty Ct.

Santa Clara, CA. 95051 USA \_\_\_\_\_



người vì họ sẽ sở soát các chỗ kín sau đó sẽ hiệp trước khi bắn bỏ.

Nguyễn cười hỏi cô nhỏ tiếp :

— Bây giờ cô thấy các anh lớn của cô nói thật hay nói dối về người lính Quốc Gia ?

Cô bé khóc trả lời :

— Các anh lớn nói bậy cho các anh, em thấy các anh rất kỷ luật và đang hoang em sẽ về nhà em tại Vĩnh Châu không theo Việt cộng nữa.

Nguyễn cười ra lệnh y ta chính cho cô ta mùi thuốc khỏe và cho hai vỉ cepacol ngậm. Lộc lên tới, Nguyễn báo cáo kết quả trận đánh, ĐĐ Nguyễn giết 40 tên, bắt sống 5 trong có một nữ cán bộ, thu 2 B40, một đại liên, hai trung liên, 20 vũ khí cá nhân, ĐĐ Nguyễn chết 2 bị thương 6. ĐĐ Mau giết 20 tên, bắt sống 3, tịch thu 10 vũ khí cá nhân, thiệt hại 2 chết, 5 bị thương. Lộc báo cáo Sư đoàn, Trương Minh cho lệnh chờ ĐPQ tới thay vị trí trở về hậu cứ nghỉ ngơi, tối lãnh nhiệm vụ phong thủ Bạc Liêu. Về tới hậu cứ 13g00, anh em binh sĩ ĐĐ có 5 tiếng đồng hồ

nghỉ ngơi, hủ hỉ với vợ con. Tắm rửa xong 14g00 Nguyễn ra phố kiểm cơm ăn. Phố xá vắng hoe, các tiệm ăn lon đong cửa, Nguyễn kiểm hàng hủ tiêu ăn một tô dền bụng về nhà ngủ một giấc lấy lại sức. 17g00 đệ tử đánh thức Nguyễn dậy ăn cơm, chuẩn bị cho công tác phong thủ Bạc Liêu. 18g30 ĐĐ Nguyễn đã có mặt tại phi trường Bạc Liêu, giữ nhiệm vụ bảo vệ phi trường. Đêm mừng 4 Tết Bạc Liêu yên tĩnh, quận Gia Rai bị địch tấn công, 8 giờ sáng 2-2-1968 (mùng 5 Tết) địch vẫn chiếm khu nhà dân phía Đông của quận. 8g30 tiểu đoàn được lệnh hành quân giải tỏa quận Gia Rai. Thiết vận xa dẫn đầu đoàn xe trực chỉ Gia Rai. 10g00 tiểu đoàn vượt kinh tiến chiếm khu phố chợ Gia Rai sát bên quận, không có phản ứng của địch. Thiếu tá quận trưởng ra khỏi quận đường gặp Long cho biết địch tĩnh. Đơn vị địch khoảng một ĐĐ vẫn còn tác xạ vào quân từ khu vườn và xóm nhà phía đông, đường ra vòng biển. Cảnh Alfa Long chỉ huy (ĐĐ2, ĐĐ4) đi bên trái quận, cảnh Bravo (ĐĐ3, ĐĐ1) đi bên phải quận cùng tấn công chiếm xóm nhà. Hỏa lực của địch có đại liên và B40 tác xạ dữ dội ngăn không cho tiểu đoàn vượt qua con đường đất phía sau quận. Nguyễn gọi Lộc xin đại liên 50 của quận tác xạ diệt cây đại liên đặt trong bụi trăn bầu rất rậm sau lưng căn nhà đầu tiên của xóm nhà phía sau quận. Lôi dựng cây đại liên 50 và 2 cây đại liên bán yểm trợ. Nguyễn cho ĐĐ xung phong vượt con đường tiến chiếm xóm nhà đầu tiên lập đầu cầu cho tiểu đoàn vượt lên. 12g00 tiểu đoàn mở đội hình hàng ngang lực soạt hết khu rậm rạp và xóm nhà, thanh toán từng căn nhà, từng vị trí phong thủ của địch trong rừng bần. 14g30 Việt cộng rút chạy ra ngoài khu nhà vòng biển, cách quận hơn 5



cây số. Tiểu đoàn dừng lại báo cáo Sư đoàn, lệnh cho tiểu đoàn trở lại quốc lộ 4 về Bạc Liêu. 16g00 tiểu đoàn có mặt tại hậu cứ, nghỉ ngơi bổ sung đạn dược, chuẩn bị cho nhiệm vụ phong thủ đêm Bạc Liêu. Đại đội Nguyễn được nghỉ đêm, phong thủ hậu cứ. 5 giờ sáng 3-2-1968 (mùng 6 Tết) địch tấn công chiếm cầu Sập, ĐĐ ĐPQ rút lui ra quốc lộ 4 phong thủ tại chân cầu. Tiểu đoàn được lệnh hành quân giải tỏa vào lúc 8 giờ sáng. Tiểu đoàn trưởng Long, tiểu đoàn phó Lộc đi với 3ĐĐ, ĐĐ3 của Nguyễn đi riêng một cảnh, tuyến xuất phát từ Giang Me lực soạt áp Trà Kha xuống tới cầu Sập. 8g30 tiểu đoàn với ba chân đố quân tại quốc lộ 4, bờ phía tây của kinh cầu Sập tiến quân vào đưng đò với tiểu đoàn cơ động Sóc Trăng của địch hồi 9g30. Đại đội Nguyễn vượt tuyến xuất phát 8g lực soạt áp Trà Kha, mấy ông du kích mon men về lại đêm hôm qua bán lọc chóc, Nguyễn cho rượt, chúng chạy xuyên đồng trống ra phía trái hương vườn nhân. Nguyễn ra lệnh cho ĐĐ lực soạt kỹ các bụi rậm tìm súng địch cất dấu trong trăn 2 ngay trước đã không lực soạt kỹ. Theo dõi tàn số không lực bên phía Long, địch hỏa lực rất mạnh, Long và Lộc chỉ mới tiến được 100 thước. 12g00 Nguyễn tới bờ phía Nam cầu Sập, báo cáo Sư đoàn tịch thu được 10 vũ khí cá nhân. Sư đoàn cho lệnh vượt kinh Trà Kha tiến qua bố trí bờ phía đông kinh cầu Sập, sâu vào phía trong 100 thước. 15g00 Trương Minh lên vùng quan sát để điều động. Sau khi ông nhận định tình hình địch, xin quân đoàn 2 phi tuần khu vực bốn chiếc đánh bom lửa và bom nổ cho Long tiến quân lên. 16g00 khu trục đánh bom, Trương Minh ở trên đầu nên sau loạt bom, Long bắt buộc phải tiến lên gần để điều động 3 đưa con tiến chiếm phòng tuyến địch. Sau lưng có một ĐĐ của TD4/33 đóng tiền đồn an ngữ, bên trái đồng trống sợ bị PB, địch ben chém về qua bờ phía Đông của kinh bằng ghe, xuống. Trương Minh bay trên đầu thấy, ông gọi ĐĐ Nguyễn.

— Tấn khoa 3, mặt trời gọi.

Nguyễn trả lời.

— Tấn khoa 3 Alfa nghe mặt trời.

Trương Minh hỏi.

— Em có bao nhiêu đứa con ?

Nguyễn trình ông.

— Tôi có 60 kể cả tôi.



Tướng Minh hỏi.

— Em dám vô không ?

Nguyễn trả lời.

— Thưa Mặt trời dám chứ.

Tướng Minh ra lệnh.

— Em cho mấy đứa con lục soát cặp theo bờ kinh dứt những thằng đang chém về qua sông, anh thấy chúng nó mà không có trực thăng vô trang bôn tụi nó uống thiệt. Anh bay phía trước quan sát nếu địch quá đông anh sẽ báo cho em biết.

Nguyễn trả lời.

— Nhận Mặt trời 5, tôi sẽ cho mấy đứa con tiến vào dứt tụi nó cho mặt trời coi.

Nguyễn cho 3 trung đội 1, 2, 3 cẳng hàng ngang lục soát, trung đội 4 giữ râu phải, toàn xung kích giữ mặt kinh. ĐĐ tiến rất nhanh vào sáu trong kinh khoảng 1500 thước gặp địch đang chạy lạng xằng khoảng 30 tên còi trần, đồ đen, xung phong dứt. Chúng bất ngờ tá hỏa tam tinh chạy dạt về phía trong. Nguyễn cho rượt theo và dùng M79 đại liên bắn khoảng 10 chiếc ghe đang chới vơi giữa kinh, địch lặn trốn, lựu đạn của toàn xung kích thả xuống 8 trái dọc theo giữa lòng kinh. Khoảng 15 tên lộp ngộp bơi trở lại bờ bên kia bị đại liên của Nguyễn bắn chìm hết một nửa Nguyễn cho lệnh toàn xung kích để lại 4 người do Trung sĩ trưởng toàn chỉ huy canh chừng bờ kinh, chạy theo 3 trung đội đang truy kích địch phía trước. Tướng Minh ở trên đầu quan sát gọi máy khen ngợi mấy thằng em của Nguyễn đánh đẹp về kỳ này ông sẽ thưởng. Nguyễn tiến sáu vào khoảng 3 cây số, rượt Việt cộng chạy như vịt không dám dừng lại chống cự. Anh em binh sĩ thích chí rượt tiếp khoảng 500 thước nữa. Tướng Minh sợ vào sáu kẹt cho lệnh dừng lại không đuổi nữa chờ lệnh. Phía bên Long, tiểu đoàn cũng đã chiếm vị trí của địch. 17g00 Tướng Minh gọi Nguyễn.

— Tân khoa 3 mặt trời gọi.

Nguyễn trả lời.

— Tân khoa 3 Alfa nghe mặt trời.

Tướng Minh ra lệnh.

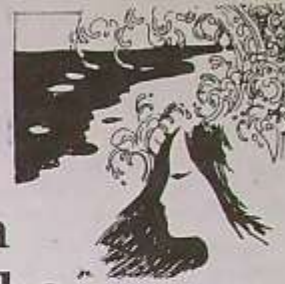
— Em cho mấy đứa con rút ra cầu Sập, anh đã cho Lối Vận lên rước em rồi, tối nay ĐĐ em đóng giữ Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn và thằng Long sẽ đưa em vào trình diện anh tại tư dinh tối nay.

Nguyễn trả lời.

— Cảm ơn mặt trời, tôi sẽ rút ra ngay.

18g00 ĐĐ Nguyễn rút ra tới cầu Sập kiểm điểm, báo cáo cho Tướng Minh, giết 60 tên địch, bắt sống 2, tịch thu 30 vũ khí có 2 B40, đơn vị bảo toàn.

□ BẠCH HỒ



THƠ CỦA LÍNH

## chút tình cho quê hương

□ ĐỖ TRỌNG NHÂN

Mỗi lần nhớ đến quê hương  
Tôi vẫn sống trong tình thương đất nước  
Từ những đỉnh cao của vinh quang ngày trước  
Nhưng hải hùng nặng trĩu thàng năm đen  
Ngày miền Nam chìm đắm giữa màn đêm  
Đêm điên dại, kinh hoàng, khủng khiếp.  
Một kiếp đời  
hận trần đất Việt ...  
Một lần đi là vĩnh biệt đến muôn đời ...  
Quê hương ơi !  
Người vẫn sống trong Tôi  
Vẫn ngự trị tâm hồn người lữ thứ  
Tôi vẫn nghe lòng mình ấp ủ  
Một ngày về chiến đấu giữa quê hương  
Nhớ những chiều xưa  
Gội nắng, dầm sương  
Khoác áo chinh nhân lán lóc khắp nẻo đường  
Từ thành thị xóm thôn miền quê Mẹ  
Gió cả Trường Sơn, sương mù biên địa  
Quảng Trị, Đông Hà, Đồng Tháp, Cần Thơ  
Bình Phước, Lai Khê đất đỏ bụi mờ  
Sài Gòn ơi ! biết đến bao giờ ...  
Tôi thấy được một giấc mơ tròn vẹn  
Đem tấm thân tàn về nương hồn Mẹ  
Cho ngọt ngào lại phủ ăm tím tôi  
Nhìn lại ngày nay thân gửi đất người  
Sống cuộc sống như loài hoa chum gửi  
Năm tháng đi ... nghe hờn, nghe tủi  
Nghe lòng mình nhắc mãi tiếng QUÊ HƯƠNG  
Việt Nam ơi !

còn nhớ, còn thương ...

(Viết tại Modesto ngày 1-8-1983)

□ ĐỖ TRỌNG NHÂN



Vì dân chúng ít và nghèo nàn, lực lượng võ trang địa phương của Việt cộng tại Bình Long không có bao nhiêu. Theo tình báo, lực lượng này chỉ có một đại đội cơ động, một phân đội pháo (61 và 82 ly), một trung đội trinh sát đặc công và 9 trung đội du kích tập trung, được chia ra từng xã ấp để hoạt động.

Tuy vậy, Bình Long là tỉnh địa đầu biên giới và là địa bàn hoạt động của quân chính quy Việt cộng. Hầu hết các cánh rừng già dọc theo biên giới rậm rạp đều thuận tiện cho đối phương xâm nhập người và vũ khí hoạt động. Những ngọn đồi trũng điệp, những khu rừng cây, tre, cỏ ở bao la là những trở ngại thiên nhiên khó khuất phục. Sự quan sát của phi cơ và bộ binh bị hạn chế, sự di chuyển ở dưới đất bị trì chậm, nhất là từ tháng 4 đến tháng 11 dương lịch vì mưa nhiều và bị sương mù bao phủ. Địa đả lợi dụng tất cả những yếu tố này cùng sự rậm rạp của rừng, địa thế hiểm trở để trú ẩn, di chuyển lập căn cứ dã chiến, dưỡng quân, trạm tiếp liệu, bổ sung quân số v.v...

## 2- BÌNH LONG VÀ CÁC TỈNH BIÊN GIỚI ĐÔNG NAM VIỆT TRƯỚC KHI VIỆT CỘNG MỞ CHIẾN DỊCH XUÂN HÈ 72.

Bình Long và các tỉnh biên giới Đông Nam Việt như Tây Ninh và Phước Long đã phải chịu đựng trong những năm qua nhiều thử thách can qua lớn lao. Từ năm 1966, vùng Lưỡi Cáo trên đất Miền, nơi đặt cục R tức là Trung ương cục miền Nam cùng với cơ sở hậu cần, kho tàng tích trữ nuôi dưỡng ba sư đoàn và các đơn vị chuyên môn luôn luôn nhắm vào các miền Tây và Đông Nam Việt để mở các hoạt động xâm lược.

Hàng ngàn người, hàng vạn tấn vũ khí và đạn dược từ từ xâm nhập miền Nam bằng ngõ đường mòn Hồ Chí Minh, số lớn đến vùng chiến khu C và D nằm trong hai tỉnh Tây Ninh và Phước Long. Các Sư đoàn Cộng sản mang tên 5, 7 và 9 khi nghỉ ngơi bồi dưỡng và chấn chỉnh thì ở bên kia biên giới Việt Miền, khi hoạt động thì xâm nhập những chiến khu, mật khu có sẵn các kho tàng tiếp liệu đầy đủ làm cứ điểm xuất phát. Các tỉnh Tây Ninh, Bình Long và Phước Long thường xuyên bị quấy phá và pháo kích (1).

a/ Chiến sự Bình Long từ 1963 trở về trước.

Chiến sự ở Bình Long từ năm 1963 trở về trước không có gì đáng ghi nhận, ngoài các cuộc chạm súng lẻ tẻ.

Lúc này, Việt cộng vẫn duy trì sự hiện diện tại miền Nam dưới hình thức tuyên truyền ngấm ngấm trong quần chúng. Về sau các hoạt động chuyển sang hình thức võ trang bằng các cuộc đột kích các đồn bot heo lạnh, phục kích các toán quân đi lẻ tẻ, khủng bố và ám sát các nhân viên thuộc hạ tầng cơ sở.

Qua một vai tài liệu tịch thu được của Việt cộng lúc bấy giờ, chủ trương và phương hướng hoạt động của họ là đi đến chỗ cướp chính quyền. Chủ trương này nhằm hai điểm chính là đấu tranh bằng chính trị song hành với cuộc đấu tranh võ trang. Tuy nhiên, đấu tranh chính trị là chủ yếu, còn đấu tranh võ trang chỉ để hỗ trợ cho đấu tranh chính trị mà thôi.

Hình thức đấu tranh chính trị là khai thác các yếu tố sơ hở về kinh tế, chính trị, văn hóa của Việt Nam Cộng Hòa, đi từ hình thức thấp đến hình thức cao. Trước hết đấu tranh trong vòng hợp pháp như đòi hỏi các quyền lợi về kinh tế, mĩ thuật, biểu tình, rồi sau đó đấu tranh trong vòng bất hợp pháp bằng cuộc nổi dậy võ trang, đánh phá và cướp chính quyền.

b/ Năm 1966 : quân bộ Hoa Kỳ tham chiến.

Đầu năm 1965, tình hình quân sự Việt Nam Cộng Hòa nguy ngập. Quân Mỹ bắt đầu có lý do bước vào tham chiến.

Tại tỉnh Bình Long, kể từ ngày 13-07-1964, Việt cộng khởi đầu một cuộc tấn công lớn vào một toán quân tiếp tế VNCH trên quốc lộ 13 tại Tân Khai. Cuộc tấn công này là một dấu hiệu chứng tỏ an ninh trên toàn tỉnh Bình Long không còn được bảo đảm nữa.

Vào tháng 6/1966, một đại đơn vị, Sư đoàn I bộ binh Hoa Kỳ đã tới tham chiến trên lãnh thổ tỉnh Bình Long. Với sự dôi dào về phương tiện và cơ không lực mạnh mẽ yểm trợ, đại đơn vị bộ binh này đã hành quân sâu vào các chiến khu, mật khu và những nơi được tình báo cho biết có sự hiện diện của Việt cộng.

**TÍCH CỰC VẬN ĐỘNG CAN THIỆP CHO CÁC ĐỒNG BÀO  
VÀ ANH EM CỦA CHÚNG TA ĐANG BỊ BẠO QUYỀN  
CỘNG SẢN GIẾT LẦN MÒN TRONG CÁC  
TRẠI TẬP TRUNG.**



đôi rạch vì thuế má, nghĩa vụ này họ chỉ làm gì có cơm áo, hạnh phúc, chỉ có chiến tranh và sẵn sàng bành trướng khi có cơ hội chứ làm gì có hòa bình)

Mặc dù lý tưởng của người cán bộ Cộng Sản là hoàn toàn đối kháng với nhân tâm (có tính cách bản chất) nhưng họ đã khéo léo che đậy và lừa bịp. Những điều họ nói khi chưa chiếm được chính quyền khác với lúc họ nắm được chính quyền, cho đến nỗi điều gì họ nói ngày hôm nay cũng hoàn toàn khác hẳn ngày hôm qua nếu vì lợi ích và thời cơ. Thế nhưng, khốn nỗi nhân tâm là cái gì có vẻ chậm biến đổi và có khuynh hướng thủy chung nên rất dễ bị người tình Cộng Sản phụ bạc, lừa dối. Thí dụ khi chưa lãnh đạo được cuộc kháng chiến chống Pháp, Hồ Chí Minh kêu gọi thành lập chính phủ Liên Hiệp kháng chiến nhưng khi đã có cơ hội nắm được quyền lãnh đạo, Cộng Sản loại trừ người Quốc Gia. Khi chưa thể bộc lộ bản chất chế độ Cộng Sản là tập thể hóa ruộng đất và các tư liệu sản xuất thì họ đề cao lòng yêu nước của mọi tầng lớp nhân dân, đề cao trình độ văn hóa và kỹ thuật của giai cấp tư sản để động viên họ vào lực lượng kháng chiến ủng hộ Cộng Sản. Nhưng khi nắm được chính quyền, họ đem giai cấp tư sản ra đấu tố vừa để giết hại vừa để cướp đoạt tài sản của họ. Khi cần lợi dụng giai cấp vô sản tiêu diệt các giai cấp khác, cán bộ Cộng Sản đề cao giai cấp này và hứa hẹn ngày nào cách mạng thành công là họ có tất cả. Viễn tượng mà khoa tâm lý sư phạm của Makarencô gọi là để hấp dẫn niềm tin thật hết sức huy hoàng. Nhưng như người vừa tỉnh giấc mơ "giai cấp vô sản bùng con mắt dậy thấy mình vẫn tay không", chỉ có nhà nước là có tất cả kể cả thân xác của họ.

### III — NHÂN TÂM VÀ CỘNG SẢN TẠI VIỆT NAM NGAY NAY.

Sau hơn 50 năm kể từ ngày có đảng Cộng Sản Việt Nam, nhân tâm đã trải qua nhiều lần "cải tạo" nhưng bản chất nhân tâm vẫn không hề thay đổi. Nhân tâm vẫn thích thú chung, ghét gian trá, thích chí nhân hơn là cường bạo. Nhân tâm không thể lột xác để thành mẫu người cán bộ lý tưởng của Hồ Chí Minh.

Ngày nay ở Việt Nam, hai thế trận âm thầm đối nghịch nhau, một bên là nhân dân lúc nào cũng sợ bị đàn áp bóc lột và một bên là nhà nước cùng với cán bộ của họ ngày đêm vất tay lên trán tìm cách đàn áp bóc lột nhân dân. Nhân tâm ngày nay như một cô gái nhà lành không may bị gã sở khanh lừa gạt lấy hết của cải, trinh tiết rồi bị đánh đập dựa vào chồn lấu xanh kiếm tiền nuôi nó. Ai ai cũng cảm thấy mất mát to lớn trong đời mình mà không bao giờ tìm thấy lại được. Kể cả các bà mẹ, các bà chị ngày xưa từng ủng hộ Cộng Sản hết mình "con cái lai quần cũng đánh" (truyện chị Út Tịch) cũng cảm thấy bị lường gạt, bị xử dụng như một món đồ vật, ngày nay không còn cần thiết nữa nên bị bỏ rơi.

Cộng Sản Việt Nam đã có nhiều cơ may để đoàn kết dân tộc và xây dựng đất nước ngay khi chiếm được miền Nam Việt Nam nếu họ thực sự yêu nước. Đó cũng là nhân tâm sau năm 1975, nhưng như trên đã nói bản chất của con người và chế độ xã hội chủ nghĩa là đối kháng không thể điều hòa được với nhân tâm khi họ nắm được chính quyền. Nhân tâm đòi cơm áo, hòa bình, độc lập, tự do, hạnh phúc và chút quyền tư hữu nhưng chính quyền Cộng Sản chỉ cho họ thuế má nặng nề, cơm không đủ no, áo không đủ ấm và tinh thần quốc tế vô sản (làm lính đánh thuê). Nhà nước Cộng Sản không thể không xây dựng chủ nghĩa xã hội bằng mô thức công hữu hóa các tư liệu sản xuất, thành lập hợp tác xã sản xuất và tiêu diệt hết mọi tự do tối thiểu (đi lại, cư trú, tôn giáo...) vì như thế họ không còn là xã hội chủ nghĩa nữa.

Vì thế đối lập giữa nhân tâm và nhà nước muốn đời không xóa bỏ được trừ phi cái mà họ không thể làm được, họ dám làm. Mọi kế hoạch nhỏ để điều hòa hai thế đối lập trong kinh tế như "khoang sản phẩm, ba lợi ích, bùng sản xuất..." chỉ là những vá vữa tạm bợ vừa mưu toan lừa gạt nhân tâm lần nữa, vừa bộc lộ sự mâu thuẫn không thể điều hòa được trong xã hội "xã hội chủ nghĩa" mà thôi.

Tuy nhiên, đối với Cộng Sản, nhân tâm hay mọi thứ khác cũng chỉ là phương tiện để hoàn thành mục tiêu của họ. Khi đã nắm vững chuyên chính vô sản, nhân tâm xuống hàng thứ yếu. Cơ chế xã hội chặt chẽ, tầng lớp cán bộ đót nạt, tham nhũng nhưng trung thành với chế độ là những điều kiện cần và đủ "o ép" nhân dân, làm cho nhân tâm không thể phát huy sức đối kháng của mình để trở thành sức mạnh vật chất chống lại chế độ. Vì thế, nếu không thể điều hòa với nhân tâm trong cựu cảnh, Cộng Sản lại dờ ngon sở trường cũ là lừa bịp nhân tâm. Đôi khi họ tỏ ra nhượng bộ nhân tâm (như công khai nhận khuyết điểm, bỏ lơ tập thể hóa nông nghiệp trong Nam, nơi lỏng tư doanh cá thể...) để làm cho người dân nuôi ảo tưởng chế độ này còn có thể nhân nhượng sống qua ngày.

Chính quyền Cộng Sản cũng chờ mong thế thôi, họ không muốn đưa nhân tâm vào thế một mất một còn với họ mà họ muốn liên hiệp trong cùng mục nào có thể liên hiệp được. Nếu không thì cũng đừng làm vỡ cái u nhọt trong lòng xã hội "xã hội chủ nghĩa".

Hơn ai hết, người Cộng Sản biết rằng nhân tâm đối kháng tự phát tuy có bất lợi nhưng không nguy hiểm bằng nhân tâm tự giác (có lãnh tụ biết tổ chức và xử dụng nhân tâm vào cuộc đấu tranh chính trị).

Đó cũng chính là điều nhân tâm mong đợi từ hơn tám năm nay tại Việt Nam.

Ngày 30 tháng 1 năm 1984

■ NAM PHONG



# Chiến Sự

# TRẬN BÌNH LONG



*biên soạn do Khối Quân Sự Bộ Tổng Tham Mưu Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa, tài liệu mang tên Trận Bình Long. Vì là tài liệu chiến sự nên những dữ kiện quân sự đã được ghi lại hết sức khách quan, đúng đắn cho nên có thể sẽ có những khác biệt với kiến thức của chúng ta qua báo chí về mặt trận liêng danh năm 1972 này.*

*LỜI TÒA SOẠN: Biên cô tháng 4-1975 đã khiến nhiều tài liệu Quân Sự giá trị bị thất lạc, do đó qua thời gian chúng ta đã lãng quên khá nhiều những biến cố đau sôi lửa bỏng trên chiến trường Việt Nam vào hai thập niên 60 và 70.*

*Chúng tôi xin lần lượt trích đăng một tài liệu trung thực về chiến sự,*

## TRẬN BÌNH LONG MỞ MÀN : QUẬN LỘC NINH THẤT THỦ

### 1.- MỘT VAI NÉT SƠ LƯỢC VỀ BÌNH LONG

Tỉnh Bình Long trước kia là quận Hớn Quản thuộc tỉnh Thủ Dầu Một. Quận này được thành lập năm 1905 và lấy tên là Hớn Quản, tức tên một xã sơn cước nằm sát quận lỵ. Xã Hớn Quản này tới năm 1960 được sát nhập vào các xã Đông Phát và Lịch Lộc thành một xã thượng lớn đặt tên là xã An Ninh cho tới ngày nay.

Tỉnh Bình Long được thành lập do sắc lệnh số 143/NV ngày 22-10-1956 của chính phủ VNCH và gồm 3 quận :

- Quận An Lộc với 7 xã kinh và 5 xã thượng.
- Quận Lộc Ninh với 4 xã kinh và 4 xã thượng.
- Quận Chơn Thành với 8 xã kinh và 2 xã thượng.

An Lộc là quận Châu thành nên tỉnh Bình Long mới có tên là An Lộc.

Quận lỵ An Lộc cách Sài Gòn 98 cây số và cách Biên Hoa 82 cây số đường chim bay. Trong trận chiến giữa năm 1972, phi trường Biên Hoa đã không yểm đặc lực cho An Lộc ; ngoài ra, phi trường Trà Nóc ở Cần Thơ cách An Lộc 250 cây số đường chim bay cũng đã góp phần không yểm không ít.

Lãnh thổ Bình Long phía Bắc giáp tỉnh Snoul thuộc Kampuchea, Nam giáp tỉnh Tây Ninh. Diện tích là 2.334 cây số vuông, gồm có 80 phần trăm đất đai là rừng, kể cả các đồn điền trồng cao su. Các đồn điền cao su ở Bình Long được thiết lập từ đầu thế kỷ 20 đều ở các vùng lân cận Lộc Ninh, An Lộc và Minh Thạnh. Các phần rừng còn lại đều là rừng già, rừng thưa, tre, lồ ô, một vài bàu nước có rậm và có những trảng trống khó đi chuyển trên phương diện quân sự.

Bình Long là một tỉnh thuộc miền cao nguyên Đông Nam phần, không có núi. Đồi cao nhất là đồi 203m ở sát quận Lộc Ninh, và kế tiếp là những ngọn đồi dần dần thấp hơn chạy xoài từ Bắc xuống phía Nam. Trong những ngọn đồi này có đồi Đồng Long nằm ở phía Bắc cách tỉnh lỵ khoảng 3 cây số là một thắng cảnh địa



phương và cũng là một tiền đồn bảo vệ tỉnh lỵ. Cách xa tỉnh lỵ về phía Đông Nam cũng khoảng 3 cây số còn có một ngọn đồi khác gọi là đồi Gió. Chính nơi đây đã xảy ra nhiều trận đánh ác liệt nhất trong trận An Lộc.

Về phía Đông có sông Bè, phát nguyên từ Kampuchea chạy qua, phân ranh hai tỉnh Bình Long và Phước Long. Phía Tây có sông Sài Gòn chia địa phận các tỉnh Tây Ninh và Bình Long. Cả hai khúc sông này long hẹp, nhiều đá và lưu lượng rất ít, nhất là về mùa nắng nên không thể sử dụng được. Toàn tỉnh chỉ có suối, nhưng đa số là suối cạn về mùa nắng, riêng suối Càn Lê khá rộng và nước chảy quanh năm.

Cũng như khí hậu chung của miền Nam, Bình Long chia làm hai mùa chính. Tuy nhiên, vì có sự thay đổi bất thường về thời tiết, mùa nắng qua oi bức, có khi nhiệt độ lên tới 30°, mùa mưa thì đêm lạnh ngày nóng, khí hậu vì vậy có tính cách biệt cực giữa hai độ nóng và lạnh ban ngày và ban đêm. Ngoài ra bệnh sốt rét còn hoành hành ở đây, cho nên Bình Long đã được coi là vùng nước độc so với các miền khác.

Trung bình mỗi năm, mùa mưa khởi đầu vào khoảng trung tuần tháng 4 dương lịch và chấm dứt khoảng tháng một. Trong 8 tháng mưa, không ngày nào là không có mưa, mưa từ chiều hôm trước đến sáng hôm sau. Những tháng còn lại sương mù đến 8 giờ sáng.

Hệ thống giao thông của Bình Long gồm có đường bộ và đường hàng không.

Toàn tỉnh Bình Long có sáu phi trường vừa quân sự và dân sự :

- Phi trường Hớn Quán (hay An Lộc) : quân và dân sự, phi đạo bằng đất nện, dùng cho phi cơ loại nhẹ và loại Caribou.

- Phi trường Chơn Thành : mới thành lập tháng 5/1967, phi đạo hai đầu lót vỉ sắt, bên trong tráng nhựa, không khả dụng.

- Phi trường Lộc Ninh : của đồn điền cao su, phi đạo bằng đất cứng, phi cơ loại C130 đáp được.

- Phi trường Minh Thành : của đồn điền cao su, dùng cho phi cơ đủ loại.

- Phi trường Quán Lợi : của đồn điền cao su, các loại phi cơ, trừ phản lực, đều có thể lên xuống được.

- Phi trường Tống Lê Chân : Do lực lượng đặc biệt Mỹ thiết lập, phi đạo tráng nhựa, sử dụng cho loại phi cơ Caribou.

Các phi trường này dùng để chuyển quân, tiếp tế và liên lạc. Với cả chiến trường biên giới miền Đông Nam Việt những loại phi trường tương tự như trên còn thấy được thiết lập tại các tỉnh như Tây Ninh và Phước Long.

- Phi trường Thiện Ngôn tại Tây Ninh trên QL 22, phi đạo tráng nhựa như xa lộ, dùng cho đủ loại phi cơ vận tải.

- Phi trường Trảng Lớn ở ngay Tây Ninh, phi đạo tráng nhựa dùng cho loại C130.



- Phi trưởng Katum ở Tây Ninh, phi đạo bằng đất nện dùng cho các phi cơ loại nhẹ.

- Phi trưởng Phước Bình tại Phước Long, phi đạo lót vỉ sắt, loại C130 đáp được.

Hệ thống hàng không của tỉnh Phước Long đáp ứng mau lẹ cho các nhu cầu quân sự và bao đảm sự bình thường hóa cho tỉnh khi các hệ thống đường bộ thường chạy qua các khu rừng hẻo lánh bị cắt đứt.

Hệ thống đường bộ là huyết mạch kinh tế của tỉnh Bình Long. Ngoài vai chực cây số bằng đất nện và tráng nhựa rộng rãi của đồn điền cao su, có hai quốc lộ băng qua Bình Long và hai liên tỉnh lộ :

- Quốc lộ 13 nối liền thủ đô VNCH với Ai Lao và Kampuchea, cắt dọc Bình Long làm đôi từ Nam lên Bắc trên một lộ trình dài chừng 70 cây số. Đoạn quốc lộ này khởi từ quận Chơn Thành, qua tỉnh lỵ An Lộc, Lộc Ninh đến thị trấn Snoul bên kia biên giới Việt Miên.

- Quốc lộ 14 cũ nối Lộc Ninh với quận Bó Đức thuộc tỉnh Phước Long về phía Đông, dài khoảng 17 cây số.

- Liên tỉnh lộ 17 nối QL 13 từ giữa quãng An Lộc và Lộc Ninh đến ấp Tả Thiết Krom, dài độ 20 cây số.

- Liên tỉnh lộ 13, nối liền Tây Ninh qua Chơn Thành tới cầu Sông Bè, dài độ 50 cây số.

Ngoài ra còn liên tỉnh lộ 14, quãng từ Trại Tâm xuyên thẳng vào lãnh thổ Bình Long tới gần biên giới dài độ 65 cây số. Tỉnh lộ này mới được mở mang chưa sử dụng được.

Dân số tỉnh Bình Long qua sự kiểm tra đầu năm 1972 khoảng chừng 84.000 người, bao gồm 21.000 ở Lộc Ninh, 44.000 ở An Lộc và 19.000 ở Chơn Thành. Một phần tư là người Thượng sống rải rác với nghề du canh du mục, ba phần tư còn lại với một số ít là Hoa kiều, còn hầu hết là người Kinh từ xứ lên lập nghiệp. Những người này sống tập trung trong các đồn điền với nghề làm cao su, một số ít cư ngụ tại tỉnh lỵ và các quận lỵ sống với nghề tiểu thương và khai thác lâm sản. Vì ảnh hưởng của chiến tranh, đám dân này gặp rất nhiều trở ngại, và vì lý do an ninh, họ thường quay về hoặc sống cạnh các thị trấn. Lúc chiến trận xảy ra, thị xã An Lộc có khoảng 23.000 dân cư ngụ.



Vì dân chúng ít và nghèo nàn, lực lượng võ trang địa phương của Việt cộng tại Bình Long không có bao nhiêu. Theo tính báo, lực lượng này chỉ có một đại đội cơ động, một phân đội pháo (61 và 82 ly), một trung đội trinh sát đặc công và 9 trung đội du kích tập trung, được chia ra từng xã ấp để hoạt động.

Tuy vậy, Bình Long là tỉnh địa đầu biên giới và là địa bàn hoạt động của quân chính quy Việt cộng. Hầu hết các cánh rừng già dọc theo biên giới rậm rạp đều thuận tiện cho đối phương xâm nhập người và vũ khí hoạt động. Nhưng ngon đồi trung điệp, những khu rừng cây, tre, kô ở bao la là những trở ngại thiên nhiên khó khuất phục. Sự quan sát của phi cơ và bộ binh bị hạn chế, sự di chuyển ở dưới đất bị trì chậm, nhất là từ tháng 4 đến tháng 11 dương lịch vì mưa nhiều và bị sương mù bao phủ. Địa hình đã lợi dụng tất cả những yếu tố này cùng sự rậm rạp của rừng, địa thế hiểm trở để trú ẩn, di chuyển lập căn cứ dã chiến, lương quân, trạm tiếp liệu, bổ sung quân số v.v...

## 2- BÌNH LONG VÀ CÁC TỈNH BIÊN GIỚI ĐÔNG NAM VIỆT TRƯỚC KHI VIỆT CỘNG MỞ CHIẾN DỊCH XUÂN HÈ 72.

Bình Long và các tỉnh biên giới Đông Nam Việt như Tây Ninh và Phước Long đã phải chịu đựng trong những năm qua nhiều thử thách can qua lớn lao. Từ năm 1966, vùng Lưới Cầu trên đất Miền, nơi đặt cục R tức là Trung ương cục miền Nam cùng với cơ sở hậu cần, kho tàng tích trữ nuôi dưỡng ba sư đoàn và các đơn vị chuyên môn luôn luôn nhắm vào các miền Tây và Đông Nam Việt để mở các hoạt động xâm lược.

Hàng ngàn người, hàng vạn tấn vũ khí và đạn dược từ từ xâm nhập miền Nam bằng ngõ đường mòn Hồ Chí Minh, số lớn đến vùng chiến khu C và D nằm trong hai tỉnh Tây Ninh và Phước Long. Các Sư đoàn Cộng sản mang tên 5, 7 và 9 khi nghỉ ngơi bồi dưỡng và chấn chỉnh thì ở bên kia biên giới Việt Miền, khi hoạt động thì xâm nhập những chiến khu, mặt khu có sẵn các kho tàng tiếp liệu đầy đủ làm cứ điểm xuất phát. Các tỉnh Tây Ninh, Bình Long và Phước Long thường xuyên bị quấy phá và pháo kích (1).

a/ Chiến sự Bình Long từ 1963 trở về trước.

Chiến sự ở Bình Long từ năm 1963 trở về trước không có gì đáng ghi nhận, ngoại các cuộc chạm súng lẻ tẻ.

Lúc này, Việt cộng vẫn duy trì sự hiện diện tại miền Nam dưới hình thức tuyên truyền ngấm ngấm trong quần chúng. Về sau các hoạt động chuyển sang hình thức võ trang bằng các cuộc đột kích các đồn bốt hẻo lánh, phục kích các toán quân đi lẻ tẻ, khủng bố và ám sát các nhân viên thuộc hạ tầng cơ sở.

Qua một vài tài liệu tịch thu được của Việt cộng lúc bấy giờ, chủ trương và phương hướng hoạt động của họ là đi đến chỗ cướp chính quyền. Chủ trương này nhằm hai điểm chính là đấu tranh bằng chính trị song hành với cuộc đấu tranh võ trang. Tuy nhiên, đấu tranh chính trị là chủ yếu, còn đấu tranh võ trang chỉ để hỗ trợ cho đấu tranh chính trị mà thôi.

Hình thức đấu tranh chính trị là khai thác các yếu tố sơ hở về kinh tế, chính trị, văn hóa của Việt Nam Cộng Hòa, đi từ hình thức thấp đến hình thức cao. Trước hết đấu tranh trong vòng hợp pháp như đòi hỏi các quyền lợi về kinh tế, mít tinh, biểu tình, rồi sau đó đấu tranh trong vòng bất hợp pháp bằng cuộc nổi dậy võ trang, đánh phá và cướp chính quyền.

b/ Năm 1966 : quân bộ Hoa Kỳ tham chiến.

Đầu năm 1965, tình hình quân sự Việt Nam Cộng Hòa nguy ngập. Quân Mỹ bắt đầu có lý do bước vào tham chiến.

Tại tỉnh Bình Long, kể từ ngày 13-07-1964, Việt cộng khởi đầu một cuộc tấn công lớn vào một toán quân tiếp tế VNCH trên quốc lộ 13 tại Tân Khai. Cuộc tấn công này là một dấu hiệu chứng tỏ an ninh trên toàn tỉnh Bình Long không còn được bảo đảm nữa.

Vào tháng 6/1966, một đại đơn vị, Sư đoàn I bộ binh Hoa Kỳ đã tới tham chiến trên lãnh thổ tỉnh Bình Long. Với sự dồi dào về phương tiện và cơ không lực mạnh mẽ yểm trợ, đại đơn vị bộ binh này đã hành quân sâu vào các chiến khu, mặt khu và những nơi được tình báo cho biết có sự hiện diện của Việt cộng.

**TỊCH CỤC VẬN ĐỘNG CAN THIỆP CHO CÁC ĐỒNG BÀO  
VÀ ANH EM CỦA CHÚNG TA ĐANG BỊ BẠO QUYỀN  
CỘNG SẢN GIẾT LẤN MÒN TRONG CÁC  
TRẠI TẬP TRUNG.**



Chiến thuật của quân đội Hoa Kỳ nhằm sử dụng tối đa hỏa lực đánh liên tục để đàn áp và truy lùng đối phương. Vì kém ưu thế và còn thiếu kinh nghiệm tác chiến với Hoa Kỳ, các đơn vị Việt cộng bị thất bại nặng nề. Một vài trận đánh điển hình đã diễn ra, vắn tắt như sau :

- Ngày 8-6-1966, Sư đoàn 1 bộ binh Hoa Kỳ chạm súng với Trung đoàn Q.761 tại Tàu Ó. Việt cộng bị thiệt hại nặng, phía Hoa Kỳ thu được cả đại bác 75 ly và đại bác phòng không 57 ly.

- Ngày 11-06-1966, đại đơn vị này chạm súng với Trung đoàn Q.763 tại Tây Bắc Lộc Ninh, Việt cộng cũng bị thiệt hại nặng.

- Ngày 30-06-1966, lại một lần nữa chạm súng với Trung đoàn Q.763 tại phía Bắc cầu Cồn Lê, lần này Việt cộng chết tới 300 người.

- Ngày 1-7-1966, lực lượng Hoa Kỳ liên tiếp chạm súng với Trung đoàn Q.761 tại vùng Tà Thiết.

- Ngày 9-7-1966, trong khi theo dõi đối phương, một thành phần của Sư đoàn 1 bộ binh Hoa Kỳ chạm súng với tàn quân của Trung đoàn Q.761 tại cầu số 3 XT695.750, trong trận này Việt cộng bị thiệt tới 400 người cả chết và bị thương.

c/ Năm 1967 : một vài trận đánh biên giới.

Trước những thất bại liên tiếp trên, từ mùa thu năm 1966 tới cuối mùa thu năm 1967, Việt cộng tranh né những trận đánh lớn với quân đội Hoa Kỳ, và cho phân tán các đơn vị ở cấp đại đội và trung đội để quay lại hoạt động du kích, quấy rối các công cuộc bình định nông thôn của VNCH.

Điển hình tại Bình Long :

- Ngày 5-1-1967, đại đội biệt kích quân (2) trại Chí Linh hành quân chạm súng với một tiểu đội Việt cộng tại XT.882.755. Kết quả 5 Việt cộng chết.

- Ngày 23-1-1967, cũng đại đội này hành quân khám phá một kho lương thực ở Nha Bích.

- Ngày 29-3-1967, trung đội tình báo tiểu khu phối hợp với một trung đội thám sát Hoa Kỳ hoạt động chạm súng với địch cấp đại đội tại XT.820.712.

- Ngày 21-4-1967, một tiểu đoàn bộ binh yểm trợ công tác xây dựng nông thôn tại Tân Hưng, khi lực soạt vùng Sóc Xiêm đã chạm súng với một đại đội địch.

- Ngày 14-5-1967, một đại đội Dân sự chiến đấu (2) Chí Linh chạm súng với một đại đội Việt cộng tại XT.855.725.

- Ngày 22-5-1967, một thành phần của Sư đoàn I bộ binh Hoa Kỳ chạm súng với một trung đội Việt cộng tại phía Đông Phú Lố, XT.675.875.

- Ngày 22-6-1967, trại dân sự chiến đấu Lộc Ninh hành quân hai đại đội vùng Tà Thiết, chạm súng với một đại đội Việt cộng, có tới 60 địch chết tại trận.

- Ngày 11-7-1967, lần đầu tiên trong năm, một thành

phần Việt cộng cấp trung đoàn tấn công căn cứ của Tiểu đoàn 2/9 yểm trợ xây dựng nông thôn tại Tân Hưng. Kết quả Việt cộng bị chết 157 người bỏ xác tại trận.

Tóm lại, tỉnh Bình Long được yên tĩnh trên một năm. Tới mùa thu năm 1967, Việt cộng gia tăng các hoạt động chống căn và mở một vài trận đánh quy mô ở sát biên giới.

- Trận thứ nhất : Việt cộng tấn công trại lực lượng đặc biệt Tổng Lê Chân.

Trại Tổng Lê Chân ở giáp ranh tỉnh Bình Long và Tây Ninh cách xa biên giới Việt Miên trên 10 cây số. Ngày 3-8-1967, trại hành quân đã chạm súng với địch. Đêm 6/8, đặc công địch bao vào gần đôn đặt chất nổ Bangalore, bắn B40 vào các công sự chiến đấu rồi một thành phần gồm một trung đoàn cơ trọng pháo yểm trợ tấn công vào trại. Kết quả trại không mất, Việt cộng bị thiệt hại nặng.

- Trận thứ hai : Việt cộng tấn công quân ly Lộc Ninh.

Các Trung đoàn Q.762 và Q.763 (3) thuộc Sư Đoàn Công Trường 9 tấn công Chi khu Lộc Ninh đêm 28-10-1967. Toàn bộ quân Lộc Ninh bị tràn ngập nhưng Chi khu Lộc Ninh vẫn giữ được quyền kiểm soát. Quân táng viện kể cả lực lượng đồng minh được phải tời giải tỏa. Việt cộng có đại bác phòng không và có pháo binh từ biên giới Việt Miên tung đợt công. Trận đánh kéo dài tới chiều 30-10-1967, quân Việt cộng thất bại mới chịu rút về bên kia biên giới.

(1) Hành lang xâm nhập miền Nam, danh từ thông dụng mà Tây phương gán cho là "đường mòn Hồ Chí Minh" bắt đầu hoạt động từ năm 1960, mãi tới năm 1966 sự hoạt động mới thực sự mạnh mẽ.

(2) Theo tập địa phương chí Bình Long ấn hành năm 1968, trong đó ghi "đại đội biệt kích quân trại Chí Linh" "đại đội dân sự chiến đấu Chí Linh". Người viết không sửa lại, vẫn giữ nguyên vì thực ra những danh từ này xét thấy không sai và được sử dụng tùy thích trong quân đội. "Dân sự chiến đấu" "Civilian irregular defense group, tắt là CIDG) là những người dân địa phương được tuyển mộ cầm súng hoạt động quân sự, do ngân khoản bảo trợ của Lực lượng đặc biệt Hoa Kỳ. Nhiều người hợp thành đại đội, nhiều đại đội hợp thành trại và thường đóng ngay ở địa phương tuyển mộ. Những người dân sự cầm súng chiến đấu trong một trại thường hoạt động theo lối biệt kích (strike force) nên gọi là biệt kích quân. Gọi khác nhau, nhưng "dân sự chiến đấu" và "biệt kích quân" cũng chỉ là một loại.

(3) Những trung đoàn này về sau đã được đổi danh hiệu khác.



# giấc mơ của đá

hay

## “mùa đông Hoàng Liên Sơn”

“Nous sommes existé mais sans livre”

Kính tặng cụ Hà Thượng Nhân

và các bạn Cao Đắc Lân

Trác Hữu Trí

Nguyễn Duy Biên

Trịnh Trần

Trần Gia Bảo

thơ

## nhớ ơn thầy

(Kính tặng thầy Nguyễn Tiến Ích)

Nhớ xưa thầy dạy học,  
Miệng giảng môn cô-lốc (colog.)  
Tay phấn viết lọc cóc,  
Chúng con chăm chú đọc,  
Ghi nhớ và mệt óc.

□

Thời gian qua phút chốc,  
Như ngựa phi thiên đốc,  
Nhanh hơn con gió lốc,  
Con thoát ngoài bốn chực,  
Đầu điểm hai thứ tóc.  
Nhớ ơn thầy giáo dục,  
Thâm tình tục cốt nhục,  
Nhưng vốn kẻ ít học,  
Chủ nghĩa chừng nửa vốc,  
Buổi đời đời đảo gộc,  
Tĩnh tình đâm mát, tóc,  
Ăn nói lại cọc lốc,  
Đành làm thơ con cóc,  
Tạ ơn thầy khó nhọc.

TGKH 11/1983

- Giáo sư Nguyễn Tiến Ích hiện ở tại California, là cựu Sĩ quan Hải quân QLVNCH, từng phụ trách môn Toán tại trường VBQGVN.

Hoàng Liên Sơn những ngày đông xam ngắt  
Đá núi bơ vơ, Người cũng bơ vơ  
Đám con người kia còn mà không sống  
Lặng lẽ đi bên dòng nước hững hờ

Từng lữ quạ rủ nhau đi ăn sớm  
Lướt thướt bay qua những đám sương mờ  
Vai tiếng kêu rạc ròi trong hịu quạnh  
Âm thanh nào lạc lõng cõi hư vô !!  
Không gian xóa trong mưa dầm gió bắc  
Thời gian tan theo từng giọt lạnh tanh  
Trời đất giao nhau ở chỗ thật gần  
Trong vắng lặng ta tan vào băng giá  
Ta thấy ấm lòng khi ngồi bên lửa  
Bên bạn bè cũ mới lúc hàn huyên  
Từng ánh mắt, từng nụ cười cõi mơ  
Bảo an tình qua điều thuốc chuyển tay

Hoàng Liên Sơn ơi ! Hoàng Liên Sơn ơi !  
Đông này nữa là mấy đông rồi ?  
Ta còn sống trong giấc mơ của đá  
Ta vẫn tin Người như trái tim Ta.

Trại Tu T5 liên trại 4 Thác Bà Yên Bái tháng 12/1976

□ NGUYỄN TÓNG TIẾN khóa 20





## CÁO PHÓ

Chúng tôi vô cùng đau đớn khắp bao  
cùng thân bằng quyến thuộc,

Chồng, cha, nhạc phụ và ông chúng tôi  
là :

Cụ **TRẦN VĂN ĐẶNG**

Đã từ trần ngày 16 tháng 2 năm 1984  
Dương lịch tại Columbia, Missouri, hưởng  
thọ 69 tuổi.

Cáo phó này xin thay thế thiệp tang.

Bà quả phụ Trần Văn Đặng nhũ danh Phan-thị-Thân

Các con : Trần thị Kim Anh  
Trần Thanh Quang, vợ và các con  
Trần thị Tuyết Nga,  
chồng Quách Tinh Cần và các con  
Trần Minh Chánh

## PHÂN ƯU

Được tin buồn cụ thân sinh của cựu SVSQ Trần  
Thanh Quang (K20) và nhạc phụ của cựu SVSQ  
Quách Tinh Cần (K20) :

Cụ **TRẦN VĂN ĐẶNG**

Đã mệnh chung tại Columbia, Missouri ngày 16  
tháng 2 năm 1984 Dương lịch.

Hội Ái Hữu Cựu SVSQ/TVBQGVN xin chân  
thành chia buồn cùng gia đình hai bạn Quang và  
Cần.

Nguyện cầu hương hồn cụ sớm tiêu diêu miền  
cực lạc.

Thay mặt gia đình cựu SVSQ/TVBQGVN  
Cựu SVSQ **LÂM QUANG THỊ**  
Hội Trưởng Hội Ái Hữu Cựu SVSQ/TVBQGVN

## PHÂN ƯU

Rất đau buồn hay tin nhạc mẫu của cựu SVSQ  
Huỳnh Văn Lộc (K19) là :

Bác **ĐINH THỊ Y**

Đã qui tiên ngày 23 tháng 2 dương lịch tại  
Saigon, Việt Nam hưởng thọ 78 tuổi.

Toàn thể gia đình cựu SVSQ Khoa 19, chân  
thành chia buồn cùng gia đình anh chị Lộc.

Thành kính nguyện cầu hương hồn bác sớm  
tiêu diêu miền cực lạc.

Thay mặt gia đình cựu SVSQ/TVBQGVN Khoa 19  
Cựu SVSQ **NGUYỄN VIỆT HỒ**

## PHÂN ƯU

Được tin nhạc phụ và thân phụ của cựu SVSQ  
Quách Tinh Cần và Trần Thanh Quang là

Cụ **TRẦN VĂN ĐẶNG**

Đã mệnh chung ngày 16-2-1984 tại Columbia tiểu  
bang Missouri. Hưởng thọ 69 tuổi. Chân thành chia  
buồn cùng tang quyến.

Ban Chấp Hành Hội Ái Hữu  
Cựu SVSQ Vùng Bắc Cali

## PHÂN ƯU

Vô cùng xúc động được tin :

Anh **TRẦN VĂN ĐẶNG**

Đã qua đời tại Columbia, Missouri ngày 16  
tháng 2 Dương lịch hưởng thọ 69 tuổi.

Thành thật phân ưu cùng chị Phan Thị Thân  
và gia đình.

Cầu nguyện hương hồn anh sớm tiêu diêu cõi  
niết bàn.

Bà quả phụ Quách Ba nhũ danh Trương thị Ba  
và các con

**TVBQGVN**

*Hà Trinh Tiet K29*





## CHẤT HÓA HỌC TRONG CHIẾN TRANH

Sưu tầm của NGUYỄN VĂN TRỌNG

**K**hoài Cộng Sản thường bị thế giới kết án vì đã sử dụng vũ khí hóa học trong chiến tranh. Chẳng hạn như Nga Sô dùng vũ khí hóa học để tiêu diệt kháng chiến quân ở A Phú Hãn và Yemen, Việt cộng dùng vũ khí hóa học trong chiến tranh ở Ai Lao và Cam Pu Chia.

Khi cần để tiêu diệt kẻ đối lập, khối Cộng Sản không ngần ngại dùng đến vũ khí hóa học là một loại vũ khí tung được coi là vô nhân đạo vì tính khốc hại của nó, nhất là làm cho nạn nhân chết từ từ trong đau đớn !

Vũ khí hóa học có nhiều chất khác nhau : chất nhiễm thể là chất ảnh hưởng đến cơ thể con người, gây bệnh tật. Chất nhiễm xạ phát nguyên tử phóng xạ của nguyên tử, chất khói hay chất cháy ...

Dựa trên tính tác hại của chất hóa học, vũ khí hóa học của khối Cộng Sản có thể tạm chia ra làm tám loại sau :

- 1- Loại ảnh hưởng đến thần kinh như V-agents, Tabun, Sarin, Soman.
- 2- Loại ảnh hưởng đến da như Mustard, Lewisite.
- 3- Loại nhiễm độc trong máu như Cyanogen Chloride, Hydrogen Cyanide.
- 4- Loại ảnh hưởng đến phổi như Diphosgene, Phosgene.
- 5- Loại gây cơ thể mất thăng bằng như chất BZ.
- 6- Loại cháy như xăng đặc.
- 7- Loại khói cay.
- 8- Loại làm cho điện loạn hay ngứa ngay, loại này gồm những chất làm chảy nước mắt như Chloropicrin, làm chảy mũi như Sternites.

Khi nói đến vũ khí hóa học người ta thường liên tưởng đến hơi độc ; thực ra dùng chữ hơi độc không được đúng cho lắm vì phần lớn các chất hóa học là thể lỏng ở nhiệt độ trung bình. Hỏa tiễn, bom hay tạc đạn mang



chất hóa học khi nổ làm văng ra các tinh thể hóa học ở thể lỏng hay những hạt bụi nhỏ li ti trong không khí. Tuy nhiên, vì hơi nóng khi phát nổ khiến cho chất hóa học biến sang thể hơi. Nhiều khi chất hóa học được chuyên chở bằng phi cơ dưới trạng thái lỏng và được phun ra tại chiến trường như nông dân phun thuốc sát trùng trên cánh đồng vậy. Một vài chất hóa học hiện đại có thể ở thể đặc như bột để giữ cho ảnh hưởng tác hại lâu hơn.

Ba yếu tố căn bản của vũ khí hóa học khi sử dụng thường là :

- 1.) Chiến thuật và mục đích sử dụng vũ khí hóa học.
- 2.) Ảnh hưởng của vũ khí hóa học nơi cơ thể con người.
- 3.) Tính dai dẳng tại mục tiêu.



Chiến thuật của quân đội Hoa Kỳ nhằm sử dụng tối đa hỏa lực đánh liên tục để đàn áp và truy lùng đối phương. Vì kém ưu thế và còn thiếu kinh nghiệm tác chiến với Hoa Kỳ, các đơn vị Việt cộng bị thất bại nặng nề. Một vài trận đánh điển hình đã diễn ra, vắn tắt như sau :

- Ngày 8-6-1966, Sư đoàn 1 bộ binh Hoa Kỳ chạm súng với Trung đoàn Q.761 tại Tàu Ô. Việt cộng bị thiệt hại nặng, phía Hoa Kỳ thu được cả đại bác 75 ly và đại bác phòng không 57 ly.

- Ngày 11-06-1966, đại đơn vị này chạm súng với Trung đoàn Q.763 tại Tây Bắc Lộc Ninh, Việt cộng cũng bị thiệt hại nặng.

- Ngày 30-06-1966, lại một lần nữa chạm súng với Trung đoàn Q.763 tại phía Bắc cầu Cồn Lê, lần này Việt cộng chết tới 300 người.

- Ngày 1-7-1966, lực lượng Hoa Kỳ liên tiếp chạm súng với Trung đoàn Q.761 tại vùng Ta Thiết.

- Ngày 9-7-1966, trong khi theo dõi đối phương, một thành phần của Sư đoàn 1 bộ binh Hoa Kỳ chạm súng với tàn quân của Trung đoàn Q.761 tại cầu số 3 XT695.750, trong trận này Việt cộng bị thiệt tới 400 người cả chết và bị thương.

c/ Năm 1967 : một vài trận đánh biên giới.

Trước những thất bại liên tiếp trên, từ mùa thu năm 1966 tới cuối mùa thu năm 1967, Việt cộng tranh ne những trận đánh lớn với quân đội Hoa Kỳ, và cho phân tán các đơn vị ở cấp đại đội và trung đội để quay lại hoạt động du kích, quấy rối các công cuộc bình định nông thôn của VNCH.

Điển hình tại Bình Long :

- Ngày 5-1-1967, đại đội biệt kích quân (2) trại Chí Linh hành quân chạm súng với một tiểu đội Việt cộng tại XT.882.755. Kết quả 5 Việt cộng chết.

- Ngày 23-1-1967, cũng đại đội này hành quân khám phá một kho lương thực ở Nha Bích.

- Ngày 29-3-1967, trung đội tinh bao tiểu khu phối hợp với một trung đội thám sát Hoa Kỳ hoạt động chạm súng với địch cấp đại đội tại XT.820.712.

- Ngày 21-4-1967, một tiểu đoàn bộ binh yểm trợ công tác xây dựng nông thôn tại Tân Hưng, khi lực soát vùng Sóc Xiêm đã chạm súng với một đại đội địch.

- Ngày 14-5-1967, một đại đội Dân sự chiến đấu (2) Chí Linh chạm súng với một đại đội Việt cộng tại XT 855.725.

- Ngày 22-5-1967, một thành phần của Sư đoàn I bộ binh Hoa Kỳ chạm súng với một trung đội Việt cộng tại phía Đông Phú Lễ, XT.675.875.

- Ngày 22-6-1967, trại dân sự chiến đấu Lộc Ninh hành quân hai đại đội vùng Ta Thiết, chạm súng với một đại đội Việt cộng, có tới 60 địch chết tại trận.

- Ngày 11-7-1967, lần đầu tiên trong năm, một thành

phần Việt cộng cấp trung đoàn tấn công căn cứ của Tiểu đoàn 2/9 yểm trợ xây dựng nông thôn tại Tân Hưng. Kết quả Việt cộng bị chết 157 người bỏ xác tại trận.

Tóm lại, tỉnh Bình Long được yên tĩnh trên một năm. Từ mùa thu năm 1967, Việt cộng gia tăng các hoạt động chống can và mở một vài trận đánh quy mô ở sát biên giới.

- Trận thứ nhất : Việt cộng tấn công trại lực lượng đặc biệt Tống Lê Chân.

Trại Tống Lê Chân ở giáp ranh tỉnh Bình Long và Tây Ninh cách xa biên giới Việt Miên trên 10 cây số. Ngày 3-8-1967, trại hành quân đã chạm súng với địch. Đêm 6/8, đặc công địch bao vào gần đồn đặt chất nổ Bangalore, bắn B40 vào các công sự chiến đấu rồi một thành phần gồm một trung đoàn cơ trọng pháo yểm trợ tấn công vào trại. Kết quả trại không mất, Việt cộng bị thiệt hại nặng.

- Trận thứ hai : Việt cộng tấn công quận lỵ Lộc Ninh.

Các Trung đoàn Q.762 và Q.763 (3) thuộc Sư Đoàn Công Trường 9 tấn công Chi khu Lộc Ninh đêm 28-10-1967. Toàn bộ quân Lộc Ninh bị tràn ngập nhưng Chi khu Lộc Ninh vẫn giữ được quyền kiểm soát. Quân tăng viện kể cả lực lượng đồng minh được phái tới giải tỏa. Việt cộng có đại bác phòng không và có pháo binh từ biên giới Việt Miên tung đợt công. Trận đánh kéo dài tới chiều 30-10-1967, quân Việt cộng thất bại mới chịu rút về bên kia biên giới.

(1) Hành lang xâm nhập miền Nam, danh từ thông dụng mà Tây phương gán cho là "đường mòn Hồ Chí Minh" bắt đầu hoạt động từ năm 1960, mãi tới năm 1966 sự hoạt động mới thực sự mạnh mẽ.

(2) Theo tập địa phương chí Bình Long ấn hành năm 1968, trong đó ghi "đại đội biệt kích quân trại Chí Linh" "đại đội dân sự chiến đấu Chí Linh". Người viết không sửa lại, vẫn giữ nguyên vì thực ra những danh từ này xét thấy không sai và được sử dụng tùy thích trong quân đội. "Dân sự chiến đấu" "Civilian irregular defense group, tắt là CIDG) là những người dân địa phương được tuyển mộ cầm súng hoạt động quân sự, do ngân khoản bảo trợ của Lực lượng đặc biệt Hoa Kỳ. Nhiều người hợp thành đại đội, nhiều đại đội hợp thành trại và thường đóng ngay ở địa phương tuyển mộ. Những người dân sự cầm súng chiến đấu trong một trại thường hoạt động theo lối biệt kích (strike foree) nên gọi là biệt kích quân. Gọi khác nhau, nhưng "dân sự chiến đấu" và "biệt kích quân" cũng chỉ là một loại.

(3) Những trung đoàn này về sau đã được đổi danh hiệu khác.





# SINH-HOẠT CỤ SVSQ TRƯỜNG VÕ BỊ QUỐC-GIA VIỆT-NAM

Lại Đức Hùng

Ghi Nhận

NGÀY QUỐC TẾ NHÂN QUYỀN

Ngày 11 tháng 12 năm 1984

Trưởng ban tổ chức :

- Nt Lâm Quang Thi, K3
- Gs Nguyễn Văn Canh
- Ls Vũ Ngọc Tuyên

Tổng Thư Ký : Nt Bùi Đình Đạm

Phụ tá kiêm Nội vụ : Lại Đức Hùng (K 24)

Mặc cơn bão rút kéo dài từ buổi chiều hôm 9/12, tối 10/12. Nt Thi cũng đã cùng các anh chị em thuộc các đoàn Thanh Niên Quốc Gia, Đoàn Văn Nghệ Quốc Gia, Đoàn Thanh Niên Thiện Chí San Jose dầm mưa dựng khán đài cho buổi lễ.

Bằng lý tưởng cao đẹp, bằng nhân nại kiên trì, bằng tuổi trẻ hăng say các thanh niên, thiếu nữ thuộc các đoàn thể kể trên đã và đang tiếp tục âm thầm đóng góp vào cuộc đấu tranh chung. Anh, chị, em mỗi người một tay tạo dựng quang cảnh cho buổi lễ, một nhà báo đã ghé thăm, đứng dưới chiếc dù che mưa ghi ghi, chép chép, cuối cùng đã phát biểu : "Các anh chị em chính là các chiến sĩ vô danh".

Tối hôm đó, để đề phòng mọi sự phá hoại có thể xảy ra, các anh, chị, em trong đoàn TNQG đã tình nguyện thay phiên nhau gác khán đài. Toán gác đã chia sẻ đêm trường dưới mái lều sũng nước và gió buốt của đêm đông.

Sáng ngày 11-12-1984 gió vẫn thổi lạnh, mưa vẫn rơi đều, BTC cũng như các anh em trong đoàn Văn Nghệ Kháng Chiến đã tề tựu đông đủ. Các em nhỏ học sinh lớp



Anh em, đồng bào còn đang bị đày ải trong lao tù Cộng sản. Phải đập tan cũi sắt và gông xiềng.

Việt ngữ Văn Lang (do anh, chị, em đoàn TNTC tình nguyện phụ trách giảng dạy). Đồng bào, Quan khách gồm bà Ginetta Sagan (ủy viên trung ương Hội Ân Xá Quốc Tế), hai đờng kim và cựu Thượng nghị sĩ tiểu bang California, Hội viên hội đồng tỉnh San Jose và Fremont, Đại diện của Hội John Birch Society đã đứng dưới những chiếc dù cầm tay tham dự buổi lễ.

Cựu già phát biểu "Tôi già rồi, sức lực chẳng còn đủ để đóng góp, nghe các ông tổ chức biểu tình lên án Cộng sản xin đội mưa đến đóng góp tinh thần anh thanh niên tóc





Chau Chi phát biểu cảm tưởng trong buổi lễ :  
 "... Xin các Bác, các Chú giành lại quê hương ..."

súng ướt mưa : "Thời gian qua tôi đã chỉ biết lo cho ca nhân tôi, sau vụ này xin các ông cho địa chỉ mỗi khi cộng đồng có họp tổ chức các công tác tôi xin tình nguyện tham gia".

Lễ rước Quốc Kỳ đã diễn ra trong bầu không khí trang nghiêm, Quốc Kỳ Việt Nam do Hải (24) và quốc kỳ Hoa Kỳ do trưởng nam của ông Howards (một thân hữu Hoa Kỳ) song song tiến vào địa điểm hành lễ. Tiếng gió rít, tiếng mưa rơi thêm ngấm ngùi cho phút mặc niệm các chiến sĩ và đồng bào đã bỏ mình vì chính nghĩa, tự do.

Trong bài diễn văn khai mạc, Nt Thi đã đại diện ban tổ chức vạch trần những hành động vi phạm nhân quyền của cộng sản Việt Nam và cộng sản Nga Sô, đồng thời kêu gọi đồng bào đóng góp tích cực trong công việc thực tiễn lương tâm nhân loại trước những vi phạm nhân quyền và tội ác của cộng sản. Yêu cầu ông Tổng Thư Ký và các thành viên của Liên Hiệp Quốc, dùng quyền hạn của mình buộc CSVN tôn trọng các qui tắc căn bản của bản Tuyên Ngôn Quốc Tế nhân quyền.

Tiếp theo bà Sagan đã lên diễn đàn dẫn giải đường lối để đồng bào Hải ngoại có thể vận động với Hội Ân Xá Quốc Tế.

Cụ Trần Hữu Phúc đại diện cộng đồng Việt Nam kêu gọi tránh đấu giải phong quê hương khỏi ách cộng sản.

Em thiếu nhi làm nhiều người rơi lệ "Cộng sản ác lắm, họ bắt Ba con đi cải tạo mãi chẳng thấy thả về, Mẹ con phải gửi chung con đi chui trước để chúng con còn có

trương lai, xin các Bác, các Chú giành lại quê hương để chúng con được gặp lại Ba Mẹ và tất cả các gia đình người Việt Nam được đoàn tụ, xum họp ..."

Các dân biểu, nghị sĩ, hội viên hội đồng tỉnh cũng lần lượt phát biểu cảm tưởng và lập trường chống cộng cũng như cam kết sẽ giúp đỡ cộng đồng Việt Nam trong khả năng của họ trong công cuộc đấu tranh chung.

Đoan Văn Nghệ Khang Chiến đã xen kẽ với những bài ca đấu tranh gọi bốn phận của con dân Việt với Tổ Quốc.

Buổi lễ kết thúc với hành động phá củi cộng sản, giải thoát chiến hữu và đồng bào. Một đêm thức trắng và vài tiếng đồng hồ dưới mưa gió có thấm gì so với nỗi khổ triền miên của đồng bào và các chiến hữu ruột thịt ở quê nhà. Một thanh niên phát biểu dưới cơn mưa lại bắt đầu nặng hạt.

#### NGÀY HỌP MẶT CỦA CỤU CHIẾN BINH HOA KỲ Ở VIỆT NAM VÀ ĐẠI DIỆN CỘNG ĐỒNG VIỆT NAM 18-12-1984.

Chủ tọa buổi lễ :

Nt Lâm Quang Thi

Cụ Trần Hữu Phúc

Trưởng ban :

Lại Đức Hưng (24)

Đỗ Văn Hội (Bác sĩ)

James Barker (Viet Veterans)

Buổi họp mở đầu bằng bữa "Pot Luck" và hàn huyên giữa 40 đại diện Cộng Đồng Việt Nam. Các cựu quân nhân Hoa Kỳ ở Việt Nam và gia đình.

Phía cộng đồng Việt Nam có sự hiện diện của :

Nt Lâm Quang Thi, Nt Bùi Đình Đạm, Cụ Peter Phùng, Cụ Cao, Cụ Phúc và quý cụ thuộc hội Cao Niên. Các cựu Sĩ quan Hải, Lục, Không quân Việt Nam : ô.ô. Đức, Lộc, Hồng, Vinh, Thắng, Chứng, Lục v.v... cùng một số cựu quân nhân và đồng bào Việt Nam. Phía cựu quân nhân Hoa Kỳ về phần khởi hiện ra rõ rệt.

Một cựu trung sĩ TQLC : "Những buổi lễ như thế này, làm cho chúng tôi được an ủi rất nhiều. Cảm ơn quý vị nhiều lắm !!! Tất cả mọi người đều mang bụng tên có ghi đơn vị, nơi đã phục vụ đã chia ra tung nhóm, hàn huyên.

Trong bài diễn văn trả lời những câu phỏng vấn của đại truyền hình Nt Lâm Quang Thi đã so sánh thái độ khác biệt của quân chung Hoa Kỳ trong ngày hồi hương của Cựu Chiến Binh Hoa Kỳ ở Việt Nam và các TQLC Hoa Kỳ trở về từ Lebanon cũng như đặt vấn đề : Nếu Hoa





tường xác đang của các vị đại diện Việt Nam.

Bà Henneberg chủ tịch hội "Forget-me-not" cũng lên diễn đàn trình bày về các thành quả tranh đấu cho POW & MIA.

Các Cựu Quân Nhân Hoa Kỳ đã làm một buổi lễ "Một ngọn nến cho người đồng đội". Đại diện các vùng và tỉnh đã quây quần quanh quốc kỳ Việt Nam và Hoa Kỳ thay nhau đọc từng bài thơ cho các bạn đã hy sinh và các bạn đang bị lưu đày trong lao tù cộng sản.

Buổi họp mặt đã gặt hái được nhiều thành công và gây tiếng vang tốt đẹp trong dư luận Hoa Kỳ.

### HỘI CHỢ TẾT GIÁP TỶ 1984 TẠI SAN JOSE, CA.

Trưởng Ban : Lê Văn Thặng (Hội K.Q.)

Phụ tá kiêm kỹ thuật : Lại Đức Hùng (24)



"Một ngọn nến cho người đồng đội"  
Hai cháu nhỏ cũng xin được thắp nến cho cha.

Kỳ không muốn chiến đấu ngăn làn sóng đỏ ở Việt Nam, ở Trung Đông và các nơi khác thì trong tương lai cuộc chiến đấu sẽ xảy ra ngay trước cửa ngõ của Hoa Kỳ (tại Cu Ba và Nam Mỹ ...). Kết thúc bài diễn văn Nt Thi đã đại diện cộng đồng Việt Nam tỏ lời tri ân sự chiến đấu cho tự do của các Cựu Quân Nhân Hoa Kỳ.

Cụ Trần Hữu Phúc đại diện cộng đồng Việt Nam trao tặng thân phụ của một phi công Hoa Kỳ bị mất tích trong khi thi hành công tác tại Việt Nam.

Cụ Peter Phùng phát biểu cảm tưởng đối với các sự hy sinh của các Cựu Quân Nhân Hoa Kỳ.

Trong hàng thính giả những tiếng "All Right" và tiếng vỗ tay nổi lên từng chập sau mỗi ý kiến và cảm

Trên 21.000 đồng bào và thân hữu Hoa Kỳ đã tham dự hội chợ. Quan khách đã được hướng dẫn tham dự buổi lễ cổ truyền "Tống Cựu Nghinh Tân" do cụ bà Phạm Truong và cụ Tổng T-ật chủ tế, được hướng dẫn đi thăm các phòng triển lãm đầy sắc thái Việt Nam : Phòng xin xâm, phòng đồ gốm Nam Bình, phòng sơn mài Thanh Lễ, phòng họa phẩm Bạch Phi, phòng nhiếp ảnh Tâm Nguyễn, phòng Phật Giáo, phòng Công Giáo, phòng sách báo, phòng tin tức của cộng đồng Việt Nam, phòng triển lãm của MTQGTNGP Việt Nam với tiếng nói của Đại Kháng Chiến.

- Ba mươi sáu gian hàng trò chơi và thực phẩm.
- 12 trò chơi vĩ đại do công ty Butler phụ trách.
- Giải vô địch bóng bàn quốc tế tranh trong ngày thứ bảy.
- Giải vô địch TĐĐ vùng Bắc California tranh trong ngày Chủ nhật. Hai giải này lôi kéo hàng ngàn khán thính giả. Tiếng reo hò cổ vũ vang dội, đặc biệt các đấu thủ Việt Nam đã chiếm được rất nhiều giải thưởng.
- Ba buổi trình diễn văn nghệ thật đặc biệt.
- Ngoài trời liên tiếp hai ngày do anh em SV và ban nhạc Tom Brother trình diễn.
- Chương trình văn nghệ đầy màu sắc của Gia đình Phật tử.
- Chương trình "Hương về Quê Mẹ" của cộng đồng Công giáo.

Hội chợ thành công mỹ mãn là do sự đóng góp của hầu hết các hội đoàn và đoàn thể vùng Bắc California.

Chi Hội Ái Hữu Cựu SVSQ/TVBQGVN cũng có hai gian hàng thực phẩm và được kể là gian hàng đông nhất trong hội chợ.



# HÌNH ẢNH SINH HOẠT

## HỘI CHỢ TẾT CỦA CHI HỘI BẮC CALIFORNIA



(1) Anh Chi Hội Trương Vũ T. Đàng và các chị trong gia đình Võ Bị đang sửa soạn gian hàng trong hội chợ Tết Giáp Tý 1984 do Cộng Đồng người Việt vùng Bắc Cali tổ chức trong hai ngày 28 và 29-1-84.

(2) Với sự đóng góp nhân lực hùng hậu trong mọi việc từ đi chợ, nấu ăn, đứng bán hàng của các chị cũng như của các cùi Võ Bị trong công tác dọn dẹp, lau bàn ghế, nướng thịt và rửa chén bát đã đem lại thành quả tốt đẹp về tài chánh cho chi hội vùng Bắc Cali. Hình bên cạnh là Trương Khương (K19) và Đào Mạnh Thương (K23) đang hành nghề "Dish Washer".



45

TVBQGVN

*Hà Trinh Tiet K29*





(3) Các thực khách Việt Mỹ đã chiều cổ tận tình gian hàng Lâm Viên vì thức ăn ngon, giá rẻ mà lại được tiếp đãi ân cần.

(4) Ban nướng thịt đã làm việc không ngừng tay mà vẫn không đủ cung ứng cho nhu cầu thực khách đòi hỏi. Thức ăn đã bán hết sạch và gian hàng đóng cửa trước giờ bế mạc. Hình trên là Bùi V Hồng (K23) và Nguyễn V An (K27) đang nướng thịt.



(5) Sau hai ngày lao động cực nhọc nhưng tìm thấy niềm vui thân ái trong gia đình Võ Bội chi hội đã kiếm được số tiền lời là \$1.240. Đó là sự thành công đáng kể về tài chánh. Lâm Viên xin tri ân tinh thần đóng góp của tất cả các chị và Cui trong hai ngày này.



# đêm họp mặt TÂN NIÊN GIÁP TÝ

Anh Chi Hội Trưởng đang hướng dẫn N/T Lâm Q Thi Hội Trưởng HQH Cựu SVSQ/TVBQG VN phát tiền mừng tuổi cho các thiếu nhi của gia đình Võ Bị trong đêm họp mặt Tân Niên của chi hội vùng Bắc Cali ngày mùng 3 Tết Giáp Tý.



Hình bên dưới từ trái qua phải là các chị :

Nguyễn Thành Đức	(20)
Phạm Đình Thừa	(19)
Trương Khương	(19)
Nguyễn Văn Phép	(27)
Vũ Trọng Đăng	(21)
Nguyễn Văn Trọng	(27)
Trần Trọng Nghĩa	(26)



Bảy vị phu nhân đang tươi cười đón nhận các đóa hoa hồng thắm từ tay các chàng trai Võ Bị để ca ngợi tinh thần đóng góp tích cực của các chị trong hai ngày tham dự chợ Tết Giáp Tý đã đem lại thành công bất ngờ cho chi hội.





Ban Vũ thiếu nhi Võ Bị đã được các quan khách nhiệt liệt tán thưởng trong chương trình văn nghệ góp vui của đêm họp mặt.

Chị Lê Chí Thiệt trong quân phục tác chiến của người SVSQ đang song ca cùng chị Trương Khương đã gợi nhớ hình ảnh của một người em gái ghé lại xư lạch viếng thăm quán trương của một buổi chiều đông năm nào phải không các Cui nhỉ ?





# LỊCH SỬ MỘT TRUYỀN THỐNG

□ VINH SON/K20

## chuyện vui cười



Đã bao nhiêu Tết nơi đất khách quê người, gặp nhau tay lại xiết tay với lời thăm hỏi và câu chúc : "Thế nào, Tết nhất năm nay sẽ vui nhiều chưa ? Chúc anh hoặc chị nhiều thắng lợi". Thưa rằng vui thì thật chẳng vui, chỉ thấy buồn nhớ quê hương. Ngày xuân lễ Tết không hoa mai không hoa đào không hội hè đình đám chẳng phố thị cho người du xuân ... cho dù có nghỉ làm ở nhà ba ngày cũng chán phèo. Thời thì chỉ biết tụi ba nhóm bảy, lối xóm bầu bè lại rai ba sợi gọi là tương nhớ cái không khí Tết chốn quê nhà.

Lúc vui với nhau, cầm chùng cũng vai xấu bìa và ít nhất cũng hết một hai canh tiêu ma tuế nguyệt. Chiều nay Mồng Một Tết, chúng tôi tới mừng tuổi anh bạn chủ nhà nhân tiện có dịp đồng tâm nhất trí đưa cay nuốt đắng ... Nhậu cho đã cho quên kiếp đời tha hương phù du phiêu lãng.

— Vậy kính thưa gia chủ, có món gì đây ?

Gia chủ tùm tùm cười :

— Được rồi, tuyệt vời yên chí lớn ! Món thuần túy dân tộc, phổ thông đại chúng, triết lý cao siêu, ý vị thượng đẳng tình người. Kính mời. Cái gì tuyệt vời mà thiếu bạn hiền ? Tay này sẽ tạo lại hương vị, màu sắc và hùng khí của khung cảnh đấu tranh đầy vinh quang của dòng giống Việt Tộc oai hùng !

— Cái gì tuyệt vời mà lại ghê quá vậy Đại ca gia chủ ?

Chẳng ai hiểu được ý của anh bạn chủ nhà. Nhưng anh vẫn thân nhiên yêu cầu mọi người im lặng để mặc anh trình diễn :

" ... Kính thưa quý vị, thế là hôm nay, chúng ta đã hội tụ về đây khai mạc cho một mùa xuân đoàn kết tiến lên vinh quang. Quân hùng hội ngộ, đồng chí tương phùng. Váy quanh một đồng lửa hồng nung nấu trong lòng ước nguyện giải phóng quê hương. Không khí buổi nay, khung cảnh hiện nay, tuy ở nơi đất khách quê người nhưng đầy màu sắc của những Hoa Lư núi đồi lau sậy, Chí Linh thâm sơn cùng cốc. Hùng khí người xưa trào dâng trong huyết quản chúng ta đến độ trào ra nước mắt quê hương.

Người xưa đã làm gì, truyền thống còn tồn tại và lưu truyền cho chúng ta hôm nay cũng phải lấy máu viết lên lời thề quyết tâm ăn gan uống máu quân thù giải phóng quê hương. Để cho không khí của buổi quân hùng hội

nghĩa thêm long trọng, quý vị đã giao phó công việc tổ chức lễ Tế Cao Trời Đất và Huyết Thệ Minh Ngón cho tôi. Thật là một vinh dự ..."

Gia chủ tự nhiên nhờ giọng lại nói với mọi người :

— Đồng ý chưa ?

— Hay quá, hay quá, tiếp tục đi nào !

— Quý vị đồng ý là điều tất nhiên. Vì tại hạ đã là gia chủ tất phải lo liệu mọi bề tiếp liệu và an ninh. Quý vị gọi tôi là gia chủ thì tâm thương quá, nó đồng nghĩa với khổ chủ mà. Bởi vì, thưa quý vị quân hùng, mỗi tôi há chẳng phải chịu đựng cùng mọi bề này nọ nói ra nó kỳ lắm sao ấy ... Xin quý vị thông cảm trong tình thân ái oan giang hồ mà cứ tự tiện gọi tôi là MINH CHỦ ... thì tốt hơn. Vì ... thưa nay chính khách chính khứa ai cũng cơ sẵn ý thức rằng mình đang ngồi Minh Chủ cả. Họ tốn công tốn của tốn thì giờ hy sinh cả tình yêu với vợ đẹp con ngoan để tổ chức đảng, nhóm, lực lượng, phong trào, hội hè ... hồng cầm chắc trong tay cái ngôi chủ tịch ven vang với đời mà ly. Huống chi tại hạ phải khóm lung nấu nướng chi địa tận tình để quý bậu nhậu vui một đêm nay rồi mai lên đường dẫn thân trong sương gió mù khơi vì đại nghĩa ?

— Yên chí lớn ! Muốn sao được vậy ! Tiếp tục, tiếp tục.

Gia chủ háng giặng thật lớn rồi tiếp tục lại cuộc trình diễn :

" ... Trước hết với tư cách trưởng ban kế hoạch và tổ chức, tôi xin long trọng tuyên đọc chương trình. Buổi lễ gồm 2 phần. Phần I : Lễ Tế Cao Trời Đất, phần II : Lễ Huyết Thệ Minh Ngón. Hai nghi lễ này sẽ diễn ra trong không khí trang nghiêm trước Hồn Thiêng Quốc Tổ và Tiên Nhân, và Khí Thiêng Sông Núi chứng giám. Yêu cầu quý vị chuẩn bị làm lễ chào Quốc Kỳ và mặc niệm Anh Linh Chiến Sĩ ... Kế tiếp vị Minh Chủ cư hành Lễ Tế Cao Trời Đất ! ...

"Thưa nay, đất trời nổi cơn gió bụi. Thế xuân thu chuyển vận chu kỳ. Loài sáu bộ trốn sâu long đất, thoát chốc chui lên làm người, tràn lan nơi nơi, gieo rắc chết chóc tang thương chốn chốn. Người dân Việt cùng khổ lao tu, đời rách, tha hương lưu lạc, tiếng kêu than vang vọng tới trời cao, cảnh khốn khổ nhìn xem từ tận cùng đất thấp ... Hận thù uất ngất, đăm hào kiệt độc nhất vùng lên, nghiêng rặng vùng kiếm quét quân thù. Nay chúng tôi hội tụ về đây, tuyên cáo cùng trời đất, một quyết



tâm giải phóng giang sơn, cứu thoát đồng bào cho khỏi  
ách gông hung tặc tàn bạo ... Vậy long trọng tế cáo, bằng  
khai gươm chính nghĩa, cho bêu đầu một tư tội giặc tại  
đây ...”

Trong giờ phút thình lạng thật là tôn nghiêm, anh  
hùng hào hán chúng tôi kính ngạc nhìn nhau chờ xem  
đấng minh chủ hành động ra sao, coi bộ vô cùng trọng đại  
cứ như thiết sự vậy. Ông ta ngưng lại, thở mạnh một  
phát rồi lại lên giọng :

“Thế đã xong nửa phần nghi lễ. Bây giờ là Huyết Thệ  
Minh Ngôn ... Xưa nay, kẻ hào kiệt trọng nghĩa đệ huynh,  
lấy huyết thệ chứng minh tình bạn hữu. Đấng anh hùng  
nung nấu chí că, trích huyết mình viết lên lời thề bền  
vững không phai. Giờ phút đây, trước hồn thiêng tiên tổ,  
chúng tôi trang trọng lấy máu mình cùng viết lời thề :  
Quyết Tâm Giải Phóng Sơn Hà Việt Nam Yêu Dấu. Hồi  
Khí Thiêng Sông Núi, hồi Anh Linh Tiên Nhân, xin hãy  
chứng giám, chứng giám ...”

Hạ giọng thấp, vị minh chủ cầm lấy một chén rượu  
nổi với mọi người :

— Trong chén rượu này, lần lượt mỗi người chúng ta  
tự cắt tay nhỏ máu vào. Chúng ta hòa chung huyết thệ rồi  
cùng uống.

Nghe gia chủ, kiêm lễ chủ mà còn tự coi mình là minh  
chủ vừa trang nghiêm thảng thẩn nói vừa trao chén rượu  
đến từng người. Thú thật chúng tôi anh nào anh nấy rét  
run dật lui hết tron hết trội. Bạn đọc có thể tưởng tượng  
rộng rãi ra cảnh tượng lúc này. Cũng may quá, vị minh  
chủ ác ôn nhưng khả nãi này sau đó đã đặt chén rượu  
trên cái lò sưởi hể hả cười :

— Nghi lễ tạm chấm dứt, xin mời quần hùng an tọa.

Mọi người ngồi xuống vây quanh đống sưởi đang bốc  
ngọn lửa bập bùng, thở ra nhẹ nhàng. Gia chủ nói tiếp  
trong thao thao bất tuyệt :

— Như đã hứa, chúng ta phải vui với nhau một chút  
trong ngày Tết năm nay để tưởng nhớ xuân xưa chốn quê  
nhà. Những lễ nghi giả tưởng vừa qua tôi cố ý bày vẽ để  
anh em cùng hiểu ý nghĩa cao siêu của một món nhậu  
thuần túy Việt Nam mà nhiều người chưa hề biết tới.  
Diễn lại căn nguyên có tính cách lịch sử của món nhậu  
mà chốc nữa chúng ta sẽ thưởng thức tức là làm sống lại  
một truyền thống hào hùng của tiên nhân. Đó thật là một  
gia sản quý báu của cha ông chúng ta vậy. Người xưa  
chém cây, chém giặc làm lễ tế cờ hay tế cáo trời đất trong  
hội quần hùng, lại trích máu ấn thề cùng nhau quyết một  
long thực hiện hoài bão. Mô phỏng cung cách ấy, người  
đời trước sang tạo ra món ăn hẳn là muốn nhắc nhở  
người đời sau đừng quên nói chí các bậc anh hùng tiền  
bối mỗi khi đất nước lâm nạn.



## THÔNG BÁO

Trân trọng thông báo cùng các anh em Cựu  
Sinh Viên Sĩ Quan T.V.B.Q.G.V.N.

**Đại Hội CSVSQ/TVBQGVN Hải  
Ngoại Kỳ III sẽ được tổ chức vào  
ngày 27 tháng 5 năm 1984 tại  
Orange County, California, USA.**

**Ngày giờ và địa điểm chính xác  
sẽ được gửi đến anh em bằng thư  
riêng.**

Vậy yêu cầu anh em chuẩn bị tinh thần,  
phương tiện và thời gian để tham dự Đại Hội  
CSVSQ/TVBQGVN Hải Ngoại Kỳ III.

TM HT/HAH/CSVSQ/TVBQGVN

Tổng Thư Ký

Kính Mời

— Chí lý ! Hay tuyệt vời ! Đại ca thật đáng ngôi Minh  
Chủ. Nhưng món nhậu truyền thống đó há chẳng phải là  
món tiết canh ư, sao minh chủ cứ úp mở hoài vậy ?

— Đùng vậy, dân nhậu chúng ta ngày nay phải biết  
ràng đó không phải là một truyền thống chỉ để nhậu nhẹt  
mà là một biểu tượng của truyền thống đấu tranh lịch sử  
đã đi vào văn hóa dân tộc và phổ thông dân gian.

Một người bạn khoái chí lên tiếng :

— Đấng minh chủ thật khéo bày vẽ. Có vậy thôi mà  
cứ làm như thiết. Ngu đệ xin lãnh trách nhiệm thọc tiết  
chứ vớt bầu để Tế Cáo Trời Đất.

— Chưa hết ; chủ nhà lại tiếp : ... Ăn gan uống máu



quân thù là ước nguyện của các bậc anh hùng giải phóng dân tộc khỏi ách thống trị của bạo quyền thực dân. Lại nữa, bên cạnh máu đỏ của con vật xử dụng để tế sát còn có máu của người anh hùng làm cách mạng để tỏ rõ quyết tâm phục quốc. Máu đỏ dùng để viết nên lời thề và để chúng tỏ sự đồng tâm nhất trí trong hành động. Con đối với chúng ta hôm nay, vừa nghĩ tới nông nỗi phải ngậm đắng nuốt cay ra đi lưu lạc, vừa nhớ nước thương nhà xót xa đồng bào ruột thịt trong lao tù của bạo quyền cộng nô, chúng ta cảm hơn đến độ muốn ăn gan uống máu chúng. Tiếc rằng chưa ăn gan uống máu bọn chúng được thì món nhậu Tết Canh này cũng có thể nhắc nhở chúng ta mối hận thù hôm nay khôn nguôi, và rồi thì khóc thay cho những kẻ đã và đang cố tình quên đi nguồn gốc cùng trách nhiệm để hưởng thụ, khóc cho quê hương, khóc cho đồng bào. Và đây ! kính thưa quý quần hùng : Nước Mất Quê Hương !

Gia chủ mở tử rượu lời ra hai chai nước trắng giờ cao trong khi mọi người vỗ tay hoan hô inh ỏi :

— Hai chàng thất cố (1)

— Minh Chủ muôn năm ! Minh Chủ vạn vạn tuế ! Yêu cầu mọi người đừng dấy làm lễ chính thức tôn khổ chủ lên ngôi Minh Chủ.

— Nghe đây, nghe đây : Nay tuyên đọc bản Quyết Nghị của Quần Hùng Hội :

Điều thứ nhất.- Tôn phong Đại Ca gia chủ lên ngôi Minh Chủ.

Điều thứ hai.- Ngôi vị Minh Chủ kiêm Lễ Chủ kiêm Tiết Chủ kiêm Khổ Chủ kiêm Gia Chủ.

Điều thứ ba.- Quần hùng hội chấp nhận tư thất của khổ chủ làm địa điểm họp hội thường xuyên.

Điều thứ bốn.- Minh Chủ chấp chiếu quyết nghị của Đại hội, có trách nhiệm triệu tập và tổ chức các buổi họp hội mỗi tuần một lần ...

Làm tại, hồi 13 giờ ngày mùng một Tết xuân Giáp Tý  
Quần Hùng Đại Hội đồng kỳ ...

Tiếng vỗ tay, tiếng cười nôi òn ào vang lên trong căn nhà nồng nặc mùi khói thuốc. Ngay khi đó, món ăn truyền thống dân tộc được đem ra : một đĩa tiết canh vịt đặt bự.

Gia chủ lên tiếng :

— Nhân danh Minh Chủ, nay tuyên bố : Chúng ta bắt đầu khóc !

□ VINH SON

1) Danh từ của nhóm đệ tử lưu linh gọi cái nậm rượu ngày xưa giống như trái bầu khô.

## CHÚC MỪNG

Được tin :

CSVSQ NGUYỄN ĐÌNH HUY

thành hôn cùng

Chị NGUYỄN THỊ MỸ DUNG

ngày 3-3-84

tại Arlington, TEXAS

Thành thật chia vui và cầu chúc Anh Chị trăm năm hạnh phúc.

Chi Hội AH/CSVSQ/TVBQGVN  
tại DALLAS - FORT WORTH  
TEXAS

## CẢM TẠ

Chân thành cảm tạ :

- *Quý vị mạnh thường quân*
- *Quý vị văn nhân, thi hữu*
- *Quý cơ sở thương mại*
- *Các anh em CSVSQ, độc giả.*

Đã tận tâm giúp đỡ, ủng hộ nội dung và phương tiện cho ĐA HIỆU số 3 hoàn thành tốt đẹp.

HAH CSVSQ/TVBQGVN và ĐA HIỆU

## NHẮN TIN

• Trần Quang Diệu CSVSQ/K26 vừa đến Pháp, cần liên lạc với các bạn cùng khóa. Địa chỉ : 112 Bis, Rue des Pyrenées, Paris 75020, France.

Điện thoại : 356.14.85

• Trần Đắc CSVSQ/K6 Đình Bộ Lĩnh, muốn biết tin các bạn cùng khóa. Địa chỉ 14009 Cove Lane #103, Rockville, MD 20851.

• Nguyễn Văn Triết CSVSQ/K31 muốn biết tin các bạn Trác, Kiệt, Hải, Phong ...

• NT Xuyên Phá (K.13) báo lên khuôn thi nhận được bài của niên trưởng, Đa Hiệu xin danh cho số 5. Xin niên trưởng góp sức với Đa Hiệu lâu dài. Cảm ơn nhiều.



□ LÊ KIM THANH



## lâm viên

Phong trần nắng gió cháy làn da  
Mãi tóc trở màu bạc xót xa  
Sôi gương ngám giăng già như đá  
Sao tình xuân mãi nấu nung ta ?

Lông rạo rục niềm thương nỗi nhớ  
Máu ta căng, tim đập rộn ràng  
Nhớ dốc núi, lưng đeo, ngọn suối  
Tùng con đường, luống cải, vồng lang

Mùa Thu cúc quý còn trở hoa  
Màu tím lưu ly có nhạt nhòa  
Vườn xưa cây mít còn ra quả  
Đóa cúc đầu xuân là mượt mà ?

Chuông Đức Bà đổ hồi đêm thanh lễ  
Chùa Linh Sơn chiêng mõ có còn vang  
Hồ Xuân Hương giờ nước trong hay đục  
Nắng còn Xuân trên phi cảng Liên Khương ?

Tôi nhớ những ngày yêu thiết tha  
Rừng cây xanh lá cành la đà  
Buổi mai sương muối mờ hoa cỏ  
Đồi thông lộng gió suối reo ca

Miền man đong thác Datanla  
Rừng Ai Ân hương sắc đậm đà  
Gió thổi đồi Cù, môn Than Thơ  
Qua Suối Vàng gió hú Gougah

Đồi Đức Trọng chập chùng xanh bấp  
Đỉnh La Ba chuối rục vàng mai  
Đồng Phú Hội hai mùa trĩu hạt  
Hồ Nam Sơn cá nặng tay chài

Thôn Trạm Hành môn môn đảo tiên  
Hoa đông đưa suối nước Lâm Tuyên  
Mây Ngoạn Mục lưng lò đáy vực  
Lũng Đa Răng hồng thắm một miền

Tôi nhớ cà phê Arabica  
Dịu dịu hương thơm hoa nồn nà  
Trời xanh, xanh lá, xanh màu áo  
Cành cây éo lá, dáng kiêu sa

Bơ xanh no quả tròn hạnh phúc  
Mận vàng óng ả nắng chiều quê  
Bắp cải chặt lòng ôm quần quít  
Hàng dâu hơ hớ dậy tình mê

Nhớ da diết những chiều phơn phớt lạnh  
Gió Thu lồng, sột soạt áo bay bay  
Giờ Văn Khoa, Bùi Thị Xuân tan học  
Khu Hòa Bình rộn giấc reo vui

Mơ ngày tôi trở lại Đon Dương  
Đeo cao heo hút nắng chiều vương  
Đa Nhím bàng bạc thông lồng bóng  
Bản thượng xa lơ mơ trong sương

Mai này tôi trở lại Lâm Viên  
Trong khối tình chung, một chút riêng  
Đi mãi miết trên đường xưa lối cũ  
Mộng hiền hòa, vui sống thưở bình yên.



\* Nguyễn-Tiến-Ích

## VẤN ĐỀ ĐO THỜI GIAN

**T**hời gian là cái gì đây? Thời gian là cái gì bay không ngừng. Đối với độc giả con ở trại tị nạn chờ đợi định cư thì thời gian dài lê thê. Đối với cậu thí sinh trong phòng thi thì thời gian sao mà qua mau thế. Đối với con người ta, thời gian cứ thân nhiên lặng lẽ đưa ta qua bốn giai đoạn sinh lão bệnh tử, để với cát bụi lại trở về cát bụi.

*Trăm năm thì ngắn một ngày dài ghê.*

cho nên nhiều người có cái khuynh hướng sống hưởng thụ,  *vui xuân kéo hết xuân đi*, để rồi sau này tính số lại cuộc đời thì thấy trăm năm còn có gì đâu, để đến lúc nằm xuống không còn được một giọt nước mắt dù là của con cá sấu.

Con người là một sinh vật ý thức được thời gian. Do những hiện tượng tự nhiên, mặt trời mọc mặt trời lặn, trăng tròn trăng khuyết, bốn mùa xuân hạ thu đông người ta ý thức được có một sự thay đổi tuần hoàn. Bên Trung Quốc thì lịch đã được làm từ thời Phục Hy. Ngày thì theo mặt trời, đứng bóng là giữa trưa, giữa hai lần đứng bóng liên tiếp là một ngày, mỗi ngày có 12 giờ, giữa trưa là chính Ngọ, nửa đêm là giờ Tý (giữa đêm giờ Tý canh ba ...). Tháng thì theo tuần trăng, trăng tròn là vào khoảng ngày rằm (ngày vọng), trăng mới là vào ngày mùng một (ngày sóc) giữa hai lần trăng tròn liên tiếp là 29 ngày rưỡi. Nếu một năm là 12 tháng tính theo tuần trăng thì bốn mùa sẽ sai lệch hết và ảnh hưởng đến công việc trồng trọt vì thế cứ năm năm thì lại có hai năm nhuận, mỗi năm nhuận sẽ có 13 tháng, mỗi năm âm lịch không nhuận dài khoảng 353 đến 354 ngày. Trong năm năm sẽ có hai lần 353 và ba lần 354, tổng cộng là 1.768 ngày, nhưng năm 353 ngày sẽ có thêm một tháng nhuận 29 ngày, tổng cộng số ngày trong năm là 1.826 ngày. Quả đất đi vòng quanh mặt trời một vòng mất 365 cộng với gần  $\frac{1}{4}$ . Trong năm lần xoay vòng như thế, số ngày tổng cộng sẽ là  $365 \times 5 + \frac{5}{4} = 1826$  ngày, vì thế lịch ta tuy là

căn cứ vào mặt trăng lẫn mặt trời mà thời tiết vẫn đúng với tháng. Về phía trời Tây thì người Ai Cập là người đầu tiên đã ý thức được rằng một năm mặt trời là gần 365 ngày và cứ bốn năm thì phải thêm một ngày để điều chỉnh. Tuy nhiên mãi đến hai thế kỷ sau, vào năm 46 trước Tây lịch, Cesar mới chính thức quy định một năm 365 ngày và cứ bốn năm thì lại có một năm nhuận 366 ngày (gọi là lịch Cesar). Tuy nhiên sự điều chỉnh này lại quá lớn, nghĩa là trong  $3 \times 365 + 366 = 1.461$  ngày thì quả đất không phải đã quay đúng 4 vòng quanh mặt trời mà là bốn vòng thêm một tí nữa. Cái tí nữa này là khoảng 48 phút, tính theo giờ Tây phương, nghĩa là trung bình mỗi năm Cesar dài hơn năm mặt trời 12 phút, hay là so với năm mặt trời thì năm Cesar chậm mất 12 phút (lúc đồng hồ Cesar chỉ 00 giờ ngày 01-01 thì thực sự là 00 giờ 12 phút ngày 01-01 giờ mặt trời). Trong vòng một ngàn năm thì sự chậm trễ này sẽ tích lũy thành ra khoảng 6 ngày. Vào năm 1582, Giáo Hoàng Grégoire 13 phải thay đổi lịch Cesar. Theo lịch Grégoire nhưng năm không phải là bắt đầu thế kỷ, nghĩa là không tận cùng bằng hai con số không mà chia đúng cho 4 là năm nhuận. Năm nhuận sẽ có 366 ngày, như năm 1984 sẽ là năm nhuận. Nhưng năm bắt đầu thế kỷ như 1800, 1900, 2000, mà chia đúng cho 400 sẽ là năm nhuận như năm 1900 không phải là năm nhuận nhưng năm 2000 sẽ là năm nhuận. Ngoài ra, để mạng lịch trở lại đúng với thời tiết của năm thì sau ngày 4 tháng 10 năm 1582 là ngày 15 tháng 10 năm 1582, thành ra năm 1582 mất đi mười ngày. Vì bên Nga người ta theo đạo Công giáo chính thống (Orthodoxe) cho nên Nga vẫn giữ lịch Cesar, do đó mà ta thấy nơi cách mạng tháng 10 mà lại vào tháng 11 với lịch Grégoire, vấn đề giữ cho lịch theo sát với thời tiết tương đối đã được giải quyết, tuy nhiên số ngày tháng trong một năm không đồng mẫu số với chu kỳ quay của quả đất quanh mặt trời.

Căn cứ vào mặt trời, ngày chia làm ban ngày là lúc mặt trời ở trên chân trời, ban đêm là lúc mặt trời ở dưới chân trời. Vì quỹ đạo của trái đất quanh mặt trời, gọi là đường hoàng đạo, nghiêng khoảng  $23^{\circ} 45'$  đối với mặt phẳng xích đạo nên ban ngày và ban đêm thường không dài bằng nhau. Chắc độc giả còn nhớ câu nói tháng mười chưa cười đã tối, tháng năm chưa nằm đã sáng. Trong một năm chỉ có hai ngày mà ngày đêm dài bằng nhau là vào khoảng 21 tháng ba gọi là ngày Xuân phân, lúc đó là đầu Xuân và khoảng 23 tháng chín gọi là ngày Thu phân, lúc đó là đầu mùa Thu. Ngày dài nhất không phải là ngày đông minh đổ bộ lên Normandie mà gọi là Hạ chí vào khoảng 22 tháng 6, đêm dài nhất không phải là đêm nhớ bạn lòng mà là vào khoảng 22 tháng 12, gọi là Đông chí. Nếu ta ở Nam bán cầu như Úc hay Tân tây lan thì ngày 22 tháng 6 phải gọi là Đông chí và 22 tháng 12 phải gọi là Hạ chí vì thời tiết ở Nam bán cầu ngược với thời tiết ở Bắc bán cầu. Vì thời tiết cơ được là do độ nghiêng của mặt phẳng hoàng đạo đối với mặt phẳng xích đạo.



Nếu ta ở Bắc bán cầu mà mặt trời ở phía Bắc mặt phẳng xích đạo thì thời tiết sẽ ấm hay là nóng, và nếu mặt trời ở phía Nam mặt phẳng xích đạo thì thời tiết sẽ mát hay lạnh. Nếu ta ở Nam bán cầu thì thời tiết sẽ ngược lại. Thực sự ra quỹ đạo của quả đất quanh mặt trời là một ellip, tức là một thứ vòng tròn hơi méo một tí, một tiêu điểm của ellip đó rất gần với trọng tâm mặt trời. Khoảng cách từ trọng tâm mặt trời tới trọng tâm trái đất thay đổi một chút và mùa đông của Bắc bán cầu lại là lúc khoảng cách đó nhỏ nhất, thành ra thời tiết nóng lạnh là tùy theo mặt trời ở cung phía hay khác phía với nơi chúng ta ở đối với mặt phẳng xích đạo. Ngày căn cứ vào mặt trời, như ta nói ở trên là khoảng thời gian giữa hai lần đứng bóng liên tiếp, hay nói cho nó có vẻ khoa học kỹ thuật một chút là khoảng thời gian giữa hai lần mặt trời qua kinh tuyến trên, gọi là ngày mặt trời. Kinh tuyến là vòng tròn nối hai cực bắc nam và đi qua nơi ta đứng. Nửa vòng tròn đi qua cực bắc nam và nơi ta đứng gọi là kinh tuyến trên, nửa kia là kinh tuyến dưới. Trong khoảng thời gian chẳng hạn 1 giờ, đoạn thẳng nối mặt trời với quả đất quét được một diện tích. Theo định luật Kepler về chuyển động thiên thể, diện tích quét bởi đoạn thẳng nối liên mặt trời với quả đất trong một đơn vị thời gian là một hằng số. Do đó khi quả đất gần mặt trời, vào mùa đông, thì nó phải chạy nhanh lên một chút so với lúc nó xa mặt trời hơn, vào mùa hè. Cũng vì thế ngày mặt trời không dài bằng nhau. Giữa tháng hai và tháng mười một, sự dài ngắn đó có thể lên tới 15 phút. Do đó ta phải tạo ra một nét mặt trời nhân tạo, gọi là mặt trời trung bình, mặt trời này có một chuyển động biểu kiến đều chung quanh quả đất (ta có thể nói mặt trời quanh quanh quả đất như người ta đã tin như thế trước thời Galilée, chuyển động đó gọi là biểu kiến (apparent) thay vì thực sự), và mặt trời đó trùng với mặt trời thật mỗi năm một lần. Thời gian căn cứ vào mặt trời trung bình này gọi là thời gian dân sự (temps civil), các ngày dân sự đều dài bằng nhau và mỗi ngày chia làm 24 giờ. Tuy nhiên nếu lấy buổi trưa là lúc mặt trời trung bình đi qua kinh tuyến nơi ta đứng (gọi là kinh tuyến địa phương) thì một nơi nhỏ quanh chỗ ta ở cũng có vô số giờ khác nhau, và công việc làm ăn sẽ hư hỏng hết. Do đó, người ta chia quả đất thành 24 múi giờ (fuseau horaire) giới hạn bởi những kinh tuyến. Kinh tuyến gốc đi qua Greenwich là một ngoại ô của thành phố London. Múi giờ ứng với Greenwich là múi Z. Giờ căn cứ vào kinh tuyến Greenwich gọi là giờ quốc tế G.M.T. (do chữ Greenwich Mean Time, là giờ trung bình Greenwich, trung bình vì căn cứ vào mặt trời trung bình). Việt Nam ở vào múi giờ G, nhanh hơn giờ Greenwich 7 tiếng. Trước khi còn miền Nam thì giờ ta nhanh hơn giờ Greenwich 8 tiếng, giờ đó gọi là giờ mùa hè (heure d'été), người ta dùng nó để lợi dụng được nhiều hơn ánh sáng mặt trời và do đó tiết kiệm được điện năng. Người đề nghị giờ mặt trời là nhà bác học Mỹ Franklin, Franklin cũng là một lãnh tụ trong cuộc chiến tranh danh độc lập của Hoa Kỳ chống lại Anh. Đến

đây cũng vẫn chưa hết về chuyện ngày giờ. Thay vì dùng mặt trời để đo ngày, ta có thể dùng một ngôi sao thì dụ như sao Sirius là sao sáng nhất trên vòm trời (sao hôm, sao mai khi ta tới vị trí UB song song với UA thì quả đất đã quay đúng một vòng nhưng vì quả đất di chuyển từ T đến U, quả đất phải quay thêm một góc BUC nữa mới thấy lại được mặt trời ở đỉnh đầu. Đối với ngôi sao thì vấn đề đó không được đặt ra. Góc TSU quá nhỏ thành ra hai tia TA và UB coi như song song. Đây là chuyện ngày, còn về giờ thì chẳng hạn ta khởi sự từ Sài Gòn đi chuyển về hướng Tây theo với mặt trời, vào lúc 7 giờ sáng. Một giờ sau ta sẽ tới gần Colombo, lúc đó đồng hồ của ta là 8 giờ nhưng giờ địa phương mới 7 giờ, vì giờ Colombo chậm hơn giờ Sài Gòn 1 tiếng. Do đó ta phải vận động hồ lui lại một tiếng. Kế đó ta sẽ tới Karachi, lúc đó đồng hồ của ta là 9 giờ, nhưng giờ Karachi là 7, ta vận lại đồng hồ hai tiếng. Cứ như thế sau khi đi được một vòng trái đất, ta trở lại Sài Gòn, đồng hồ vẫn là 7 giờ sáng, nhưng là 7 giờ sáng ngày hôm trước, vì ta đã vận động hồ lui lại đều đều, mỗi khi đồng hồ lên được một giờ thì ta lại vận nó lui lại một giờ. Thành ra khi tới Sài Gòn ta phải thêm vào đồng hồ 24 tiếng nữa, nghĩa là phải tăng thêm một ngày. Muốn cho tiện việc điều hành, người ta mới lấy kinh tuyến 12 (Kinh tuyến Greenwich là 0 hay 24) làm đường đổi ngày quy định, nếu ta đi chuyển từ Đông sang Tây thì khi qua kinh tuyến 12, ta tăng thêm một ngày, còn nếu đi chuyển từ Tây sang Đông thì ta bớt đi một ngày. Vì thế mà trước kia khi đi từ Sài Gòn lúc 12 giờ trưa thì chừng độ 3 giờ cùng ngày ta đã tới San Francisco. Kinh tuyến 12 được chọn vì nó không đi qua nơi có người ở nhiều. Ở những nơi nó đi qua mà có người ở như miền vịnh Anadyr của Nga, ở về phía đông bắc bán đảo Kamchatka nơi mà chuyến bay 007 của Đại Hàn đã lạc vào rồi bị bắn hạ, hay quần đảo Aleoutiennes thì người ta phải bẻ cong nó đi để nó không đi vào đất có người ở. Trở lại vấn đề giờ. Mỗi nước tùy theo vị trí địa dư của mình thuộc vào múi giờ nào, sẽ ấn định một giờ chính thức. Giờ đó gọi là giờ pháp định (heure légale). Giờ pháp định không bắt buộc phải lấy giờ GMT làm gốc. Như Pháp cũng một múi giờ với Greenwich mà người ta lấy giờ mùa hè. Việt Nam trước kia cũng lấy giờ mùa hè. Giờ căn cứ vào Greenwich làm gốc gọi là giờ tiêu chuẩn như hiện nay thì Việt Nam dùng giờ tiêu chuẩn. Nước Mỹ trải rộng khoảng 60° vĩ tuyến, không kể Alaska và Hawaii, có 4 múi giờ khác nhau, từ Đông sang Tây gọi là giờ miền Đông, giờ miền Trung, giờ miền Núi và giờ Thái Bình Dương.

(còn tiếp)





# CHUYỆN VUI



## NÓI CHỮ

Hạ sĩ Ngơ ở gần nhà một ông đồ nho nên thường nghe ông nói chữ. Mỗi khi ông giận vợ là hét ồm ồm và cuối cùng kết luận bằng câu : "Thôi tôi không nói nữa vì "giáo đa thành oán".

Hạ sĩ Ngơ định tâm học thuộc câu này để mắng vợ. Một hôm Hạ sĩ Ngơ đi công tác về, vợ bận đánh tư sắc nên chưa kịp nấu cơm. Anh ta quá giận là hét rầy vợ và sực nhớ câu chữ của ông đồ nho nên kết luận : "Thôi tôi không muốn nói nữa vì "gao tra dài cang" chờ chẳng ích gì".

## CHA BAY CÙNG CHẾT

Ở đồng quê ít nơi có cầu vệ sinh nên bà con thường phóng uest ở các bụi rậm sau vườn hoặc dọc theo bờ ruộng. Một hôm binh Lém có dịp về thăm nhà và định ra sau vườn tìm một lùm cây rậm để giải quyết vệ sinh. Anh ta vừa ngồi xuống thì có một cặp trai gái trong làng cũng tìm nơi kín đáo để ân ái và giắt nhau đến ngồi trước bụi rậm của binh Lém. Cặp trai gái đang thề thốt ; Cậu thì nói nếu anh lấy em không được thì anh sẽ chết. Cô đáp lại nếu tình duyên của chúng ta trắc trở thì em cũng chết.

Binh Lém chưa giải quyết nỗi khó khăn của mình nên bực quá ben lên giọng : Nếu ông "ía" không được thì cha chúng bây cũng chết.

Cặp trai gái hoảng hồn vùng chạy mỗi người một ngã.

của TAO MẠNH ĐỨC

## CẮM CỜ

Một hôm binh nhưt Ngọc được truy lãnh một số tiền khá lớn nhưng bận hành quân nên không đưa về cho vợ được. Anh lúng túng không biết gửi nhờ ai vì anh ta có tính hay nghi kỵ. Anh đang suy nghĩ thì bỗng nảy ra một ý kiến rất hay là đem số tiền ấy ra chôn một nơi ít người qua lại và để khỏi thất lạc anh ta phải làm dấu chôn chôn. Để thi hành ý định trên anh bỏ số tiền ấy vào một hộp nhỏ bằng thiếc và đem chôn một nơi trên cánh đồng vắng. Sợ thất lạc nên anh cắm một cây cờ nhỏ nơi chôn tiền và để mấy chữ : "Chỗ này không có gì cả, xin chờ để ý".

## KHÔNG KHAI

Binh Hơ và bạn đồng đội là Nhạc cùng ở chung một trại gia binh với Trung sĩ Kẹo. Nhờ tài tháo vát của vợ, bằng cách cho vay ngắn hạn và nặng lãi nên gia đình anh ta rất khá giả.

Hơ và Nhạc biết TS Kẹo vắng nhà nên một hôm định len vào để vét một vó cho đỡ nghèo. Trước khi thi hành thủ đoạn ăn trộm, để ăn chắc hai chàng đồng nhau thề thốt nếu một người bị bắt thì nhưt định chịu một mình dù chết cũng không khai bạn đồng hành.

Rủi thay trong lúc vắng nhà TS Kẹo lại nhờ bố vợ, một tay võ có hạng, trông nom giùm gia đình. Hai tay trộm gà mò, khi mở xong cửa sau thì Nhạc có nhiệm vụ núp sau cửa để canh chừng con Hơ thì vào bên trong lục soát. Chẳng may đụng phải nhạc gia của TS Kẹo nên bị ông tóm cổ và tra khảo để tìm thêm thủ phạm. Ông hỏi Binh Hơ :

"Chú mày đi ăn trộm với ai ?". Sau vài phút dằn co chối cãi, Hơ chịu đầu không nổi ben la to : Dù ông có đánh chết, tôi cũng không chỉ thẳng Nhạc nó đang núp sau cánh cửa".

## ĐỐ NHAU

Đại đội của Hạ sĩ Bảy cùng các bạn sinh ở đồng quê miền Nam được tạm táng phai cho một đơn vị bạn ở miền Duyên Hải.

Một hôm được phép 24 tiếng, Bảy ben rủ bạn đồng đội gồm Binh Teo, Nụm và Quê cùng đi tắm biển.

Trong lúc đang nô đùa bơi lội thì có mấy ngư phủ đang kéo lưới giăng vào bãi biển. Đồng bọn liền rủ nhau đến xem và kéo lưới phụ cho vui. Kết quả ngoài số cá đủ loại lại lộn vào vại con Sam. Loại này có mu cũng giống như Rùa hay Cua đuôi dài giống như cá đuối.

Hạ sĩ Bảy thấy mấy con Sam rất lấy làm lạ không biết gọi là gì. Bảy định kể là gọi các Binh Teo, Nụm và Quê vào đó.

Hạ sĩ Bảy đưa cao con Sam lên và nói : "Teo đó anh còn này là con gì ?".

Teo trả lời :

— Thưa Hạ sĩ đó là con của biển.

Bảy nói :

— Trật lất, vậy đó Nụm là con gì ?

Nụm trả lời :

— Thưa Hạ sĩ, đó là con rùa nước.

Bảy nói :

— Trật nữa ! vậy Quê đó là con gì ?

Quê trả lời :

— Thưa Hạ sĩ, đó là con cá đuối.

Hạ sĩ Bảy biết chúng đều nói trật nên lên giọng đàn anh và nói lớn : "Cua, Rùa, Cá đuối giai phi, nó chỉ thị là con BỐ CẤP NƯỚC.

!!!



# CHUYỆN CẨM CƯỜI □ THIÊN RẬU



● Nếu như có một quốc gia mà mọi người dân không cần ăn hàng ngày, không cần quần áo để mặc thì chính quyền công sản Việt Nam được coi là chính quyền số dzách trên thế giới.

● Ở Đức chuyện gì không cấm đều được quyền làm ; chuyện gì cấm thì không được làm.

● Ở Pháp chuyện gì không cấm đều được quyền làm ; chuyện gì cấm cũng được quyền làm

● Ở nước CHXHCN Việt Nam chuyện gì cấm thì không được quyền làm và chuyện gì không cấm cũng không được quyền làm.

● Sau phiên tòa xử, một biện lý nhân dân bước vào phòng riêng để thay quần áo dân sự. Ông ta cười rử rượi :

— Các đồng chí ạ, tôi vừa được nghe một câu chuyện tiếu lâm trong phòng xử. Và một lần nữa ông không chịu nổi ông ta lại rử ra cười.

Những người chung quanh hỏi ông ta :

— Nay đồng chí, hãy kể lại cho chúng tôi nghe đi.

— Được, tôi sẽ kể lại. Tôi kết án 10 năm tù ở vì câu chuyện tiếu lâm ấy.

● Một nhóm đàn bà nông dân đi thăm quan thủ đô Hà Nội của Việt Nam. Họ được dẫn đi xem một phim cine về Phi Châu.

Một người trong nhóm đàn bà nông dân ấy nói :

— Phi Châu chắc chắn là đã có một cuộc cách mạng dài hơn nước của chúng ta nhiều. Hãy nhìn xem mọi người đều ở trường.

## hương tình xa hay anh ở phương đông em phương tây

Về TN dấu yêu

Anh ở phương đông, em phương tây  
Không gian ngan ngát nhớ thương đây  
Em đón mùa xuân, anh vào hạ  
26 giờ bay mỗi cánh mây



Mưa bay mưa bay giọt đan nhanh  
Em khóc trong mưa lúc biệt hành  
Núi Chinh còn đó mờ nhân ảnh  
Qua "Lệ Tuôn" rồi tóc có xanh ?

Em Maria, linh hồn tôi  
Chung bước tôi đi suốt một đời  
Con có em là còn tất cả  
Em T.N., em yêu dấu ơi !

Nước sông xanh trời mát hồn ta  
Phương trời em nắng ấm chan hoa  
Cho tin yêu em cười trong mắt  
Montigny vừa gần vừa xa

Dây kềm gai chia biệt phương này  
Chia cả đời anh với tương lai  
Tiếng em nghẹn ngào hòa gió núi  
Vọng thắm hồn Anh, lệ đã rơi !!!

Trái đất vẫn quay tim vẫn đập  
Thiên nhiên con Em, Anh còn say  
Lệ nhớ thương mắt nâu càng đẹp  
Hương tình xa, lòng anh ngắt ngây.

Trại tù K4 Tân Lập Vĩnh Phú tháng 6/1981

NGUYỄN TỔNG TIẾN/K20





# GIA ĐÌNH MŨ ĐỎ VIỆT NAM



Gia đình Mũ Đỏ Việt Nam tiếp tục nhận bảo trợ các chiến hữu Mũ Đỏ đã phục vụ trong SĐND (không phân biệt cấp bậc) và gia đình (cha mẹ, vợ con, anh em) vào Hoa Kỳ. Điều kiện không có thân nhân tại các quốc gia tự do.

Muốn được bảo trợ yêu cầu các bạn biên thư đầy đủ chi tiết để nhận diện đã phục vụ trong SĐND và các yếu tố :

- Ngày và nơi sinh
- Ngày đến quốc gia thứ hai,
- Ngày nhập trại,
- Địa chỉ hiện tại.

Về một trong những địa chỉ sau đây :

- **GDMD Trung Ương**  
*P.O. Box 3162 Santa Clara, CA. 95055*
- **GDMD Texas**  
*4003 Windrift Dr. Houston TX 77066*

- **GDMD Oregon**  
*5655 S.W. 182nd St. Aloha ORE. 97007*
- **GDMD Nam Cali**  
*P.O. Box 87 Midway City, CA. 92655*
- **GDMD Bắc Cali**  
*P.O. Box 3162 Santa Clara, CA. 95055*

**LƯU Ý :** Để tránh trở ngại cho chính các bạn xin chỉ gửi yêu cầu bảo trợ cho một nơi mà thôi. Ngoài ra các bạn muốn về : Washington D.C., Ohio, Washington State, Philadelphia, Connecticut, xin biên thư về :

GIA ĐÌNH MŨ ĐỎ TRUNG ƯƠNG  
để nơi đây sắp xếp.

THÂN CHÀO CỐ GẮNG

Santa Clara Nov. 14-1983

## GIA ĐÌNH MŨ ĐỎ VIỆT NAM CHÂN THÀNH CẢM TẠ :

Bác Sĩ HÀ XUÂN DU

1449 Park Ave. Suite 4 San Jose, CA. 95126

Bác Sĩ NGUYỄN HOÀNG HẢI

120 N. 4th St. Suite D San Jose, CA. 95112

Bác Sĩ NGUYỄN VĂN HIỀN

2451 S. King Rd. Suite B San Jose CA 95112

Bác Sĩ DƯƠNG QUANG LỘC

200 N. Jackson Ave. Suite C San Jose CA 95116

Bác Sĩ VÕ THỊ THỰC OANH

259 Meridian Ave. Suite 5 San Jose CA 95126

Bác Sĩ LÊ ĐÌNH TUÂN

2324 Montpelier Dr. Suite 6 San Jose CA 95116

Các vị hảo tâm trên đây đã nhiệt tình ủng hộ chúng tôi hiện vật. Để chúng tôi có phương tiện tương trợ cho các chiến hữu Mũ Đỏ kềm may mắn đang sống cuộc đời đầy đọa tại quê nhà.

Thay mặt cho toàn thể anh em Mũ Đỏ ; chúng tôi thành thật cảm ơn tấm lòng hảo hiệp của Quý Vị. Cầu nguyện ơn trên phù hộ cho Quý Vị.

T.M. GIA ĐÌNH MŨ ĐỎ VIỆT NAM TRUNG ƯƠNG  
BÙI ĐỨC LẠC





## sau cơn ngủ muộn

□ NGUYỄN TRUNG KHÁNH

Buổi sáng lòng ta bỗng đứng đưng,  
Lắng nghe ngán gió thổi trên ngàn,  
Hồn có mơ về bên bến Việt,  
Nhịp đời thêm thiếp mộng chiều Xuân

Buổi sáng lòng ta bỗng hững hờ,  
Nghe đời vô nghĩa kiếp tầm tợ,  
Bón ba ngang dọc mười năm chẵn,  
Mắt thoáng cay cay ngán cuối bờ.

Buổi sáng ta buồn kiếp nổi trôi,  
Trắng tay nhìn lại mỗi đơn côi,  
Dấu chân đã dựng đầy hoa tuyết  
Đã trắng ôm hận vị cơm ôi.

Buổi sáng lòng ta bỗng ngón ngang,  
Âm thầm thương xót phận tha hương,  
Tay lạnh chùi sương mờ kín cửa,  
È chề ta ngỡ kiếp tù nhân.

## không còn như xưa

Mắt em ánh nai vàng  
Môi em màu trái chín  
Nắng Ca Li hồng hồng  
Anh nhìn ơ chơi vui

□ QUỐC VIỆT 24  
về NKX

Lá dâu đây rơi nhẹ  
Anh ngỡ em là xưa  
Anh cất cao tiếng gọi  
Ơ - em cười từ xa

Anh chạy nhanh lên đời  
Tiếng em cười trong gió  
Anh chạy nhanh lên đời  
Em rằng ... giờ khác xưa

Anh về ngồi bó gối  
Em không còn như xưa.

thơ

## NHẮN TIN ĐA HIỆU



### CHAH/CSVSQ/TVBQGVN TẠI ÂU CHÂU :

Hội vô cùng phấn khởi về việc thành lập Chi Hội tại đó. Anh em ở đây cũng như Đa Hiệu đón nhận tin này một cách hân hoan. Cảm tạ anh em về số tiền ủng hộ Đa Hiệu. Nhớ gửi danh sách anh em và bài vở về. Đa Hiệu đang cần một Biên Tập Viên tại Âu Châu. Giữ chặt mối dây liên lạc. Đã gửi số 3 cho anh em. Rất thân.

### CHAH/CSVSQ/TVBQGVN NAM CALIFORNIA :

Những thành công rực rỡ của anh em qua Đêm Hát cho Quê Hương Lao Tử I và II mang lại niềm hân diện lớn lao cho Hội và tập thể chúng ta. Niên trưởng Hội Trưởng, Phó Hội Trưởng, và anh em đại diện Chi Hội Bắc California đã trình bày những nét vàng son ấy đến anh em ở đây, ai ai cũng nức lòng. Cảm ơn anh em về số tiền ủng hộ Đa Hiệu. Rất thân.

### ANH EM Ở GALANG INDONESIA :

Thư anh em gửi về hộp thư Hội, anh TTK nhận rồi tùy trường hợp chuyển qua đại diện khóa để tiện việc thông tin, giúp đỡ, hoặc giải quyết riêng. Rất nhiều trường hợp thư từ và lệnh phiếu không bao giờ đến tay các anh em vì nhiều lý do. Anh em ở đây không biết phải làm cách nào. Thông cảm. Rất thân.

### Bạn Hà Tấn Diên — Connecticut

Chờ những sáng tác, hồi ký của bạn. Gửi về ngay cho Đa Hiệu. Chúc thành công. Rất thân.

### Niên trưởng Bạch Hồ Nguyễn Đắc Thắng. Amarillo - Texas :

Vâng, trong lòng mỗi người chúng ta ai cũng hân diện, nhớ nhung Đà Lạt, nơi mang nhiều kỷ niệm êm đềm không thể tìm thấy lại trong cuộc đời con lại. Xin niên trưởng nghe mấy câu thơ của thi sĩ Ngọc Thủy Khanh, CSVSQ/K.24 :

Cung kiếm đời trai buổi chiến chinh  
Ra đi với mộng ước thanh bình  
Ngày mai ai hỏi ta Đà Lạt  
Vẫn nhớ vẫn thương vẫn tự tình.

Nhưng, thưa niên trưởng, ngoài Đà Lạt ra, ta còn một nơi hân diện nhất, nhớ nhung nhất và quan trọng nhất là quê hương Việt Nam. Ta phải làm những gì cho quê hương ? Xin niên trưởng nghe lại bài ca :

Làm việc đi không lo khen chê,  
Làm việc đi hãy say và mê,  
Cứ bắt tay từ từ chúng ta giải quyết  
Mình chậm chân đi sau người ta,  
Con ngồi đây nghĩ lo viễn vông  
Thắc mắc ngại ngùng  
Biết lúc nào mới làm xong.

Đã đăng bài Cọp Ba Đầu Rắn và Tết Mậu Thân tại Sóc Trăng. Nhớ gửi tiếp thiên hồi ký cho số 5. Thân mến.

### Niên trưởng Nguyễn Tống Tiến.

Đã nhận được thơ của niên trưởng, sẽ tuần tự đăng trên Đa Hiệu. Nỗi niềm của niên trưởng cũng là nỗi niềm của nhiều người. Thân mến.

### Nguyễn Hữu Chí K.25 Úc Châu :

Bà Sun ở đâu, viết thư về Hai Đầu Bò. Hồi ở đảo, có gửi ba lá thư và chút tiền cơm mà không nghe hồi âm. Cuộc sống bình thường chưa ? Gửi lời thăm Dục K28. Có liên lạc với Đặng Văn Khanh, nhớ cho địa chỉ.

### CSVSQ/K25 Phạm Vương Đốc, Lâm Thế Bình - Ga Lãng :

Nhận thư rồi. Trần Sỹ Thiện đã hồi âm. Nhận được hươu mà sao không nghe gì.



**DANH SÁCH QUI VỊ HẢO TÂM  
ỦNG HỘ TẬP SAN ĐA HIỆU**

Một số CSVSQ .....	83.00	Hãng Mỹ Vân .....	50.00
Khóa 21 .....	20.00	Ông Hoàng Sơn Lam .....	20.00
Cựu Trung Tướng Nguyễn X. Thịnh .....	10.00	Hoàng Trung Nghĩa (K26) .....	10.00
Cựu Thiếu Tá Nguyễn H. Ban .....	10.00	Ông Hoàng Gia Luyện .....	20.00
Cựu Đại Tá Trần T. Điền .....	10.00	Nguyễn Văn Lương (K26) .....	10.00
Bác Sĩ Nguyễn T. Hoan .....	10.00	Lâm Văn Minh (K19) .....	10.00
Văn Tư Nghiêm .....	10.00	Nguyễn Văn Đâu (K19) .....	10.00
Nguyễn Đ. Thặng .....	20.00	Lạc quyền trong ngày Tết Giáp Tý .....	100.00
Lâm N. Tánh .....	10.00	Trần Đắc (K6) .....	20.00
Danielle Hữu Trần .....	20.00	Trần Tương (K28) .....	20.00
Bác Sĩ Võ Thanh Thời .....	20.00	Đoàn P. Hải (K19) .....	20.00
Luật Sư Đoàn Văn Xuyên .....	25.00	Trần V. Triết (K31) .....	10.00
Cựu Trung Tướng Bùi Đình Đạm .....	20.00	Lê Phước Thiệt .....	15.00
Trần Quỳnh (K20) .....	10.00	Bà Dương Hiếu Nghĩa .....	50.00
Trần Văn Minh (K25) .....	20.00	Ông Trần Văn Sang .....	25.00
Mr. & Mrs. Phạm ngọc Tuấn .....	10.00	Ông Hồ Quang Nhứt .....	50.00
Trần Tường .....	20.00	Nguyễn Huệ (K25) .....	20.00
Lê Thị (K29) .....	20.00	Khóa 27 .....	50.00
Trần Q. Minh (K23) .....	10.00	Lưu Vĩnh Lữ (K12) .....	40.00
Phạm Đình Trác (K31) .....	10.00	Khóa 12 .....	100.00
Đàm V Quy (K26) .....	10.00	Chi Hội Nam Cali .....	200.00
Ngô Duy Lương (K23) .....	10.00	12 CSVSQ khóa 25 (mua bảo năm) .....	240.00
Nguyễn Văn Tào (K26) .....	10.00	Chi Hội Texas .....	70.00
Nguyễn Thanh Sang (K28) .....	20.00	Trịnh Văn Hôn (K20) .....	20.00
Trần Duy Ban (K29) .....	10.00		
Cựu Trung Tướng Hoàng Xuân Lâm .....	20.00		
		<b>Tổng Cộng : ...</b>	<b>1.628.00</b>

## H.Q. PRINTING

- Làm mọi công việc về in từ A đến Z
- Nhận in Danh Thiếp - Thiệp Cưới - Poster
- Mọi công việc từ đen trắng đến nhiều màu
- In và hoàn tất các loại sách, báo
- Các loại văn phòng phẩm

*1600 Wyatt Dr. #16  
Santa Clara, CA. 95054*

**Điện thoại : (408) 727-4606**

**Chỉ dẫn về việc nộp đơn khiếu nại và xin phóng thích cho thân nhân bị bắt giữ lên cơ quan AMNESTY INTERNATIONAL**

1.) Điền khai vào "Bản câu hỏi về người bị bắt giữ (PRISONER DATE QUESTIONNAIRE)" đính kèm.

2.) Gửi kèm theo tất cả các chứng từ, tin tức, dữ kiện liên hệ đến "Người bị bắt giữ" nếu có.

3.) Nếu đã nộp đơn khiếu nại tại một cơ quan quốc tế nào khác hay tại bất kỳ chi hội nào của Cơ Quan Amnesty International trên thế giới, xin gửi kèm phong ảnh hồ sơ và các dữ kiện liên hệ.

4.) Tại Mỹ, các đơn khiếu nại có thể gửi về địa chỉ dưới đây :

AMNESTY INTERNATIONAL, U.S.A.  
MRS. GINETTA SAGAN  
177 TOYON ROAD ATHERTON, CA. 94025

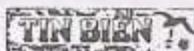
hoặc

NGÔ NGỌC TRUNG  
1088 Roewill Dr. #6 San Jose, CA 95117 Điện thoại (408) 984-7919

5.) Các thủ tục kế tiếp sau khi xử xét hồ sơ sẽ được thông báo sau bởi Cơ Quan Amnesty International.

6.) Mọi dữ kiện cung cấp đều được bảo mật tuyệt đối.

7.) Tất cả hồ sơ đồng báo đã gửi về LẠI ĐỨC HÙNG cũng đã được chuyển đến cơ quan Amnesty International, tuy nhiên, nếu có bổ túc xin điền đơn khiếu nại và gửi về địa chỉ nêu trên.



**Xuất Bản  
và Giới Thiệu**



**tạp văn 1983**

- Tác phẩm tiêu biểu cho 8 năm sinh hoạt cộng đồng.
- Khi người lính "già sung" để chiến đấu bằng cây bút có lửa.
- Từ DC, về ILLINOIS rồi đến SANTA CLARA qua QUEBEC CANADA.
- Bức tâm thư gửi về quê hương cho người ở lại.
- Thiên hùng ca tặng QLVNCH.

**Giá 8 mỹ kim**

**TIN BIEN** 1257 RUNSHAW PL.  
S.J.CA. 95121-USA.

THỦ TÚ VÀ CHI PHIẾU ĐỂ CHO TIN BIEN,  
MỖI CUỐN XIN GỬI THÊM 150S. CUỘC-PHI

**VĂN GIỚI VIỆT NAM**  
viết về

**cõi tự do**

**Giao-Chỉ**

**Nhà Văn Võ Phiến :**

Hạt kỳ rất có duyên và lối kể khéo léo vô cùng, khéo léo tới mức tái lĩnh ...

**Nhà Giao Bui Văn Bảo (Canada) :**

Rất hay. Độc đáo trong cư pháp nhận xét tình vi, bình luận chính xác. Tốt nao nhà tôi cũng đọc vài chương cho cả nhà nghe ...

**Báo Đới :**

Cõi Tự Do của Giao Chỉ là tác phẩm văn xuôi không thể chờ được.

**Nhà Văn Hoàng Khởi Phong (Đồng Nai) :**

Cõi Tự Do là một tạp văn ở đó tác giả đã dùng tới tận cùng chân thực.

**Nhà báo Phạm Huân :**

Thích thú nhất là phần điểm cuốn sách "20 năm ..."

**Nhà Văn Lê Tất Điều :**

Khỏi nói cũng biết là tôi khui "Cõi Tự Do" đến bậc nao. Nhiều bài đã đọc ở đâu đó rồi, tôi vẫn đọc lại và vẫn cảm khái.

**Báo Đất Mới :**

Đây là một trong những tạp văn giá trị viết bởi một tác giả có uy tín.

**Thi sĩ Ha Huyền Chi.**

Tôi đã nghẹn ngào đến chảy nước mắt khi đọc những bài anh viết ...

**Nhạc sĩ Phạm Duy.**

Tôi đã có điểm phục được anh thơ vào nằm trong cuốn sách rất có giá trị của anh ...

**Nhà báo Lê Văn Phục :**

Đọc thật mau, xong đọc lại cho thấm, long như dao cắt, nhức nhối tim gan, như lửa cháy bùng bùng.

**Nữ sĩ Trung Dương :**

Tôi thích nhất là âm i trong mỗi bài viết của anh.



Bác Sĩ Nha Khoa

# VÕ THỊ SÂM, D.D.S

Kinh nghiệm lâu năm

Voi sự hợp tác của:

# VÕ CÔNG QUẾ, D.D.S.



2034 FOREST AVENUE #2B  
San Jose, CA 95128  
ĐT: (408) 295 - 5756

825 VAN NESS AVE # 301

Giữa Eddy và Ellis  
Cửa vào Willow St. trên cầu Burger King.

San Francisco, CA 94109

ĐT: (415) 441-7588

(Bắt đầu hoạt động từ 12-12-1983)

Khi trước ở 2515 Ocean Ave # 2B

San Francisco, CA 94132

ĐT: (415) 587 - 7560



**CHUYÊN :**

- CHỮA CÁC BỆNH RĂNG VÀ MIỆNG
- TRỒNG RĂNG GIÀ CÁC LOẠI

ĐẠI ĐA SỐ CÁC LOẠI BẢO HIỂM CƠ THỂ  
KẾ LÃ ĐU  
 NHẬN MEDICAL

LÀM VIỆC TỪ THỨ HAI ĐẾN THỨ BẢY  
\* XIN LẤY HẸN TRƯỚC

## TRUNG TÂM NHA Y KHOA EAST SAN JOSE

2451 S. King Rd. Suite B. San Jose. CA 95122

(Góc S. King và Tully. Tiên đường xe bus 22 và 70)

NHẬN MEDICAL và BẢO HIỂM

BÁC SĨ NHA-KHOA

### VƯƠNG TỬ CẢNH

ĐT : 270-2020

THẠC-SĨ NHỊ KHOA

### NGUYỄN VĂN HIỀN

ĐT. : 270-2880

- Chữa bệnh răng miệng và làm răng giả
- Chuyên trị bệnh trẻ em và thanh thiếu niên
- Nguyên Nha Sĩ điều trị tại Tổng Y Viện Công Nguyên BS điều trị BV Đồ Vinh Sư Đoàn Dù
- Hoà và các BV Long Xuyên, Bình Dương
- Bác sĩ điều trị nhiều bệnh viện tại San Jose

**GIỜ LÀM VIỆC :**

NGÀY THƯỜNG:

10 giờ - 6 giờ

THỨ BẢY:

9 giờ - 3 giờ



**GIỜ LÀM VIỆC :**

THỨ HAI - THỨ SÁU:

9 giờ - 7 giờ

THỨ BẢY:

9 giờ - 5 giờ



TRUNG TÂM BẢO HIỂM STATE FARM  
**HỒ QUANG NHỰT**  
**NGUYỄN GIANG**

345 E. SANTA CLARA ST, SUITE 101, SAN JOSE CA 95113  
 ( Góc đường Số 8 và Santa Clara St )

VỚI HỆ THỐNG ĐIỆN TOÁN ECHO  
 CHUYÊN NGHIÊN CỨU VÀ THIẾT LẬP  
 CÁC LOẠI BẢO HIỂM:

- ĐỀ DÀNH TIỀN HỌC CHO CON EM
- TIẾT KIỆM HỮU TRÍ  NHÂN THO  SỨC KHỎE  TÀN TẬT
- XE CÔ  NHÀ CỬA  ĐỒNG ĐẤT  THƯƠNG MẠI

**ĐẶC BIỆT CHO VAY TIỀN ĐỂ MUA XE CŨ VÀ MỚI VỚI LÃI SUẤT THẤP  
 HƠN LÃI SUẤT THỊ TRƯỜNG 4 %**

VĂN PHÒNG: 298-5444  
 298-5475  
 298-5473  
 TỬ GIA: 274-9606

GIỜ LÀM VIỆC:  
 Thứ hai đến thứ sáu: 9 A.M - 6 P.M  
 Thứ bảy: 10 A.M - 3 P.M

# HAIRCUTTERY

3761 Lafayette St. Santa Clara, CA. 95050  
 (Next to 7 ELEVEN & SHELL Gas Station)  
 TEL. (408) 988-1619

## SALE

- Style cuts ..... \$5.00
- Shampoo Blow Dry Cut... 6.00
- Shampoo & Blowdry ..... 10.00 ..... 2.00 OFF
- Perms from ..... 25.00 & Up \$5.00 OFF

Monday thru Friday 10AM - 7PM  
 Saturday from 9AM to 5PM

NO APPOINTMENT NECESSARY

ANNIVERSARY DISCOUNT MONTH OF



# HUNG-VIỆT BẢO-HIỂM

Văn-Phòng Bảo-Hiểm Việt-Nam

120 N. Fourth Street Suite F

San Jose California 95112

D.T.(408)280-6454

THÀNH THẬT, TẬN TÂM, TIẾT KIỆM  
CHUYÊN MÔN VỀ BẢO HIỂM  
XE CỘ, NHÀ CỬA, CƠ SỞ THƯƠNG MẠI, NHÂN THỌ  
SỨC KHỎE, HỒI HỮU

Sẽ giúp đỡ và giải đáp thắc mắc của quý vị liên quan đến vấn đề bảo hiểm một cách thành thật và hết lòng.

**\*\* GIỜ LÀM VIỆC**

-Thứ Hai - Thứ Sáu : 9.30 - 6.30PM

-Thứ bảy - Chủ-Nhật : 10.00 - 4.30PM

NGUYỄN HUNG VIỆT

KÍNH MỜI

興  
越  
保  
險

Bác Sĩ

## NGUYỄN HOÀNG HẢI

Y KHOA TỔNG QUÁT, NHI KHOA,  
BỆNH NGOÀI DA và TIÊU GIẢI PHẪU  
120 N. 4th St. SUITE D, SAN JOSE CA. 95112

Điện thoại : (408) 292-7017



**CHUYÊN TRỊ :**

- Bệnh NỘI THƯƠNG toàn khoa, người lớn và trẻ em.  
Kham bệnh nhập học, chủng ngừa trẻ em.
- Bệnh phụ nữ, sản khoa
- Các chứng bệnh NGOÀI DA
- Các loại mụn, trung ca, mụn cóc, nốt ruồi, bươu da,  
giải phẫu da.
- Các chứng phong ngứa và dị biến ứng.
- Các chứng bệnh phong tình, truyền nhiễm.
- Tiêu Giải Phẫu và CHÂM CỨU.

NHẬN LÀM Y SĨ GIA ĐÌNH

□ American Board of  
Family Practice.

□ Tốt nghiệp Y Khoa Đại  
Học Oklahoma.

□ Nguyên Y Sĩ Trung Tả.  
Y Sĩ Trưởng Bệnh Viện 1  
Đã Chiến.

□ Nguyên Trưởng Khu  
Giải Phẫu và Sản Phụ  
Khoa Bệnh Viện Quảng  
Ngãi.

**GIỜ KHÁM BỆNH :**

Thứ hai - thứ sáu : 9AM - 6PM

Thứ bảy : 9AM - 3PM

Nhận MEDICAL và BẢO HIỂM

Tham gia chương trình phát sóng sửa WIC

BÁC SĨ  
**ĐỖ ĐÌNH TƯỜNG**

FAAF?  
1101 Clement Street, San Francisco, CA 94118  
(Loc Clement và 12 Avenue)

PHONE : (415) 668-6655

- Hội viên Hàn Lâm Viện các Bác Sĩ chuyên khoa Y Tế Gia Đình Hoa Kỳ
- Diplomate of the American Board of Family Practice
- Tốt nghiệp chuyên khoa Y Tế Gia Đình U.C. Davis 1977-1980
- fu nghiệp tại Letterman Army Medical Center San Francisco

TRỊ BỆNH : NỘI NGOẠI THƯỜNG, NGƯỜI LỚN VÀ TRẺ EM CÁC BỆNH SẢN PHỤ KHOA, BỆNH NGOẠI DA, THỤ MAU, THỤ NƯỚC TIỂU

KHAM BỆNH NHẬP HỌC, CHUNG NGỮA DỊCH THÂN SẢN SỐC QUÝ VI KHI NĂM BỆNH VIỆN

**NHAN MEDICAL VÀ BẢO HIỂM**

GIỜ KHAM BỆNH

Thứ hai - Thứ sáu : 9 AM - 6 PM

Thứ bảy : 9 AM - 3 PM

LUẬT SƯ

**ĐOÀN VĂN XUYỀN**



Juris DOCTOR, Univ. of California/Hastings, San Francisco  
ĐẠI SƯ DANH DỰ TIỂU Hạng ARKANSAS (Thống Đốc David Pryor phong tặng)

**CHUYÊN ĐOẠI BỒI THƯỜNG TAI NẠN :**  
Tham khảo miễn phí ; kết quả tối đa cho thân chủ.  
Chỉ nhận thu lao sau khi thân chủ được bồi thường.

**CHÚ TRỌNG VỀ BUSINESS, CÔNG TY, NHÀ ĐẤT ...**

(Đặc biệt tốt nghiệp Master of Business Adm. Univ. of Arkansas, và thuộc LSD Tòa Thượng Mai Quốc Tế Hoa Kỳ).

**ĐOÀN TỰ, QUỐC TỊCH, THE XANH LY DI, THUẾ VỤ**

**SAN JOSE**  
Lầu 2, Community Bank  
111 W. St John, Phòng 210  
San Jose, CA. 95113  
(408) 971-1603

**SAN FRANCISCO**  
2535 - 44th Ave.  
San Francisco,  
CA 94116  
(415) 543-2018

Bác Sĩ  
**HÀ XUÂN DU**

Chuyên môn Nhi Khoa, Y Khoa tổng quát và chăm cữu. Tốt nghiệp về Nhi Khoa (Board in Pediatrics) tại BETH ISRAEL MEDICAL CENTER & BROOKLYNCUMBERLAND MEDICAL CENTER

NEW YORK CITY  
**NGUYỄN LÃ Y SĨ TRUNG TÁ KHÔNG QUÂN VIỆT NAM**

Giờ làm việc 9giờ sáng đến 6giờ chiều

Thứ Bảy: 10 giờ sáng - 4giờ chiều

1449PARK AVE, SUITE 4

**SAN JOSE, CALIFORNIA 95126**

Điện Thoại: (408) 295-5170



**Nhà Medical và Bảo Hiểm**

Tiền đường xe bus số 87, 22, 81

**NGAY TẠI NGÃ TƯ HESTER VÀ PARK AVE.**

VỚI CÁC HỘI ĐOÀN XIN BỚT TỪ 30% ĐẾN 50% TRÊN GIÁ CHO MÙN THƯỜNG LÊ, HẾT THAY:

**10 BỘ PHIM V N DANH TIẾNG NHƯT**

Vã 4 phim bay nhự MÙA THU LA BAY...

- \* ĐÙA CON TRONG LỬA ĐỎ (Quái Nữ Sà Ma) với 28 tài tử VN danh tiếng nhứt \* CHẤN TRỜI TÌM với Hùng Cường, Kim Vui, Mộng Tuyền \* NĂM VUA HÈ VE LĂNG của 5 Đạo diễn Hoàng, Kỳ, Dân, Hoa, Hùng.
- \* QUÁI NỮ VIỆT QUYỀN ĐẠO: với Lê Hoa, Thanh Nga, Văn Chung, Ba Văn... \* TRIỆU PHU BẤT ĐẮC ĐI: với Thanh Việt, Thanh Nga, Ngọc Tuyết \* SAU GIỜ GIỜ NGHIÊM với Thanh Nga, Đoàn Châu Mậu, Ngọc Phú...
- \* NGƯỜI CHỒNG BẤT ĐẮC ĐI: với La Thoại Tân, Kim Cường, Năm Châu... \* SỞ VÔ MỐI ANH HÙNG: Thanh Nga, Ngọc Tuyết, Văn Chung... \* TỬ SAIGÒN ĐẾN ĐIỆN BIÊN PHỦ: Kiều Chinh, Thẩm Thúy Hằng, Lê Quỳnh...
- \* ĐẠI SÁT THỦ: phim Quyền cước nói tiếng Việt Nam với Dương Thanh... \* PHƯƠNG LÂM VÔ HIỆP: phim Vô hiệp nói tiếng VN với Điện Giả, Dương Thanh... \* 36 ĐẠO THỦ THÀNH THIÊN HỒ: phim Quyền cước nói tiếng VN với Trần Quang Thái, Bạch Ứng, Kiều Trang... \* VIỆT NAM TRONG LY LOAN: với hai thân đồng Minh Tâm, Lê Nam, Việt Hùng... \* MÙA THU LA BAY: Nhân Trần, Đặng Quang Vinh...

CÓ ĐỦ 2 CỖ PHIM 16 VÀ 35 LY COLOR RẤT ĐẸP

**MỸ VĂN International Corp.**

ĐỘC QUYỀN PHÁT HÀNH

2325 - 15th AVE, SAN FRANCISCO, CA 94116

Xin liên lạc phone: (415) 664-1663 ngày và đêm

Tổng Giám Đốc: LƯU TRẠCH HÙNG Kính Mời



## LÀM SAO ĐỂ VỪA ĐƯỢC BẢO HIỂM ĐỜI SỐNG VÀ VỪA ĐƯỢC HƯỞNG MỨC LỖI HẤP DẪN?

Cho tới nay, Quý vị chỉ chọn được một trong hai giải pháp:

- Hoặc là mua bảo hiểm đời sống để bảo vệ gia đình
- Hoặc là gởi tiền để được hưởng mức lãi hấp dẫn

Tuy nhiên, ngày nay, quý vị có thể làm cả hai việc một lúc khi mua bảo hiểm tại

### **NEW YORK LIFE**

Trong một chương trình mới gọi là «TARGET LIFE»

Đây là một chương trình bảo hiểm đời sống chỉ cần đóng tiền thấp mà được hoàn trả từ \$100,000.00 trở lên. Đồng thời đây cũng là một chương trình nhằm gây ngân khoản bảo đảm cho việc học hành thành tài với bằng cấp đại học, bảo đảm cho thời gian hưu trí hay cho bất cứ mục tiêu nào của quý vị.

Chương trình «TARGET LIFE» dự trữ một sự uyển chuyển phi thường mà vẫn thỏa mãn những quy luật của Luật Thuế Lợi Tức:

- Quý vị sẽ tùy tiện quyết định số tiền đóng bảo hiểm mỗi năm.
- Quý vị sẽ tùy tiện quyết định tổng số hiện kim khi tích lũy được tránh thuế mà vẫn hưởng lãi suất cao.
- Quý vị có thể rút ngân khoản ra, thay đổi tổng số tiền bảo hiểm hay tổng số giá trị hiện kim trên khế ước bảo hiểm và bảo hiểm cả những thân nhân khác trong gia đình cũng chung trong một khế ước bảo hiểm của quý vị.

Do đó, chương trình bảo hiểm tổng quát «TARGET LIFE» của hãng chúng tôi không những chỉ giúp quý vị vừa bảo hiểm đời sống, vừa được hưởng mức lãi hấp dẫn, mà còn hoạch định để bảo đảm tình trạng tài chánh quý vị thêm vững vàng hơn.

Vậy tại sao quý vị không hỏi cho bằng được chi tiết các vấn đề trên ngay ngày hôm nay?

XIN HÃY GỌI NGAY ĐẠI DIỆN NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY VÙNG BAY AREA



NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY  
A MUTUAL COMPANY FOUNDED IN 1845  
NEW YORK LIFE INSURANCE  
AND ANNUITY CORPORATION  
(A DELAWARE CORPORATION)

Xin gọi.

**ĐỖ VIỆT CƯỜNG**

Văn Phòng: **(408) 294-1013**

( Home ) : (408) 281-7537

101 PARK CENTER PLAZA, Suite 800  
SAN JOSE, CA. 95113

From : 9 A.M. - 4 P.M.



## MULTIPLE BUSINESS GROUP

345 East Santa Clara St. #102 San Jose, CA. 95113  
Điện thoại : (408) 298-7610 - 298-7614 - 298-7619  
MULTIPLE BUSINESS GROUP NỘI TẬP TRUNG  
CHUYÊN VIÊN KINH NGHIỆM TẬN TÂM PHỤC  
VỤ QUÝ VỊ CÁC DỊCH VỤ :

**THOMAS TRAN BROKER**  
MILLIONAIRE'S CLUB

**TÀI CHÁNH :** Nhận cho vay tiền - Lãi suất nhẹ - Thủ tục dễ dàng.

**ĐIÀ ỐC :** Nhận Mua, Bán nhà ; đất ; cơ sở thương mại.

**ĐOÀN TỤ GIA ĐÌNH :**

Phiên dịch giấy tờ - Thị thực chữ ký (miễn phí)  
Đặc biệt trương hợp thất lạc khai sinh, không có hôn thú sẽ hướng dẫn  
hầu thiết lập Hồ Sơ gởi cho O.D.P. và Việt Nam.

**M.B.G. KINH CHÀO**

You Can  
Sell Your  
Home

**FOR  
SALE**



**SOLUTION**

With...

THOMAS TRAN  
BROKER

**SOLD  
OR  
SALE**







TIỆM VÀNG



KIM TRÍ

194 W. SANTA CLARA ST. SAN JOSE, CA 95113.

TEL (408) 293-1466

- ✓ VÀNG 24K, 18K, 14K, VÀNG LÁ | KIM THÀNH, VÀNG OUNCE ĐỦ LOẠI.
- ✓ NGỌC THẠCH, KIM CUONG, VỎ PLATINE, VỎ HỒNG KÔNG ĐỦ LOẠI (GÍA HẠ)

- LÂM TẮT CẢ CÁC MẪU NỮ TRANG DO KHÁCH CHỌN LỰA
- LÂM ẮN CÔNG GIÁ HẠ, MUA VÀNG CŨ GIÁ CAO.

- **TAI TIỆM:** Có bán nhiều loại tặng phẩm tranh ảnh Công Giáo tuyệt đẹp.  
Đồ kiêu, Lục bình của Nhật và đồ sứ Việt Nam,  
đồng hồ Nhật SEIKO kiểu mới (có thợ lành nghề sửa đồng hồ).

- **NHÂN KHẮC CHỮ:** NHƯ MẶT LẮC, ĐỒ TẶNG KỶ NIỆM.

- **ĐẶC BIỆT:** Chú Hào, thợ kim hoàn nổi tiếng thường trực suốt ngày nhận hội xoăn, sửa chữa nữ trang, quý khách chờ lấy ngay.

— NHẬN XI CÁC LOẠI VỎ TRẮNG HỒNG KÔNG



~ KÍNH MỜI ~

Luật Sư:  
STANLEY A MILLER  
JOHN H. HINKLE  
JAMES R. BARRY  
STANLEY L. BARTELMIE

Miller  
Hinkle

WESLEY J. SCHROEDER  
JOHN E. SKEATH  
JANET M. BREEN  
DAN BURLAND  
VŨ NGỌC TRÁC

ATTORNEYS AT LAW

A PROFESSIONAL CORPORATION

VĂN PHÒNG MILLER-HINKLE, TỔ HỢP CÁC LUẬT SƯ CHUYÊN NGHIỆP VÀ KINH NGHIỆM  
VỚI SỰ HỢP TÁC CỦA :

LUẬT-SƯ **VŨ NGỌC TRÁC** TIẾN-SĨ LUẬT KHOA

PHỤC VỤ CỘNG ĐỒNG VIỆT-NAM VÙNG BAY AREA TRONG MỌI LÃNH VỰC PHÁP LUẬT

- BỒI THƯỜNG TAI NAN XE CỘ, LAO ĐỘNG (Bảo vệ quyền lợi tối đa cho **THÂN CHỦ** chỉ nhận thủ lao sau khi được bồi thường)
- CÁC DỊCH VỤ VỀ DI TRƯ, NHẬP TỊCH, THẺ XANH
- LY DỊ VÀ PHÂN CHIA TÀI SẢN, CHỨC THỪ, KHẾ ƯỚC, KHÁNH TẶN
- THÀNH LẬP CÔNG TY, HIỆP HỘI, ĐIỀU CHỈNH TÊN TỬ
- BIỆN HỘ TRƯỚC CÁC TÒA ÁN HÌNH (Tiểu Hình, Đại Hình, và Drunk Driving)

QUÍ VỊ KHÔNG PHẢI TRẢ THỦ LAO TRONG BUỔI THAM KHẢO ĐẦU

• ĐỊA CHỈ : THE MILLER HINKLE BUILDING  
2007 W. HEDDING ST. SAN JOSE, CA. 95126

(408)985-7325 (Trả lời tiếng Việt)

(408) 296.4216 (Trả lời tiếng Anh)

# LÊ LAI QUÁN

2863 Senter Rd San Jose, CA 95111

Tel: (408) 365-1863

Nhà hàng với những món ăn thuần túy Việt Nam, thích hợp cho cơm gia đình.

## ĐIÊM TÂM SÁNG :

Cơm tấm bì  
Hủ tiếu Nam Vang

## COM :

Canh chua cá bông lau  
Cà kho tộ  
Mắm kho rau sống  
Cá chim chiên  
Cơm chiên thập cẩm  
Cơm sườn - cốt lết

## CÁC MÓN NHẬU

Gỏi sứa tôm thịt bánh phồng tôm  
Bò Ba lai chanh  
Bò, Tôm, Mực nhúng sa tế.  
Bò nướng vỉ sắt  
Bì bún - Bì cuốn

Giá đặc biệt dành cho gia đình **VÕ BỊ ĐÀ LẠT** và **QUÂN NHÂN**

**MỞ CỬA TỪ 10:00 AM ĐẾN 9:00 PM**

**CÓ NHẬN NẤU CƠM THÁNG**

LÊ LAI KÍNH MỜI



SẮM ĐỒ NỮ TRANG Ở Đâu RẺ NHẤT VÀ ĐẸP NHẤT ? XIN MỜI QỦI KHÁCH TỚI :



Tiệm vàng

# NHAN THÀNH



245 E SANTA CLARA STREET, SAN JOSE, CA 95113  
Điện thoại : (408) 287-7625 hoặc 287-7641

**ĐỂ ĐÁP LẠI SỰ CHIẾU CỐ ĐÔNG ĐÀO CỦA QỦI KHÁCH  
BIG SALE TỪ 30% tới 50% VỚI  
ĐỦ LOẠI HÀNG MỚI VỀ TRẦN NGẬP**



**Gifts From The Heart**

- CÁC LOẠI ÁO SILK THÊU TAY
- CÁC LOẠI ÁO SILK NGẮN TAY
- ÁO SILK GIẶT TAY ĐƯỢC
- CÁC LOẠI GẮM HỒNG KÔNG MẪU MỚI
- CÁC LOẠI ÁO MOUSSELINE THÊU DÀI TAY
- CÁC LOẠI ÁO MOUSSELINE NGẮN TAY
- CÁC LOẠI QUẦN JEAN DANH TIẾNG
- CÁC LOẠI GIÀY CAO GÓT ĐẸP
- CÁC LOẠI GIÀY NHẬT
- CÁC LOẠI GIÀY THÊU
- CÁC LOẠI ÁO DÀI THÊU TỬ VIỆT NAM

NGOÀI RA NHAN THÀNH HIỆN ĐANG SALE VỚI GIÁ THẬT RẺ  
NHIỀU BỘ VESTE SIZE NHỎ HỢP VỚI NGƯỜI VIỆT NAM

*Xin Qủi Khách tới lựa mua ngay kéo hết vì giá SALE rẻ chưa  
từng thấy so với bất cứ một tiệm quần áo nào tại San Jose.*

NHAN THÀNH hiện có nhiều loại nữ  
trang kiểu đẹp, công rẻ và nhiều loại  
hột xoan nước trắng tím giá rẻ và đẹp.

**NHẬN VISA & MASTER CARD  
NHẬN BÁN LAY AWAY**



Đặc biệt NHAN THÀNH có cho mượn nữ trang, quần áo, khăn  
Hoàng Hậu Có Dấu, hoa cưới với giá phải chăng.

**TIỆM VÀNG NHAN THÀNH KÍNH MỜI**

**TVBQGVN**

*Ha Trinh Tiet K29*



**LINCOLN  
NATIONAL  
LIFE**

- MỘT TRONG 10 CÔNG TY UY TÍN VÀ LỚN NHẤT NƯỚC MỸ
- CÔNG TY ĐUNG ĐẦU THẾ GIỚI VỀ TÀI BẢO HIỂM
- GIÁ HẠ, BỒI THƯỜNG NHANH CHÓNG.

CHUNG TÔI CHÂN THÀNH CẢM ƠN

SỰ TÍN NHIỆM NỒNG HẬU CỦA QUI THÂN CHỦ TỪ 3 NĂM QUA  
ĐỂ ĐÁP SỰ YÊU MẾN ĐÓ, CHUNG TÔI XIN TRÂN TRỌNG GIỚI THIỆU :

• **CHƯƠNG TRÌNH BẢO HIỂM :**

### UNIVERSAL LIFE

MỘT LOẠI BẢO HIỂM MỚI NHẤT, PHỐI HỢP  
ĐƯỢC TẤT CẢ CÁC ƯU ĐIỂM VỀ BẢO HIỂM,  
ĐỂ DÀNH và THUẾ :

- Vừa bảo hiểm vừa tiết kiệm.
- Tiền Đóng Bảo Hiểm rẻ nhất, được bảo vệ cao nhất.
- Tiền để dành có phần lãi cao hơn saving Ngân Hàng.
- Không bị trừ thuế hàng năm như Ngân Hàng.
- Tiền tiết kiệm và tiền lãi trong kế hoạch có thể dùng để chi tiêu : trả tiền học cho con, bảo đảm hưu trí, trả nợ nhà sớm hơn, mua xe ...
- Quý vị tự lựa chọn cách đóng tiền : đóng 1 lần, đóng 5 năm, 8 năm, 15 năm hoặc tới 65 tuổi.
- Quý vị có thể giảm bớt gia tăng hoặc ngưng đóng tiền mà bảo hiểm vẫn hiệu lực.

#### CHƯƠNG TRÌNH HUU TRÌ [Retire Plan]

- Vừa Bảo Hiểm vừa để dành cho tuổi già mà lợi thuế [Desired Tax]
- Trú thẳng vào Income hàng năm để bớt thuế [IRA, TDA, Keogh ...] [Shelf tax]
- Lợi hơn swing Ngân hàng rất nhiều.

#### CHƯƠNG TRÌNH ĐỂ DÀNH CHO CON EM ĐI HỌC, GIFT PLAN

- Tiền lãi cao, lợi thuế [Defered tax]
- Bảo đảm cho tương lai học vấn con cái, mặc dù quý vị gặp tai biến, khó khăn trong tương lai.
- Để hồi môn cho thân nhân con cái khi tuổi già, lợi thuế nhất [Free tax]

#### CHƯƠNG TRÌNH CHO CÁC ÔNG, BÀ GIÀ YẾU, LỚN TUỔI HAY BỆNH TẬT.

- Bảo hiểm nhân thọ gia rẻ nhất.
- Bảo đảm sẽ bán không cần khám sức khỏe dù bệnh tật [guarantee issue]
- Du hương trợ cấp vẫn mua được.

#### NGHIÊN CỨU, THIẾT LẬP TOÀN BỘ CHƯƠNG TRÌNH VÀ KẾ HOẠCH TẠI CHỖ, THUẾ VÀ BẢO HIỂM CHO

- Các văn phòng Bác Sĩ, Nha Sĩ, Đông Y Sĩ, Dược Sĩ ...
- Tiệm Ăn, Chợ, Garage, Shop
- Cho Giới Professional [Kỹ sư, Bác sĩ, Giáo sư, Chuyên viên ...] đặc biệt với PRO-ADD PLAN, DISABILITY PLAN, FLEX-PLAN.

VỚI SỰ CỘNG TÁC CỐ VẤN CHẶT CHẼ CỦA CÁC CHUYÊN VIÊN NỔI TIẾNG NHẤT ĐẦY ĐỦ  
KHẢ NĂNG [JD, CLU, MBA, CPA, M.D ...] VỚI LÒNG CHÂN THÀNH  
CHUNG TÔI SẼ KHÔNG LÀM PHỤ LÒNG TIN TƯƠNG CỦA QUI VỊ.

XIN GỌI CHO ĐẠI DIỆN TẠI CALIFORNIA :

# NGUYEN QUANG HUY

DIRECTOR OF MARKETING

MILLION DOLLAR ROUND TABLE MEMBER

PRESIDENT'S CLUB MEMBER

120 West Mission St, Suite 250, San Jose, California 95110

Điện thoại : Bus (408) 298-5315 — Res (408) 629-3072

TVBQGVN

*Hà Trinh Tiet K29*



ĐA HIỆU  
P. O. Box 28298  
San Jose, CA 95159 USA.  
(415)566-7613



Số 4 tháng 3, 4, 5/1984

HQ PRINTING 00807

**TVBQGVN**  
*Ha Trinh Tiet K29*